

Mood x Romaan x Film x Käsittö x Koduisuus x Kööri x

Maaret

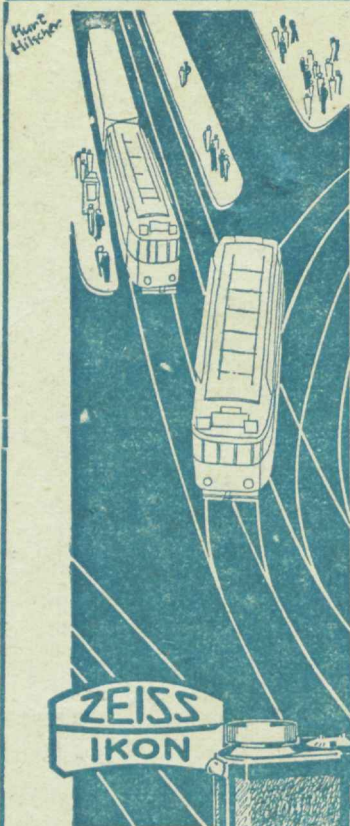
4
16

APRILL 1936

35
SENTI

Naiiste ja kooluole kunkili

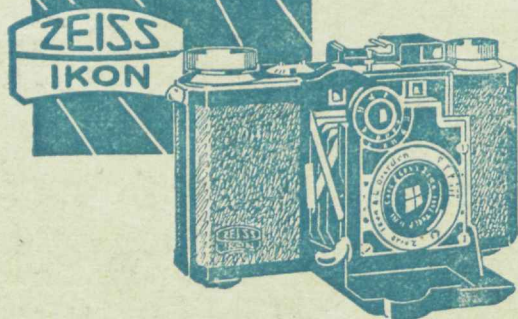
Püüdes vastu tulla oma senisele ja uuele ostjaskonnale, olen avanud oma äri juure täieliku

FOTO

OSAKONNA

Saadaval Zeiss Ikon ja teiste vabrikute kaamerad, filmid, plaadid, paberid ja fototarbed

Soodne järelmaks
Amatöörtööde vastuvõtmine

Vidrik Särg

TARTUS, PROMENAADI TÄN. 2, TELEF. 78

LOOMING

14. aastakäik. Alates 1936. a. maksab „Looming“: aastatellijale 9 kr. (enne 14 kr.), poole aasta tellijale 5 kr. (enne 7 kr.), üksiknumber 1 kr. 10 senti (enne 1 kr. 60 s.), välismaile aastas 11 kr. (enne 15 kr.)

Hoolimata suurest hinnaalandusest ilmub **LOOMING** senises suuruses 10 numbrit aastas, iga nr. kuni 128 lk. suur. kaustas.

«Looming» avaldab:

- 1 kõrgeväärtuslikke algupäraseid novelle, jutustusi, luuletusi jne. nii vana- mailt kui nooremailt autoreilt;
- 2 artikleid eesti kui ka välismaa kirjandusnähtuste üle ning igasugu kirjan- duslike ja üldkultuuriliste küsimuste kohta;
- 3 põhjalikumaid uurimusi meie üksikuist kirjanikest;
- 4 igas numbris vestlusi meie kirjanikkudega ja vaimutegelastega;
- 5 ankeete põnevamate kultuuriküsimuste kohta;
- 6 tõlkekatkeid maailmakirjanduse luuleteostest;
- 7 kirjanduslikke aastaülevaateid mõõduandvamate arvustajate sulest;
- 8 põhjalikke arvustusi kõigi paremate kirjandustoodete kohta;
- 9 erilise kodumaa ringvaate, kus antakse ülevaade kõigist meie jooksvaist kirjanduselu nähtustest ja üritustest;
- 10 ülevaateid teatrite, välismaise kirjanduselu jne. kohta.

LOOMING jääb nagu seni kõigele tasemele ja rahuldab kõiki nõudlikke lugejaid. **LOOMING** muutub oma laialdase, mitmekesise jaädava ja väärtusliku sisu tõttu põhivaraks kõigile isiklikele, avalikele ja koolide raamatukogudele. **LOOMINGU** väljaandjaks on Eesti Kirjanikkude Liit; vastutavaks ja tegevaks toimetajaks on J. Semper; ajakirja juhtiva- vasse toimkonda kuuluvad: A. Gailit, H. Raudsepp, J. Semper ja Fr. Tuglas.

Tellige „Looming“ 1936. aastaks! ● Astuge lähemasse postiasutusse ja makske *posti jooksvale arvele* nr. 22-43 „Loomingu“ tellimishind 5 krooni (poole aasta eest) või 9 krooni (terve aasta eest), või pöörduge suuremasse raamatukaupluse ja makske tellimisraha sinna, või pöörduge otsekohe talituse poole

Aia tän. 19, Tartu, telef. 8-25. Posti jooksev arve nr. 22-43.

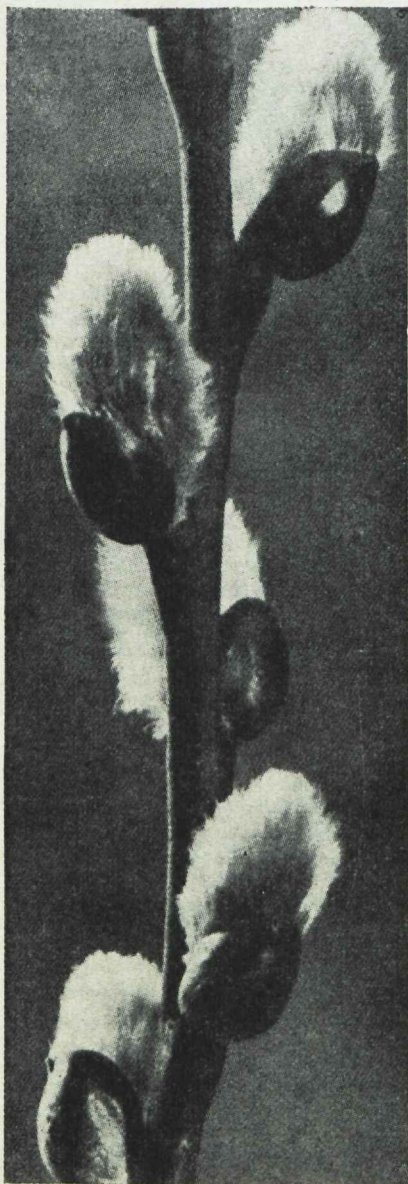
Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

Aprill 1936

Trükitud 16.000 eksemplari

Nr. 4 (16)

Kevad on jälle kõndimas üle maa. On juba tunda värsket mullalõhna ja vetemülinad kõnelevad, et talv on sulamas kevadesse.

Inimestestki on seda näha. Kõik on nagu erksamaks muutunud, talvine vaikus ja tõsidus on maad andmas rõõmsale rühile. On tunne, et elu mis vahepeal nagu oleks surutud paisu taha, viskub liikvele uue hooga. Tunned kehas vastset tegulust ja oled muutunud hakkajamaks ning ettevõtlikumaks.

Perekonnas on seda eriti tunda. Noor pere sädistab ja askeldab sootuks värskema tuhinaga, üha säravamaks muutuv päikene valab tüdrukuisse ning poistlesse mitmekordset eluhoogu ja eks see kandu üle ka vanemaisse, muutes kõik toad ja kambrid valgemaks ning rõõmsamaks.

Loodus tõuseb uuesti üles. See ülestõusmine on kevade kaunimaks täheks ja ta pühitsemine inimesele ülevamaks pidupuhuks. On siis loomulik, et kevadpühi pühitsetakse rõõmsamas ja lootusrikkamas meeolus, kui paljusidki muid pidupäevi. Lootus, et kõik läheb hästi ja et kõigist muredest ning tuskadest saab siiski hea tahtmisega üle, on tugevam ning võimsam kui kunagi enne. Elu paistab kaunina, mured ja vaevad kahvatuvad.

Kõigile «Maretis» lugejaile, väikestele ning suurtele, soovime palju rõõmu kevadest ja kauneid kevadpühi!

KULDHOMMIK

Traatidekimp akna taga tõuseb ja vajub. Vahelduvad liikuvad pildid: sinine taevalaik, niiskelt tumedad põllud ja längus majaderida.

Tiina punaseil juukseil hüpleb päikesekiir, tolmuselt vaguniaknalt liitub teine.

Kuis näeb välja nüüd kodutalu Neeme, mil aprilli vilkad pöevad kaasa viinud ahta nõlvakujää, kätkevad mõtted tüdruku rohekais silmis. Viimasel jaama sõidul kodust laulsid reejalased hüvastijätku krudiseval lumel. Jaas oli tema kõrval istunud, pihus punased ohjad. Oli esmakordne, et Tiina siirdus üksi linna. Ikka olid nad seda koos vennaga jaganud — keskkoolist ülikooli. Rongile küütiis neid tavaliselt sulane Laur või isa. Viimasel korral oli saatjaks Jaas, kes veidi imeliku pilguga jäi vastama Tiina käeviibet eemaldust suitsupilvest.

— Nägemiseni, Jaas. Saa terveks. Sügisel reisime jälle koos.

Kaksikuina sündinult olid öde-venda jäänud lahutamatuks. Seepärast imevõõrana tundus Tiinale õppetöö algus üksi uude tuppa elama asudes. Aastavahetusel Jaas oli muutunud üha kahvatumaks ja nukramaks. Ruuge juuks tõmbas lauba piirjoonelt tugeva kontrasti kollakaks tõmbuvale näole. Siis arstid leidsid temas tiisikuse.

Semestris töhe süvenenult harjus Tiina vähehaaval venna puudumisega, saades pealegi iga nädal temalt kirja. Tiina vastas pikkade täiskirjutatud poognatega, et Jaasile katkestatud üliõpilaselu võimalikult lähedal hoida. Iga kirja lõppu kogus ta rea tervitusi kaasvõitlejailt.

Jaas kunagi ei kurtnud, pigem võis lugeda paranemist ta naljatlevalt kirjust. Märtsis aga lakkas ta järsku kirjutamast. Vist oli sulane lahkunud ja Jaas aitas isa kevadisil tööil, mõtles ootaja. Paki saades leidis Tiina üksnes ema väriseva käega täidetud lehekese: „Tule lihavõtteks varakult koju. Jaas ja meie kõik ootame — — —.“ Miks ei kirjutatud vend ise. Kindlasti puudus tal aeg. Oli vist juba kevadtuulest pruun nagu isagi.

Vaguni juht korjab piletid. Kodujaam. Tiina silmad otsivad venda. Vist hobuse juures.

— Ants, kas Jaasi oled täna jaamas näinud?

— Neeme perenaine on preilil vastas, ruttab naabritalu sulane kiiresti mööda.

— Ema! Tiina hoiab tugevasti suurrätti mähitud eidekest — miks sa nutad, ema?

— Näe, ilm sihuke röske, võtab vee silma; eks tule vankri poole.

— Miks Jaas ei tulnud vastu?

Ema askeldab hobuse juures ega vasta.

— Ema, miks Jaas vastu ei tulnud, kõvendab Tiina häält.

— Eks tal oma haigus ju ikka, niiske ilmaga kõvem teine.

Koduteel Tiina näiliselt rahulikult kõneleb emale oma õppeajast, kuigi tema mõtteid halvab venna tugevnenud haigus. Tavaliselt tütre jutustisile elavalt kaasalõöv ema silmitseb tuhmilt hobuse sörkimist. Vahest sekka nuuskab vesist nina. Ei vaata kordagi Tiina poole. Viimane toob terve kuhja tervitusi ja ütleb, et on pühadeks Jaasile mõned sõbrad külla palunud.

Ema kõneleb hiljukesi räti sisse:

— Eks ikka tulgu jah, see ongi hea. Jaas ikka ju ammu ootab teisi.

Lõpuks paistavad kodutalu kõrged katused. Punane telliskivikorsten on äärtest tugevasti suitsunud.

— Tubli, et kohe sealt linnast tulema said, annab isa tervituseks käe. Tiina märkab isa silmades kibestunud pilku. Juba teel oli imibunud temasse hirmus aime, ent ta surmas selle otsekohe, too ei tohtinud olla tõsi. Kuid, mida enam ligines kodule, seda suuremaks paisus kohutav aim. Ja nüüd — luges ta selle isa näolt.

Ei, ei! Mitte surnud. Tiina jookseb kiiresti majja. Peretuba on tühi ja õndselt vaikne. Kus on Jaas?

Tõepoolest — Jaas pole surnud. Ta lamab silmalaude suletult tagakambri pühapäevses rahu. Terav nina, sini-soonelised käed. Üksnes suured tumedad juuksekahtlud meenutavad endist.

Tulbastunult seisab Tiina kambri keskel. Ema on tulnud ta kõrvale. Sosistab silmi ees põlle hoides:

Kevad murrab sisse.

— Sind ootas nii kangesti, ajas täna habetki — väsis sellest. Magama jäänud.

Pikalt kinnitub Tiina pilk ema näkku. Kumbki ei kõnele. Pole lahkavamisi — too seal voodis, kus vaevu hingitseb veel mõni aeg noor, visa hing, ei kuulu enam Neemele.

— Eks sa tule sööma nüüd, kuuleb Tiina ema häält juba eesttoast.

*

— Olen põhimõtteliselt ravilasse mineku vastu. Eks nüüd tule suvi ja päike ka Neemele. Pealegi on mul isu töö järele põldudel.

Jaas hoiab tugevasti Tiina kätt oma niiskes peos ja kõneleb õhinaga punaste laikude näkku ilmudes. Sügavaist koopaist helgivad palavikulised silmad. Nüüd Tiina jutustab talle sõpradest. Need on naljakad lood. Jaas isegi naerab. Ent ühe naeruhoo järele tuleb kõha — ja tuleb veri. —

Kevadpühad on ukse ees. Suurel neljapäeval on Jaas taas ülevas meeolus. Päev läbi istuvad nad Tiinaga akna all ja jälgivad päikest.

— Tead, Tiina, esimese püha hommikul sõidame kirkusse, ja sa näed kui hea juht olen jälle. Olen alati kõige enam oodanud esimest lihavõtte püha. See on hommik, kus igal juhul tunnen end õnnelikuna. Mäletad — me ristasime selle kuldhommikuks. Sääli on koos hommik, kevad, noorus; ülestõusmine, vabadus ja valgus.

Suurel reedel loeb isa tagatoas piiblit. Väljas õues solistavad kaevu juures pardid. Jaas lamab paranisilmi. Hingamine on katkendlik ja kuuldav.

— ... ja üheksandamal tunnil kisendas Jeesus suure häälega ja ütles: Minu Jumal! Minu Jumal! Miks sa mind oled maha jätnud? loeb isa.

Tiina näeb, kuis Jaasi huuled liiguvad neid sõnu korra. Ka siis, kui isa on lugemisega edasi läinud. Ema hoiab põlle näo ees. Isa hääl värahtub veidi imelikult.

Sõbrad on tulnud. Kolmekesi. Nad seisavad tõsiseina Jaasi jalutsis. Tiina nõjatub päitsilauale. Korruga tuksatub haige näos. Jaas avab silmad. Näeb sõpru ja ütleb vaevu kuuldavalt öle:

— Täna on kuldhommik, kui väike inimene kaob ja — suurena üles tõuseb — varsti. . . .

Jaas tahab veel midagi öelda, aga laud on juba vajunud. Üks sõpradest võtab tema käe. Isa sirutub tiksuva kella järele ja paneb seisma tila. Inimese surematu hing vabanes maisest, sai osaks ülestõus ajalikkusest.

Iller Mirka.

A. Säärits

Kevade lahtisest aknast

Rataste sumbunud ragin . . . mähisev ragin . . .
käiks nagu aeglaselt määratu veski.
Vindi murelik-lõbus pikk-pikk-pikk remmelga keskel. . .
Pleekunud väljad täis päikest, säravat päikest täis
Maailm lõhnab — kui mahl, kui meski. [taevalagi. . .

Veri on jood purju päikesest ja kevadlõhnust,
nestet tulvil on pilvede lähkrid.
Sõlmides purji hõõguval, väriseval õhtul
rahutu igatsus kehas põletab, vähkreb.

Ah, eks ülasõis samblas ihka ju vihma,
juua armunud kiiviti peibutuslaulu saatel.
Ah, eks ma sea ju purjede rihma,
maandumaks janunevail saartel.

Däevad on päikesest heledad, ööd hõngudest tiined,
uinutavad rattad ja kaugele koskede mühin.
Pakitseb kiring nagu mahlades ponduvad niined.
Maailma läte ei ole veel tühi
kiringede sigivaist, magusaist viinust.

Kaunid punased, sinised. . .

Millest võib abielu puruneda? Raskete hingeliste
konfliktide, ränkade katastroofide tagajärjel?

Tühi jutt. Nii sügavale ei maksa minnagi. Jätkeb palju
vähemast.

Allakirjutanu värvis lihavõtte-laupäeval mune. Osa sai
lakitud, osa keedetud sibulakoortes, osa päris kunstiliselt
illustreeritud. Lõpuks avanes meeltülendav pilt: suur
kauss täis kauneid punaseid, siniseid, kirjusid ja muud värvi
pühademunakesi. Ja sinna juurde kümme samasugust sõrme.

Neist sõrmedest käesolev jutt algabki.

Meie majas on kombeks, et kui pühademunad värvitud,
siis viiakse naabrirahvale kohe külakosti. Pooltosinat. Nii
on sündinud igal aastal. Kumb saab ennem valmis, see toob
esimeseks.

Seekord kiirustasin kõvasti. Tahtsin tingimata olla esi-
mene, sest teadsin, et naabrihärnal on säärast kanget vede-
likku, mis võtab korrapealt värvised sõrmed puhtaks. Oleks
siis nagu kaks asja: külakost viidud ja käed ära haritud. Viimase
asjaga oli eriti tuline kiire, sest kui Juta minu hirm-
sasti määratud kämbraid oleks näinud, siis. . .

Nojah, astusin kärmesti ja käbedasti naabrile külla.
Munakesed väikeses kausikeses, punased, sinised, kirjud.
Rõõmus vaatepilt.

Mind võeti vastu rõõmsa üllatusega.

„Sosoo!“ hüüatas proua Vilu, „või juba valmis! No
olete aga teie mul küll! No olete aga nobe!“

Ja härra Vilu pani omalt poolt juurde:

„Ma alles hakkasin pintslit otsima, at sa mait küll! Ja
sinul juba kogu laadung valmis, tohoo sõge, inetu lugu!“

Aga kõik olid rõõmsad, sest kevadpühade pidulikkus oli
juba vaimus kõigis kambreis ja täitis hinged salapärase üle-
vusega. Istusin saali sohvale ja panin munakesed lauale.

„Kui ilus!“ kiitis proua Vilu. „Eriti need punased.
Otse nagu põlevad!“

„Midagi pole öelda, toredasti tehtud,“ kinnitas härra
Vilu.

Ja lisas siis, kavala muigega vurre sopsutades:

„Kui õige koksiks kah hea õnne peale?“

„Seda ikka,“ toetasin mina. „Selleks nad ju toodudki.
Vaadake, kumb jääb edaspidi majas peremeheks. Proua ja
härra koksivad ja mina vaatan pealt.“

„No teie kah ikka,“ soovitas proua.

„Küllap mina pärast oma naisterahvaga. Siis jälle teie
vaatate pealt.“

„Eheh,“ ütles härra Vilu, „valime aga siis välja. . .“

„Ma võtan selle punase,“ ütles proua.

„Selle punase? Kas sa siis ei näe, et mul oli sõrm juba
küljes? See on minu oma, ei siin pole enam kedagistki.“

„No võta, võta,“ andis proua järele, aga lõi siiski pisut
tusaseks.

„Mees lööb peale,“ sõnas härra Vilu, „hoia all.“

„Mina löön peale,“ muutus proua otsustavamaks. „Sa
lööd viltu ja siis on muidugi minu oma katki. Ma sind
tunnen. Hoia all.“

„Kuidas viltu? Kuidas ma's saan lüüa viltu, kui sina
hoiad otse all? Sa oled ka imelik inimene! Ja kas sina
oled siis see ilmeksimatu otselööja? Noh. . . Sea valmis!“

Proua viskas vilksti! pilgu minu poole, kõheles veidi,
võitis siis eneses kõik pahad vaimud ja seadis muna alla.

Härra Vilu sihtis, võttis hoogu, sihtis veel ja siis käis
kõva kõps. Tükk aega valitses piinlik vaikus. Selle kestel
uurisid vastased oma relvi, silmis pinev ootus.

Siis kõlas hele naer. Proua vibutas rõõmsalt paremat
kätt.

„Said nüüd!“ hüüdis ta.

Härra tõmbus näost punaseks. Vahtis pinguli silmi oma
õnnetut munakest, mille ots oli põhjalikult murdunud.

Siis ümatas vihaselt:

„Noh, muidugi, arusaadav! Sa hoidsid muna liig süga-
valt peos. Mis niimoodi viga! Hea küll, teine ots. Ja
nüüd lööd sina.“

Härra Vilu surus muna nii sügavalt pihku kui vähegi
sai ja proua sihtis.

Kõpsti! käis löök.

Ja kohe võidurõõmus hüüe:

„Hahahaha! Näed, jällegi!“

Härra tõmbus küüru. Ta oli näost veel punasem ja hin-
geldas. Tõesti, sa tont küll, munakese teinegi ots oli len-
nanud kildudeks.

„No mis siin siis irvitada!“ pahvatas ta. „Katki siis
katki. Sa häbene ometi võõrast inimestki. Mis mulje ta
peab meist saama sedaviisi? Oled nagu väike tita, kes seda-
sama väikest nalja kah ei saa muidu võtta, kui mind
teotada. . .“

„Kes sind teotas?“ ägestus proua.

„Kes teotas? Nooo. . .“

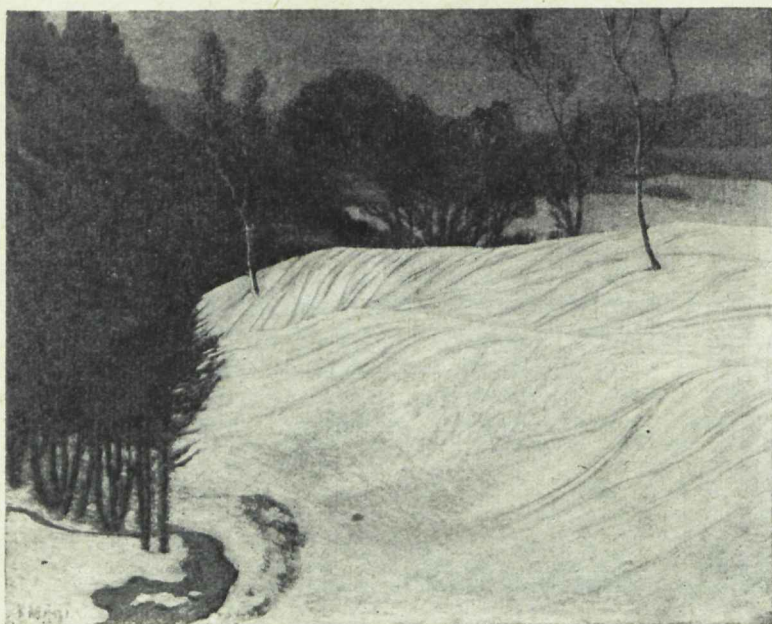
Ja nüüd see algas. Tõusis nagu maruhoog. Ja ikka
ühtepuhku kõvemaks ning võimsamaks. Kui mina toast sala-
kesi lahkusin, siis oli jõutud juba lahtuskisimusteni. Kas
veel kaugemale läks, seda enam ei kuulnud.

Vist aga mitte, sest esimese püha hommikul nad tulid
mõlemad naerunäo ja tõid külakostiks pooltosinat punaseid,
siniseid, kirjusid. . .

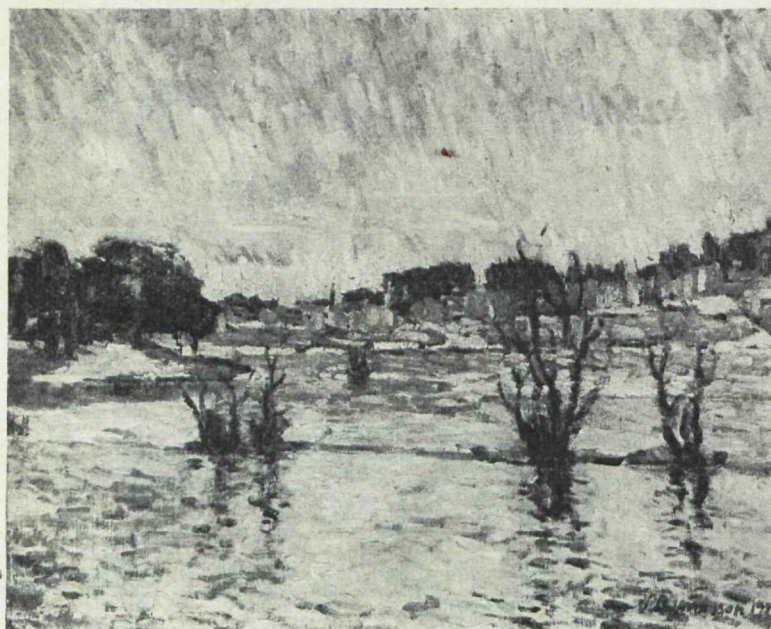
Minul isiklikult aga just naerutuju ei olnud. Sest sõr-
mede puhastustinktuur jäi eelmisel päeval saamata ja siis. . .

Niimoodi jah. Kõigile häid pühi!

JUHAN PAHLBÄRK.

K. Mägi: Talimaastik (õli.).

V. Ormisson: Lume sulamine kevadel (õli.).

Võretsoo

Rentslis sulises juba tükike varakevadet, kui Andrus pööras hobuse kodu poole. Sälü traavides pritsis kapjadelt sõnnikulist pori kõielisile ohjele. Andrus lükkas rahulolevalt jala üle vankriääre. Nii. Maaparanduslaenu asi oli käima pandud. Mine tea — viimati saabki selle Võretsoo. Kolmkümmend vakamaad põldu juurde. Vaist haistis kuskilt tugevat mullalõhna.

Võretsoo — too oli Lünkja noorperemehe suursoov. Umbes kolmekümne vakamaalisena laius poolenisti kasutamata maa-ala tema kangekaelselt jätmatus soovis, harida soo kultuurheinamaaks ja põlluks. Püsiva tahtega suutis ta teisi veenda. Praegused omanikud, kaugelt laiali paisatud mööda eri maakohti, ei hoolitsenud küllalt Võretsoo eest, et see oleks end tasunud. Vihmastel suvedel jäi koristamata soohein kolletama võoraste karjade süüa. Laugastik oli mahajäetud ja tühi. Üksnes mõni harv marjanaine eksis suvete kollakaspruuni samblasohu jõhvikaile. Andrus maa-armastuslikku meele ei mahtunud täälne hoolimatus. Peagu võrd-selt sooveres elava Lepiku Mari pajuviits-nõtke tütre Viisega seisis ta südamel vesine sammalkate. Koos Viisega on nad sooserval plaanitsenud Lünkja rõõmsat tulevikku. Võretsoo täitis nende mõlema elu. Talvel ühtlase lumeniiduna omale Lepiku saunavarju tõmmates hõlmas soo puhast rahu, mida elustas vaid päev läbi veniv palgivoor. Liiguti vaikides lõhnavate regedega. Õhtul jätsid soo laia lumme teravaid jälgi vilkad jänesed. Andrus peagu kohtas seal korra ahtakese kitsega.

Ruske sälg lõi viimseid kabjahooppe enne külakurvet, kui Andrus jõudis mõttes soo kraavitamisega lõpule. Päike käis juba tublit teed õhtusse, valgust aga oli veel kogu maailm täis. Kevad oli. Haavad õitsesid. Terava raginaga tõmbas vanker kirmetunud kõntsäl Lepiku tanumile. Eemal elumaja kõrval pakatas pikk haopinu lehti. Tara tagant valendas naise kolmnurgas päärätik.

— Noh! Sai käima pandud see asi, mühatas Andrus kavalalt Viisele silma pilgutades.

— Mis siis? uuris vana Mari, kellel polnud usku tema meelest veidi imelikku plaani. Mis põldu sellest veemülkast ikka saab. Ja nood paljud omanikud, kas noilt kõigilt saab nõusolekut. See Lünkja Andrus on küll pisut kohtlane — kust ta selle mõtte ometi pidi saama. Võretsoo, vana Võretsoo terveks lakkavaks põlluks. Ja raha! Pidi hästi jõukas mees olema. Ent nii rikas ta ka polnud, teadis Mari. Maaparanduslaen oli temale üks segane kontrahti alla minek. Ühelt poolt meeldis talle noor iseseisev Lünkja peremees, teisalt aga ei sõندانud ta hästi oma Viiset sinna Võretsoo tulevasele põllule. Vajuvad mõlemad rappa. Kõigele vaatamata ei jäta Mari siiski Andrust omajagu hella pilguga tunnista-

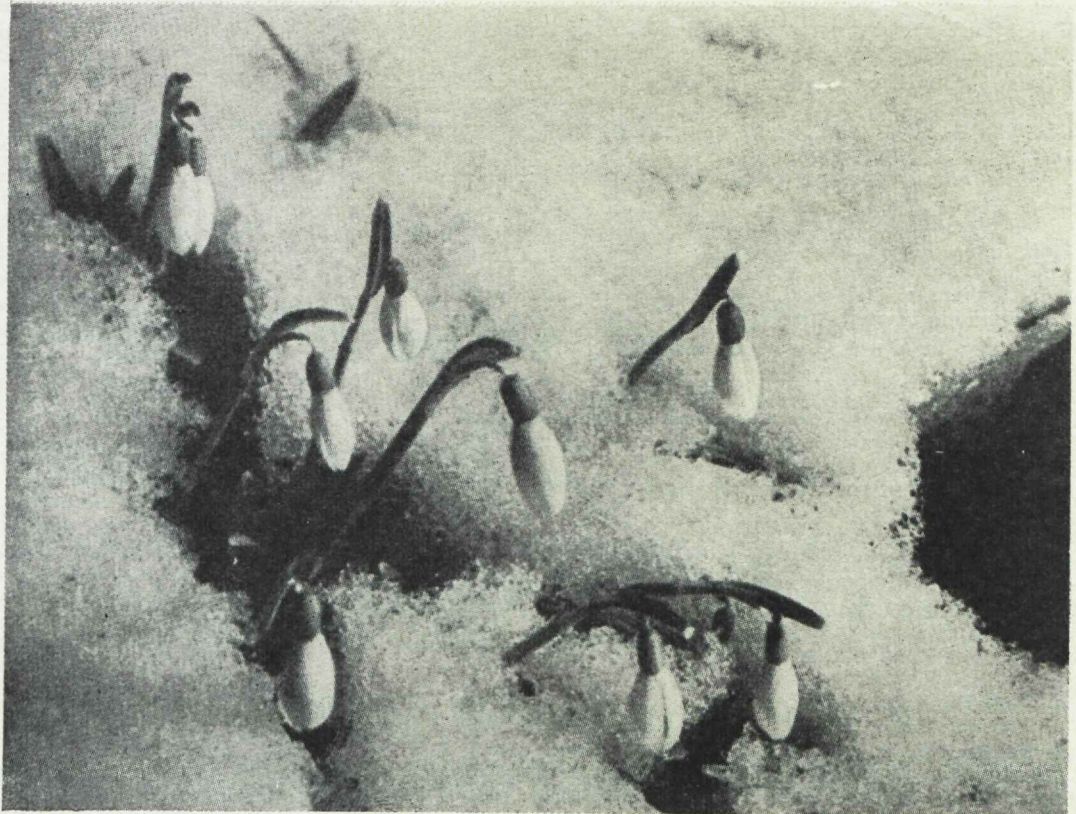
mata. Päärätikut teravalt laubale tõmmates kõhmitab ta siis kööki külalisele suupärast hoolitsema.

Andrus ja Viise asusid laua taha plaanitsema. Andrus näitas kuuetaskust mõningaid tunnistusi, et asi ikka tõesti liigub. Paberile kava ehitades laskus selle üle sügavalt kaks pead. Pikkamisi kiskus akna taga hämaraks. Ühes varjuga sulavalt soolt vedas Viise hinge kibe teadmus — ei saa nad Võretsood omale, ei saa ta millalgi Lünkja noorperenaiseks. Andrus rippus jätmatu innuga selle soolahmaka küljes, millest loobumine tähendas talle loobumist kõigest. Andrus oma soovide luhtumises läheks Lünkjalt ja läheks Viiseta. Seda kartis Viise. Veidi rahutult viskas ta lapitud aknaruudust pilgu vaikivale Võretsoole. Talv palgikaravanidega oli lõppenud. Viise teadis ka seda, et Andrus määratu püsivuse ja töökuse juures ei osutuks võimatuks kultuurheinamaa, kui poleks noid paljuid omanikke. — Mõte kandis kusagilt lopsakat ristikuhõngu. — Kui eriti poleks toda randlast Leevet, kes oli öelnud, loovutab Võretsoo üksnes Viise vastu. Kui nüüd söötis maalappi ei anta nende Andrus „paberite“ järgi, siis on olukord kahtlane. Leevet ei käinud siin niivõrd Võretsoo kui Viise pärast. Seda teadis ka Andrus, kellele see oli aga tühipaljas ületatav tõke, mis ei vääriinud pikemat mõtlemist. Tema arvates oli loomulik, et evib kord korraga Viise ja Võretsoo. Sügavamale ta ei mõelnud. Ta poleks iialgi sellele tulnud, et Viise oleks Leevetiga minna võinud. Iga hinna eest Viise võitles Võretsoo nimel, ka siis, kui oleks pidanud loobuma Andruselt enesest. Ema Mari oli sisendanud temale, Viisele, loobumisrõõmu, kui sellest kasu saab keegi, keda austatakse. Andrust aga tiivustas oma töökspidamiste teostamisele just Viise. Nii oli see Võretsoo, mis määras nende saatuse.

Leevet oli täna käinud Lepikul, mõtles Viise. Oli olnud joonud ja ähvardanud. Tihedad kurrud madalal laubal olid murdunud sügavateks vagudeks, kui ta julmad silmad punaste laugude alt otsisid kinnituspinda Viise heitunud ilmes. Rae-vunud ninasõõrmed haistsid nõrka vastast. Ning kui ta oli läinud — pisuke tagakamber lehkas puskarist ja meeleheitest. Viise tahtis hoiatada Andrust. Viimane lõi hooletult käega, kui tarvis, siis tema, Andrus, võitleb ausa võitluse Viise ja Võretsoo eest.

Peru sälg oli muutunud juba üsna rahutuks, kui Andrus oli Viisele, Marile saanud põhjaliku pildi anda oma linnaskäigu tulemustest. Kuigi Leevet ei anna nõusolekut, Andrus võitleb Võretsoo siiski omale. Tema terve meel ei näinud ühtegi ületamatut ohtu. Vaid Viise kartis aimlemisi midagi rasket, tema naiselik vaist luges vältimatut lööki isegi Andrus ülevast meeleolust.

Eemalt Võretsoolt tõusis niiskeid aure. Taevast oli kaetud musta rätiga. Tihkus öisele sajule. Andrus tõmbas

Kevade eelpostid

kiirustades piitsa, veidi hiljaks oli sedapuhku jäänud Lepikule. Enam kaugel ei tohtinud olla ka Lünkja laastkatusega elumaja. Hääletult valvasid sooveeres hallid pajupõõsad. Piki Võretsood paarkümmend vakamaad suure teeni muutus mädasoo hõljuvaks laukaks, mis lõppes madala truubi man sügava poriauguga. Ka selle poriauguga olid Andrusel omad mõtted, kui ta kõrvalekalduvat hobust suunas sillatruubile. Järsku sälg viskus püsti tagumistele jalgadele. Midagi vihises üle Andruse pea. Ühtaegu kõrv tajus lajavat mütsakut. Vaevu pidurdanud perutava hobuse, oli Andruse vankrilt ronides juba kõik vaikne. Sõlu teraval haistmisel lõhkuma hakkamisel oli varitseja jalg libisenud õnnetult porisel truubil, paiskudes ülepea kõntsalsisse hauda. Joond keha vajus

lõtvunult sogasesse pinda, kuhu oli kavatsenud lükata seda teist, kes suvatses omale võidelda niihästi Võretsoo kui Viise. Truubi madalale käsipuule oli jäänud peatuma randlase nokkmüts.

Veelkord pidi Andrus sel päeval Võretsoo pärast teekonda alustama, seekord vallamajja. Minna juba ise, nagu nii vähemalt esialgu kahtlustab Võretsoo teda. Korraldades rahunenud looma valjaid, valgustas järsku Võretsoo viimast sündmuspaika hele kuma. Andrus vaatas taha. Kurve tagant kandus tugevat suitsu. Põles lehtiajav kevadine haopinu. Lepiku.

Randlane suvatses teha korralikku tööd.

Eti Sirg.

Dreili vihmavarjuga

Väike Paul oli Makart ja poegade juures jooksupoisiks.

Kogu päev avas ta suuri pappkarpe, kandis pakke ning lippas mööda tänavaid. Ta oli kärmas ja osav nagu noor ahv. Kõik olid temaga rahul, ja ühel päeval ütles vana Makart ärijuhile:

— Poiss sobib meile. Võtke teda mõnikord abiks müümise juurde. Las paneb tähele hindu ja kaubaliike. Võib-olla saab kord temast teie järeletuleja.

Valgete juustega ärijuht noogutas naeratades pead.

Paul kuulis kaubariilite taha seda juttu. Ta süda lõi põksuma nagu taskukell. Temast saab ärisell nagu härra Lant ja Kiisvek. Siledate, läikivate juuste, uhke kaelasideme, puhaste käte ning viisaka naeratusega.

Aga mis puutus kaubaliikidesse ning hindadesse, siis seal ei vajanud Paul enam õpetamist. Ta tundis seda isegi paremini kui praktikant preili Eevi. See pöördus alatasa oma laulva häälega ärijuhi poole:

— Härra Lant, mis maksavad daamide seemusknahast kindad?

Ja enne kui sai ärijuht vastata, sosistas juba Paul:

— Viis seitsekümmend viis!

Tema teadis kõik. Neil ülemistel riulitel olid pitsid. Need olid pisut moest läinud, ent neid sai siiski veel väga hästi müüa täidlaste prouadele. Pitsidest allpool asusid kinnaste, kaelasidemetete, taskurättide, kraede, sallide ning ilunööpide karbid läinud hooajast. All, otse käepärast, oli kõik moodne ja uus. Päril pimedast peast oleks võinud Paul osutada kombineede, särkide, pitskraede ning sõlmtriikoode karpe.

See kõik oli nõnda huvitav, et uneski seisis ikka ta silmade ees kogu Makart ja poegade kaubamaja oma tuhande karbi, lugematute riulite, käsitaskute virnade ning maast peaaegu laeni ulatuvate uhkete peeglitega.

Nüüd pöörduski ärijuht mõnikord tema poole ja ütles:

— Paul, sa võiksid abiks olla preili Eevile. Kas arvad, et saad hakkama?

Paul naeratas. Oo, miks ei pidanud ta saama hakkama! Ta tundis peaaegu igat karpi üksikult, kus asusid nõõbid, väikesed nallid, säravad pandlad, kinnised ja hoidised. Seal oli ka terved virnad lihtsaid pesunööpe, igasuguseid haake, metall-lülidest valmistatud trippe ning lugematud grossid muste ning valgeid trükknööpe. See oli lihtne kaup, mida ostsid kokkuhoidlikud perenaised, et neid ise riiete külge õmmelda. Kuid Paulile näisid nad justkui kalliste aaretena, mida ta alatasa korraldas, riuleil siia ja sinna seadis, hoolikalt liigitades sortide järgi.

Ja nende kõrval olid käsitaskud, laotud piki letti, särades mustas, pruunis, hõbedases varjundis, läikivate lukkude, kollaste merevaigu taoliste käepidemete, lugematuis teisen-deis mustrite ning vormidega. Ühed olid pikergused, kitsad ja õhukesed, teised nelinurgelised, avanevate tõmbelukkude ning mitmevärviliste tutikestega. Mõned olid peaaegu päris ovaalsed, hõbeda taoliste raudadega, mida hoidsid kinni piskesed nibud.

Terved päevad seisis ta leti taga, imetledes salaja vanema selli muustrilist kaelasidet ja sirgeid pressitud kupongpükse. Kui ka tema saaks kord juba niisuguseks härraks! Siis lippas

jälle ostjaile uksi avama, aitas neid pakkidega tänavale, olles abivalmis auto või voorimehe kutsumiseks.

Ent kui tuli preili vihmavarjuga, siis muutus Paul äkki justkui araks. Ta põsed õhetasid preili ette nõobikarpe tõstes, mida käis see sageli ostmas Makart ja poegade juurest.

— Palun, kas teil on ööse? küsis preili, vaadates Paulile otsa.

— Jah, palun, vastas see, ent ta tundis nagu hakkaks palav.

Pöördudes riiulite poole, oli läinud järsku öösikarpide panipaik meelest. Ta vaatas suurte riiulite poole, kust vahetisid vastu lugematud karbid.

— Kus on öösid... kus on öösid... mõtles ta nagu palvetades.

Siis läks süda kergemaks. Seal alumisel riiulil olidki nad, kõik ilusasti reas, nagu just äsja oli sinna ladunud. Ta tõstis karbid lauale, julgemata heita pilku väikese värvitud näo ja pikkade ripsmete poole. Ainult lakitud küüntega kitsaid, valgeid sõrmi julges ta salaja vaadata, kui need sorisid ööside karpides.

— Soovin punaseid, ütles siis preili.

Paul otsis uue karbi. Ta mõtles endamisi, et mis jaoks küll preili tarvitab punaseid ööse. Kas tahab ta nendega tippida oma vöörihma või on tal niisugused punased kingad, milledele sobivad ainult punased öösid.

— Palju need maksavad? küsis preili.

— Viisteist senti tosin.

— Palun pool tosinat.

Seni kui Paul kirjutas arvet, võttis preili jälle oma vihmavarju kaenla, avas väikese lihtsa käsitasku ning heitis sellesse pilgu. Aga kui ta tippis oma kiirete lühikeste samudega üle äriruumi kassa juurde raha maksma, heitis Paul talle salajase pilgu. Nõnda julges ta alati ainult salaja, pool arglikult ja nagu häbenedes piiluda vihmavarjuga preilit. See oli nõnda imelik ja naljakas, et teisedki panid seda tähele.

Preili Eevi juba sosistas peaaegu kuuldavalt oma kõrval Kiisveki:

— Vaadake, see vihmavarjuga on Pauli salajane armastus!

Mõlemad hakkasid naerma ja noogutasid pead. Aga kui preili vihmavarjuga oli juba läinud, tuli Kiisvek Pauli juurde ning ütles naeratades:

— No oled sina mul küll üks seelikukütt! Neljateistkümne aastane, aga missuguse ilusa pruudi oled juba välja valinud.

Paul ei lausunud sõnagi. Ta põsed õhetasid ja meelsasti oleks ta joosnud häbi pärast ärist välja, ent sell seisis teel ees.

— Jätke poiss rahule! lausus vana Lant tagaruumist.

Nüüd tundis Paul pisut kergendust.

Ent preili Eevi sosistas ikka veel:

— Ta jälgib isegi tänaval oma südamedaami nagu vari.

Siis katkes jutt, ärisse tulid jälle ostjad. Paul ruttas nagu varemgi neile avama uksi, aitas kanda pakke, lippas autode järele. Ent ta meele püsis ikka preili vihmavarjuga, selle pikergused lakitud küüned ja pikad ripsmed. Ja ta süda justkui laulis neile mõtetele kaasa kummalist rõõmulaulu.

Aga õhtul, enne ärde sulgemist, leidis preili Eevi, et üks tema moodsatest käsitaskutest oli jälle kadunud. See oli juba mitmes kord, et kadusid letile laotud käsitaskud. Ja just kõige moodsamad ja kallimad, mis olid Makart ja poegade kaubamaja uhkuseks.

Vana Lant urises:

— Ma ütlesin, et pange tähele! See neetud varas teeb meid käsitaskutest päris lagedaks. Eile kadus üks, läinud nädalal kaks, nüüd juba neljas. Ma ütlen veel kord: silmad lahti, käsitasku pole nõõpnõel, mida saab nägematult ärist välja viia.

Ent järgmisel päeval kadus jälle üks.

Preili Eevi oli näost kahvatu ning vana Landi kulmud tõmbusid kipra. Kogu ta äriteenistuse ajal polnud juhtunud niisugust hullu lugu, et kõikide müüjate silmade alt näpati igapäevase järjekindlusega kalleid käsitaskuid. Kiisvekki oli tõsisem ja ta ei itsitanud enam preili Eevile kaasa.

A. Randla

maalri- ja lakeerimise-töökoda.

Tartus, Narva tän. 15.

— Vast Pauli armastus ongi see käsitaskute kratt, ütles ta äkki. — Eile käis ta äris ja kohe kadus üks käsitasku, täna käis jälle ning teine käsitasku on kadunud nagu tinatuhka.

Paul tundis sellest Kiisveki lausest peaaegu valu. Ta oli ihaldanud juba ammu omale niisugust punast, roheliste täppidega kaelasidet nagu kandis vanem sell. Ent nüüd ei tahtnud enam. Mitte ei tahtnud, sest kuidas võis Kiisvek nõnda alatult kahtlustada vihmavarjuga preilit.

— Hoidke silmad lahti! ütles vana Lant.

Siis tuli jälle preili vihmavarjuga. Ta astus kergelt, väike kuppimütsike kulmule tõmmatud ning küsis pärlmutter nõõpe. Paul ronis mööda treppi kõrgemale ja võttis sealt riiulilt karbi maha. Aga ta käed nagu värisesid pisut. Ainult üsna pisut, sest teadis, et kõikide silmad jälgivad nüüd salaja vihmavarjuga preilit. Kassapreili vaatab üsna avalikult selja tagant, kuna Kiisvek on küll pooleldi pööranud selja, ent siiski valvab ta igat preili liigutust. Vana Lant seisab eemal, kriipseldab oma ette paberile arve, kuid ta näeb oma prillidelt justkui peeglist.

Paul avas karbikaane ja kui ta nägi jälle preili lakitud küüntega valgeid sõrmi nõõpides sorimas, valdas teda äkki mõte, et ta peab kuidagi hoiatama teda. Kuid preili vihmavarjuga ei näinud midagi hoolivat valvavatest silmadest.

— Sooviksin väiksemaid, üsna pisikesi, ütles ta justkui lauldes.

Paul ronis jälle trepile ning tõi uue karbi.

— Kas teil on roosa varjundiga? küsis jälle preili, sorides nõõpides.

— Üks silmapilk, vastas Paul, ning tõi kiirelt roosa varjundiga pärlmutternõõbid.

Ta valis kaua, mõtles ning kaalutles. Siis nagu löigi Pauli südamesse kartusesäde. Võibolla sorib ning valib ta sellepärast nõnda kaua, et tabada õiget silmapilku. Ta saadab teda jälle uute nõõpide järele, ent seni, kui ta selg on pöördunud leti poole, poetabki preili mõne käsitasku mantli alla. Ja ta ei aimagi, et igast nurgast jälgivad teda valvsad silmad.

— Ma võtan ühe tosinat, ütles siis äkki preili vihmavarjuga.

Seni kui Pauli käed pakkisid paberisse nõõpe, vaatasid ta silmad ärevil Kiisveki ja Landi poole. Kas tulevad need nüüd leti tagant välja ja võtavad varga kinni. Ent ei juhtunud midagi. Preili vihmavarjuga noogutas naeratades Paulile pead ja läks.

— Kas on kõik korras? küsis vana Lant.

— Korras, vastas preili Eevi.

— Nõnda siis kahtlustasime Pauli südamedaami asjatult, ütles Kiisvek.

Pauli südamedelt langes justkui raske koorem. Ta oli jälle rõõmus, lippas avama uksi ning aitas ostjaid pakkidega välja. Mõned naeratasid ta rõõmsaid halle silmi ning valget siledalt üle pea kammitud juuksetutti nähes. Ta kummardus kergelt ja tõsiselt, kuigi oleks tahtnud rõõmu pärast kas või hõisata.

Nüüd ootas ta iga päev kannatamatult vihmavarjuga preilit. Mõnikord astus akna juurde ning vaatas üle laia tänavat. Ja kui ta nägi ukse vahelt ta sirget kogu, kulmule tõmmatud mütsikese ning kaenla alla surutud vihmavarjuga, siis ruttas justkui mõnele vanale tuttavale vastu.

— Millega võin teid teenida? küsis ta kummardudes.

Kiisvek ja preili Eevi pilgutasi silmi, ent nüüd ei hoolinud Paul sellest.

— Seekord soovin ma, preili mõtles nagu hetkeks, — üht väikest säravat nalli.

Paul otsis toredamad nallikarbid üles ja ta tundis kummalist rõõmu, kui preilile näis meeldivat üks väike luku-taoline nall. Ta pakkis selle hoolikalt paberisse ning lippas siis avama ust. Väljas sadas peent vihma. Preili kõhkles ühe hetke, nagu tahaks ta avada oma vihmavarju, haarates selle kaenla alt. Ent siis libises vari ja kukkus maha. Paul ruttas seda üles tõstma ning ütles:

— Lubage, ma avan.

Ja ta litsuski vedru alla, ent äkki lõi ta silmadesse justkui hirm. Seal vihmavarjus, üsna traatide vahele topituna, oli üks Makart ja poegade moodne käsitasku. Paul vaatas üle õla tagasi ärris, kus nägi Kiisveki ning preili Eevi naeratavaid nägusid. Ühe hetke seisis ta kahevahel, siis aga tõmbas vihmavarju uuesti kinni ning ütles:

— Võibolla läheb vihm kohe üle.

Ja ta ulatas preilile sõnatult varju. Ent ta süda muutus imelikult külmaks ja valuliseks, nagu oleks selle ainsa hetke jooksul hulk aastaid vanemaks saanud.

Pärast seda ei näinud ta enam ilmaski preilit vihmavarjuga.

Ed. Männik.

MATA HARI TÕUS JA LANGUS

Mata Hari enese tõenduste järgi voolanud ta soontes vürstlik veri, olles ühtlasi õppinud püha ohvritantsude müstilisest saladusest india preestritelt. Tegelikult oli ta hollandi kübarategija Adam Zelle tütar Leenwardenist ja abielludes major Mac Leodiga elas viimasega mõni aasta Hollandi india koloonias. Tantsuga tegeles ta tollal äärmiselt vähe. Alles siis, kui ta oma mehe juurest ära jooksis ja Pariisis maalri modellina enesele ülespidamist hankima pidi, tuli ta mõttele pühenduda tantsukunstile ning kasutada sealjuures india motive. Mata Hari — s. t. päike — kunstniku nime all tegi ta koos oma ilu ja andekusega peagi hiilgava karjääri, olles sõja algul Euroopa kuulsamaid tantsitäre.

Sõja puhkemisel viibis ta Berliinis, kus esines oma india tantsudega „Talveaias“. Siinjuures olgu tähendatud, et Mata Hari ei omanud mingit auhannust esitada stiiliehtsaid india tantse. Ta arvestas mõjuga publikule ning püüdis oma erutavatele fantaasiatantsudele igasuguste abinõudega — nagu budha kujude, ohvritulede ja bajadeeri kostüümidega — anda india tantsude iseloomu. Ka olid mõned ta tantsuloomingud, esitades neid „ehtsate india templitantsudena“, moraalselt küsitavad. Igal juhul peab aga nentima ta esinemiste rabavat mõju. Isegi tolle aja seriöösed tantsukriitikud, joobunud tantsude erootilisest fluidumist, hindasid Mata Harit suureks kunstnikuks.

Mata Haril oli kerge muuta kunsti palavad imetlejad oma isikliku sarmi austajaks. Sealjuures kinkis ta oma poolehoidu ainult väga valituile. Ta intiimseim sõprusring koosnes kõrgematest ohvitseridest, poliitikutest, diplomaatidest, industria kaptenitest ning valitsejate majja kuuluvaist isikuist. Sinna juure olid kaasa tõmmatud ka mõned prominentsed teadusemehed ja kunstnikud, et tantsitari salongile vajalikku iseloomu anda. Esimese pilguga võib näha, et kõik oli tehtud väga targalt ja rafineeritult selle omapärase naise kuulsuse kindlustamiseks ning ka tuleviku alusmüüride kõvendamiseks.

Millal ta enese usaldas ohtlikule spionaažile, seda pole täpsalt kindlaks tehtud. On veel tänapäevgi ajakirjanikke, kes väidavad, et Mata Hari polevat kunagi saksa, vaid ainult prantsuse spioon olnud. Kuidas see ka ei ole, kuid 1914. aasta suvel, oma Berliini debüüdi ajal, omas Mata Hari tihedaid sidemeid Berliini politseipresidenti von Jagowiga ning saksa spionaažišefi von Hintzigiga — kardetud „mees tuhande näoga“, nagu prantslased teda nimetasid. Sõja algpäeval oli tal mõlema härraga ühes Berliini suurhotellis salajane kõnelus ning kohe peale selle Haagis, kõikide spionaaži niite kokkujooksmise keskuses, neutraalsel maa-alal. Ta üüris siin Nieuve Uitleg 16 asuva villa, muutudes hotell Viktorias peatuvate igast maailmakaarest ja rahvusest päritolevate poliitiliste seiklejate keskuseks. Teda külastas seal korduvalt ka von Hintzig, kes lõi talle suure finantsiaalse kindlustuse.

Just siis tõusis kahtlustus, et Mata Hari on saksa spioon. Ta ise naeris selle üle ning eemaldas süüdistused seega, et läks täiesti avalikult Pariisi esinema rea tantsuõhtutega. Kõik nood muutusid ainulaadse triumfi ahelaks. Sõjaminister isiklikult uuendas oma vana sõprust ilusa tantsitariga. Ta kohtas Poincaréd ja „tiigrit“ Clemenceaud, kindralstaabi ohvitseri ja fronditruppe, žurnaliste, varustusindustriaale ning diplomaate. Kõik nad püüdsid tema poolehoidu. Prantsuse politsei, kes teatud käskude põhjal pidi Mata Harit valve alla võtma, saab varsti peale selle kõrgemalt poolt käsu viimasest loobuda.

Samal ajal algab imelik afäär, milline hiljem pidi Mata Hari viima kaudselt langusele: ta sõprus vene kaardirittmeistri Alexej Marowiga, kes oli komandeeritud Peterburist Prantsusmaale. Mata Hari ise on korduvalt väitnud, et too mees oli ta elu suur armastus. Ta käitumine tõendab seda väljendust ka igas suhtes. Kui Marow mõni nädal hiljem frondil raskesti haavata saab ning mõlemad silmad kaotab,

tegutseb Mata Hari, kuni tohib sõita sõjapiirkonda Vitte-lisse, ning ravida oma sõpra isiklikult. Prantsuse salaluure tõlgitseb seda sammu igatahes teisiti: ta väidab hiljem, et Mata Hari haavatu eest hoolitsemine olnud seoses spionaažiga, olles reetnud saksa kindralstaabile prantsuse 1916. aasta kevadpealetunge, milline teatavasti lõppes täieliku ebaõnnestumise ja prantslaste hiigelkaotustega.

Mata Hari ravis oma pimedat sõbra terveks ning viis tema oma villasse Neuillys. Kohe pärast seda võtab ta vastu angažemendi Madridi, kus ta muuseas jälle kohtab saksa spionaažišefi von Hintzigit. Taas kahtlustatakse Mata Harit Saksamaaga salajases ühenduses seismises. Seekord reedab teda ta vana ja kibestunud vaenlane, Pariisi tantsitar Raquel Heller. Mata Hari meelitati vale telegrammiga, millele oli alla kirjutatud Marowi nimi, Pariisi, kus ta vangistati. Kui ta pärast mitmetunnilist ülekuulamist, mille üksikasju kunagi täpsamalt teada pole saadud, peamehe Ladouxi süngest büroost lahkub, on ta prantsuse spioon — —!

Paar kuud hiljem Hispaaniast tulles vangistatakse ta Falmouthi sadamas uuesti. Seekord inglise Intelligence-Service poolt. Tõuge areteerimiseks tuleb igatahes Ladouxilt Pariisis. Mata Harit süüdistatakse Saksamaal olevate prantsuse spioonide varjunimede reetmises saksa salaluurele. Kuid ka inglased ei suuda midagi teha ilusa tantsitari hääks. Inglise salaluure šeff annab talle vaid ühe hoiatuse teele kaasa: ärge kunagi minge enam Prantsusmaale! Jääge niikauaks kuni sõda kestab Hispaaniasse. Ainult seal olete Ladoux'i eest kindel.

Sellest hoolimata ilmub Mata Hari, kunagi selgitamata põhjusil, 1916. aasta jõuludeks Pariisi! Jälgijatest ümbritsetult elab ta oma villas Neuillyl kuni 13. veebruarini 1917. Siis saabub ühte suurde prantsuse panka Hollandist tema nimele 15.000 peseetat. Ladoux ootaski seda. Ta sai teada, et raha saatjaks oli Hintzig. Tund hiljem vangistati Mata Hari kolmandat ning viimast korda.

Mida Mata Hari neil viiel vangistuskuul kannatama pidi, ei tule täies tõelikkuses küll kunagi avalikkuse ette. Ainult üht on teada, et ei hoidutud ühestki psüühilisest abinõust, et teda sundida tunnistama. Päevi ja öid peeti teda pimedas kongis, päevi ja öid kuulati teda katkestamatult, iga kahe tunni tagant vahelduvate ametnike poolt. Kõigest hoolimata jäi ta kindlaks, vandudes oma süütust.

Ta vandus seda ka sõjakohtu ees, mis koostati sõjaministeeriumi ohvitseridest. Samuti kõik tunnistajad — kõrged ja kõrgemad ohvitserid, ametnikud ja poliitikud — kes Mata Hariga olid sõbrustanud, vandusid, et tantsitar polevat teinud ka vähimatki katset, neilt mingisuguseid saladusi välja meelitada. Omi suhteid von Hintzigiga põhjendab ta vana sõprusega, mis olnud pärit juba sõjaeelsest ajast ning täiesti isiklikku laadi. Sellest hoolimata mõistetakse ta ühel häälel surma. Vajatakse ohvrit ebaõnnestunud kevad-pealetungi lunastuseks — seda leitakse tantsijanna Mata Hari surmamõistmises.

15. oktoobril 1917 lastakse ta Vincenne kaevikute kohal mustade sõdurite poolt maha. Veel mõni tund enne seda oli saabunud igast maailmakaarest protestitelegramme: hollandi printsabikaas, inglise saadik, keegi hispaania kuningakotta kuuluv, palusid talle armu. Kõigest hoolimata jäi Pariis külmaks, kuna ta vajas seda ohvrit. Ning kuna ta võibolla kartis ka nii mõningategi saladuste ilmsiks tulekut, mida ilus, palju-armastatud ja paljuvihatud tantsitar nüüd igaveseks enesega hauda viis.

Ükski rist ei tähistata selle omapärase naise hauda. Ta laip anti üle anatoomikumile — üliõpilastele sektsiooniobjektiks. Ühelgi, kord nii paljudel tantsitari sõpradel, ei olnud julgust sõjakohtu poolt vabaks antud Mata Hari laipa paigutada kalmistule igavesele puhkusele!

R. S.

Tsilla pühademunad

Tsilla oli Kati tibuke.

Kord oli läinud Kati emaga turule kaasa. Nad tahtsid osta väikest valget kodujänest, kel olid nii imeilusad punased silmad nagu hõõguvad tulesöed. Ent kogu turus polnud ainustki jänkut.

Kati muutus kurvaks. Kuidas ta küll oli ihaldanud omale niisugust väikest jäneseпоega. Päeval ja öösel oli mõtelnud sellele. Ent nüüd polnud müügil ühtegi niisugust toredat tuttsaba. Ainult ühel vanamehel oli kastis vana

hall jännes. Kuid selle silmad ei sädelenud punakalt. Ka näis ta olevat kuri, sest kui Kati tahtis teda pisut silitada, paljastas ta äkki oma pikad, teravad hambad.

— Ma ei taha seda kurja jänkut, ütles Kati.

Ja nad kõndisid mööda turgu edasi, kuna Kati meeleolu muutus kurvaks. Ta ei saa jänkut, ta ei saa näha neid punaseid silmi ega valget tuttsaba. Ja justkui nutuvõre tõmbus ümber Kati suu.

— Kas tahad kompvekki? küsis ema.

— Ei taha, vastas Kati.

— Või tahad pränikut. Vaata, see ongi ju päris jänku moodi.

Aga Kati ei tahtnud vaadatagi sinna poole. Tema tahtis ainult valget, punaste silmadega jänesekest, muud ei midagi.

Siis aga häälitse üsna Kati lähedal ühes maamehe vankris keegi:

— Kokk-kokk, kaa-kaa-aak!

Kati tõstis huvitatult pea.

— Mis loom see on, ema? küsis ta.

— Tibu. Kas tahad, läheme vaatama.

Ja nad läksidki. Maamees avas kastilt kaane, ja Kati nägi selles hulka kanu. Ühed olid kirjud, teised hallid, kolmandad mustad. Ainult üks oli päris valge, niisuguste toredate kollaste jalgade ning nokaga. Ta kandis peas oma uhket punast harja nagu mõnd kallist krooni.

— Oo, kui tore! hüüatas Kati korruga rõõmsalt.

— Kas tahad, ma ostan sulle selle tibu? küsis ema.

— Tahan küll, osta jah!

Maamees tõstis kana kastist välja ja ütles:

— Saate hea ja noore kana. Uskuge, pühadeks teeb ta teile ka veel mune.

— Nõnda saigi Kati valge kodujänese asemele kana. Kaua mõtles ta, kuidas ristida tibukest. Jänku jaoks oli juba nimi ammu valmis — Hopp. Aga kanale ei sobinud see. Kana polnud jänes, kes hüppab hopp-hopp. Kaua mõtles ja murdis Kati pead nime üle. Siis tuli nagu iseenesest keele peale — Tsilla.

— See on ilus nimi, ütles ema.

Nõnda jäigi Tsilla elama kuuri teiste kanade seltsi. Seal oli üks kirju ja kaks musta kana. Kui Kati ema tõi Tsilla kuuri, siis pistsid need vihaseks kaagutama.

— Kaa-kaak, kes see niisugune on? küsisid nad.

Üks must hakkas kohe Tsillale nokaga hoope jagama. Aga Kati ema võttis musta kinni ja pani tünni alla. Nüüd ei julgenud teised enam Tsillale kallale tungida. Nõnda jäigi Tsilla nende seltsi elama. Iga päev jooksis Kati lipates üle õue, pihus terad, leivaraasud või tangud ja pani need Tsilla ette maha.

— Ära karda, söö, ütles ta, kui Tsilla ei julgenud terasid puudutada.

Siis hakkas ta areldi nokkima. Kuid varsti harjus nõnda-võrd, et sõi juba Kati pihust. See oli tore, kuidas ta sealt nokkis toks-toks, peaga viibutades ja noogutades justkui tänades iga tera eest. Siis, kui Tsillal terad söödud, küsis Kati:

— Kas sa mulle pühadeks muna ka muned?

— Kaa-kaak! vastas Tsilla.

See kõlas nõnda, nagu oleks tähtnud ta öelda, et oota, munen küll.

Nõnda nihkusid muudkui pühad lähemale. Kaks musta kana munesid juba iga päev kumbki ühe muna. Ka kirju ronis mõnikord pesale, kuid muna ei tulnud. Aga ta hari punetas ning Kati ema teadis, et küllap kirjugi hakkab varsti munele. Ainult Tsillast polnud midagi märgata. Ta muudkui nokkis teri, puhastas nokaga oma ilusat valget sulestikku ja kõndis mööda kuuri uhkelt edasi-tagasi.

— Kas sa ei mõtlegi munele hakata, laiskvorst! kurjustas vana must.

— Kaa-kaak! vastas jälle Tsilla.

Nüüd istus temagi pesale, et muned muna. Istus kogu päeva, seni kuni tuli kirju ja ajas teda minema. Aga muna polnud ühtegi. Ka Kati ema vaatas uurides Tsillat ning ütles nagu kaheldes:

— Maamees vist pettis, Tsilla pole virkade munejate tõust. Kui ta pühadeks munele ei hakka, tuleb pea maha võtta.

Tsilla kuulis seda juttu ning pugus kaugemasse kuuri-nurka.

— Paras sulle, paras sulle, kaa-kaak! hüüdsid must ja kirju.

Nüüd hakkas Tsilla veel hoolikamalt pesal istuma. Istus hommikust õhtuni, seni kui tulid mustad ning kihutasid ta minema.

— Sinust pole ikka asja, ütlesid nad. — Vaata, nagu meie istume pesale, nõnda on muna kohe käes. Sul aga pole midagi. Pea maha, pea maha!

— Huu! häälitse Tsilla hirmunult.

Siis tuli Kati jälle teradega. Söötis neid pihupesast Tsillale, silitas ta valget turja ning kõneles:

— Söö-söö, Tsillake, küllap siis muned pühadeks mulle ilusa suure muna.

— Oo, temast pole midagi asja! kaagutasid teised kooris.

Siis oligi käes pühade reede. Mõlemad mustad olid juba munenud oma munad ja ka kirju munes jälle nagu üllatuseks üle nädalapäevade. Ta kõndis uhkelt mööda kuuri ja ütles Tsillale:

— Katsu ka sina, kollane koib, kas saad muned niisugust toredat muna. Ei saa!

Tsilla ronis pesale, teised aga seisid naerdes ümberringi ja pilkasid:

— Kas on juba käes? Oh-hoo, mis sa nõnda kaua istud. Vaata, vast on juba mitu tosinat pesas valmis.

Tsilla vaatas, aga polnud midagi.

— Pea maha, pea maha! kaagutasid teised.

Kogu päev istus Tsilla pesal. Teisel hommikul mustad munesid jälle munad. Kirju ronis ka pesale, aga temalt ei tulnud midagi. Tsilla kükitas maas õlgedel. Kati ja ema tulid mune otsima.

— Ainult mustad on munenud, ütles ema.

— Kas Tsilla ei ole? küsis Kati.

— Ei.

Aga korruga hüüdis Kati:

— Vaata, seal õlgedel on ka üks muna!

See oli esimene Tsilla muna. Ta oli üsna pisike, nagu päkaots. Kati oli tahtnud küll suurt muna, suuremat kui mustad või kirju olid kunagi munenud, aga nüüd rõõmustas teda see pisikene. Seda nagu polekski kana munenud, vaid mõni väike lind.

— Kas sa ei võta nüüd Tsillal pead maha? küsis Kati emalt.

— Näib, kui ta ainult nõnda väikseid mune muneb, siis...

— Aga need on ju ilusad! hüüdis Kati vahele.

Kuid Tsilla istus veel teist korda pesale; kui kirju sealt maha ronis.

— No-noh, mida sina mõtled teha! naersid teised kanad. Tsilla ei vastanud.

Aga kui õhtupoolikul Kati tuli Tsillale väikese munakese eest teri tooma, pääsis hele kiljatus ta suust. Tsilla all pesas oli suur muna. Nõnda suur, et Kati polnud niisugust eluilmaski näinud. Ta võttis muna pihku ja silitas käega Tsillat.

Nõnda oli Kati pühade-munade hulgas kaks veidrat muna: üks pisike, vaevalt päkaotsa suurune, teine aga hoopis kümme korda suurem. Keegi ei uskunudki, et üks ja sama kana on mõlemad munenud. Kuid Kati teadis seda ja tal oli ütlemata hea meel, et Tsilla munapühadeks oli valmistanud talle niisuguse üllatuse.

Aadi Virges.

Kaktusi

suurim valik Eestis

F. Laidoner, Kivi t. 42, Tartus

Palun tellige meilt vastav hinnakiri!

HELLE-MALL
ja JAAK,
L. Hintser'i lapsed
Mustveest.

IVAR,
üliõpilase O. Zolki poeg Tartust.

SIGNE-LILIAN,
ärimees Salomon'i tütar Tartust.

MALL,
Leo Rebase tütar Rakverest.

JAAN ja HUGO,
leitnant V. Tart-
lan'i pojad Tallin-
nast.

KARL ja JÜRI,
dr. G. Täht'i pojad Viljandist.

Mari-Ann

LoMarx Linder'i romaan

Eelmise osa kokkuvõte. On suur talv, kui Mari-Ann Wieth jõuab Rootsist koju vaiksesse Deltovi metsamajja, kus elavad ta isa Stephan ja ema Gina. Nende naabriteks on lossiomanikud Philipp von Brandenstein ja Carl-Ernst Buschenhagen. Esimene on Mari-Anne vanaisa. Teine aga on noor mees ja ammugi parandamatult armunud tüdrukusse. Mari-Anne emale meeldib hästi Carl-Ernst Buschenhagen ja ta näeks meeleldi, et tüdruk abielluks temaga. Mari-Ann aga vihkab Buschenhagenit. Mai alul korraldatakse Deltovi metsades suur jaht metssigadele, millest võtab osa hulka külalisi.

Üsna lähedal kopsis rähn nagu usin puusepp, ja kaugel aimamatu kaugusel kires kukk oma hommikulaulu.

Ann armastas jahti juba tema salapärase vaikuse pärast; ei olnud see metsloomata tapmise rõõm, ei jahitulemuste rõõm, kui ta oli ajanud püünisesse mõne looma, ja mis sundis teda üha püssi kätte haarama — ei, vaid kogu see salapära, iga heli, looduse sügav vaikus, roheline mets ja tema võlud, mis teda ümbrisesid, see oli, mida Mari-Ann Wieth armastas, see oligi, mis sidus teda jahiga.

Ta seisis küll juba veerand tundi, aegamisi roomas külm talle kallale, sest päikesekiired veel ei soojendanud. Ann siiski ei märganud, et ta külmast lõdises, nii haaratud oli ta ka täna oma kodumetsa muinasjutulisest ilust. Peaks koostama käed palveks, mõtles ta hardalt; ta oleks võinud nii seista tundide viisi, seista selles looduse kirikuvaikus.

Stephan Wieth'i märguanne äratas ta unistustest; isa puhus jahisarve.

Ann haaras püssi ja seadis end männi tüve najale laskevalmis.

Sügavas tihnikus nagisesid oksad. Ajajad asusid tööle.

Vaevu veerand tunni pärast kõlas esimene pauk, millele järgnes teine. See tuli isa asukohast.

Ann luuras midagi, mis aga ei tulnud; oli korraga nii surmvaikne tema ümber. — Siis sahisid pöösad — kaks, kolm metssiga, loendas Ann. Tal ei olnud enam korraga lõbus; tundis end kuidagi tusasena. Ometi haaras ta püssi ja laskis kaks pauku järjestikku, kui kaks metskulti otse muinasjutulise aegedusega pead metsast välja pistsid.

Tabas — tulise pihta, juba vähkres esimene oma veres. Ann kordas, laskis veel kord kaks pauku — ka teine metskult langes ühel hoobil kokku.

*

Õhtul juubeldati Mari-Anne kui päevasangarit. Stephan Wieth kostitas oma külalisi rikkaliku õhtusöögiga; ent Anne piinas õudne igavus, sest peale einet lobiseti, Pahlen ja väike Varnhagen jutustasid läbisegi pööraseid jahielamusi. Ikka jälle tundis Mari-Ann Buschenhageni silmi kummalise vilkega endal.

„Tahaksin veel pooleks tunniks vanaisa juurde minna. Sa ei vaja ju mind praegusel hetkel, ema?“ küsis ta tasa emalt.

„Nii hilja veel, Ann? — Võta vähemalt koerad kaasa ja ole õigel ajal tagasi!“

Mari-Ann tundis end nagu lunastatud, kui ta läbi uinuva pargi lossi poole jooksis. — Vanaisa Brandensteini juures oli ta kindlas sadamas, kui keegi oli temalt röövinud hinge-
rahu.

Vanakese rõõm oli suur, kui Ann veel kella kümne ajal tema uksele koputas.

„Kuulsin juba su jahimehe sangarteost, tüdruk! Seda pühitseme ainult kahekesi. — John, alt eri kastist Burgundi viina juurest leiad igivana mustikaviina; mine, poisu, ja ütle

kohe Vutile, et ta seaks sulle vaagna mandliküpsistega valmis.“

Vutt oli Brandensteini kauaaegne majapidaja, kellele tema käabuskasvu ja virkuse pärast oli antud eriline hüüdnimi.

Ann tohtis tuua vitriinist rubiinpunase vahuviina-karika, ent siis ta pidi istuma ja rääkima.

„Kaks toredat metsakulti? — Vaat kus mul alles mõrvar! — Proosit, väike Ann!“

Vanaisa oli täna pühapäeva-meeleolus ja lubas Annel isegi suitsetada. Hiljem tõi ta väikese elevantiluust malelaua ja nad mängisid — mis juhtus aastas võibolla kolm või neli korda — paar partiid. Kaotaja oli enamasti Brandenstein, ja Ann sai siis igakord väikese miniatuuri tema kogust; viimaseid oli tal juba tervelt kuus.

„Nüüd alakem, lapsuke. Valge teeb esimese käigu. Täna sa võid Lola Montez' kaasa võtta, kui võidad!“

Kui tore ja mõnus oli vanahärra juures! Ann oleks jäänud meelsamini siia, — nii kauaks kui Buschenhagen viibis neil. Ent kell 11, ja olles võitnud partii ja „Baieri kuninga ilusa armukese“, pidi ta tahes-tahtmata lahkuma.

„Täna sa polnud nii väga asja juures, Mari-Ann! On sul mõni mure, mu laps?“ küsis Brandenstein lahkumisuudluse juures ja tõmbas Mari-Anne pisut rohkem oma tugi-
tooli lähemale.

„Ah ei. Ainult väsinud. Tõusin hommikul varakult,“ naeratas Ann, ent ta hää ei kõlanud veenvalt.

Vanahärral olid väga head kõrvad; oli veel midagi, mis neiu rõhus.

„Ja süda? Mõtlen — l'amour?“ küsis ta ettevaatlikult edasi.

„Kõik korras, vanaisa. Sellest sa ära tee endale mingit küsimust. Ainult,“ Ann kogeles, „ainult Buschenhagen ei anna mulle rahu. Ja ema on mulle hirmus kuri, et ma ei taha temaga abielluda.“

„Gina? Nii, mu laps! Lõpuks ju peaksid sina Buschenhageniga elama ja mitte sinu ema! Ta ei meeldi siis sulle?“ Brandensteinil oli sellest õieti kahju, sest Carl-Ernst oli tema silmas hea partii; kuid last ei tohtinud millekski sundida, see oli talle tähtsam.

„Kui ma tohin olla avameelne, vanaisa: Buschenhagen on mulle vastik. Millest see võib tulla? Tema ise ei ole mulle iialgi haiget teinud, tema silmad aga küll!“ Ann raputas end. „Mõnikord ta vahib mulle otsa nagu kuri, salapärane loom. Ja ta käed! Sureksin, kui need mind silitaksid.“

Philipp von Brandenstein naeris oma sisimas tütarlapse fantastilist väljendust, ent see pani ta mõtlema, kui tundlik ja õrn oli neiu. Oleks raske leida talle õige mees.

„Noh, siis ole Carl-Ernsti vastu siiras ja ütle talle avameelselt, et ta sind ega ennast asjata ei vaevaks. Võiksid tarvitada ka hädavalet ja talle öelda, et su süda pole enam vaba,“ lohutas vanahärra ja võttis Anne käe, et seda suudelda.

Kummaline tütarlaps, mõtles ta haaratult; täpsalt samasugused olid olnud Viola ja Annett, tema naine. Kartus mehe ees, hirm armastuse ees! Hirm, miski tema sisemas, mis pidi andma oma sügavamast osa tundeid teisele, pidi end avaldama. Võibolla oli Annel veel muidki põhjusi? Kes seda teadis! Ta mõtete karskus, ta õrn, tundlik neitsilikkus oli vahest liiga aretatud... Muidugi pidi tulema õige mees ja vabastama selle karske, väikese tütarlapse-hinge tema nunnaelust. Et Buschenhagen see õige polnud, nägi Philipp Brandenstein kohe.

„Nüüd mine, väike tüdruk. Ja armu korralikult, see oleks sulle hea!“

Kui Mari-Ann võttis rihmapidi koera ja lahkus vaikselt toast, aimas Brandenstein, et ta läheb oma teed püstipäi ja puhta südamega.

Kuid selle tee siht, väike Ann? mõtles ta kurvalt. Ja sõna „seisusevastane abielu“ kerkis taas tema mõtteisse ega lahkunud sealt, nii sageli kui ta oli Mari-Annega.

*

Januari lõpul reisis Stephan Wieth Annega Berliini „Rohelisele Nädalale“. Brandensteini võidusõiduhobu „Achmed“ sõitis mõni päev hiljem rongiga pealinna, saadetuna Bredowi poolt.

Ann oli õnnelik, et ta võis nii lähedalt kaasa elada suurlinna-võidusõidu; esimesil nädalail tal jäi vähe mahti pummeldamiseks, kuna Kaiserdammil keetsid päev-päevalt võistlused, ja neiu ei tahtnud ühestki loobuda. Ta ise tuli järjekorda alles nädala lõpul ja jahihüppes. Kõikjal kerkisid nähtavale tuttavad näod, ta pidi suruma käsi, imetlema hobuseid ja laskma imetleda iseennast.

Kui Mari-Ann ilmus laupäeval „Achmediga“ võistlusväljakule, kõlasid talle vastu juubeldushüüded.

„Kuidas Wieth ratsutab, nagu põrgu välk!“ oli öelnud vabahärra Wenge, ja nüüd pealtvaatajate ruum oli tulvil, soovides näha „Achmedi“ väljakul kihutamas. 24 tõkkeaeda võita pole väike asi, nii mõnigi kuulsa nimega ratsutaja läks uperkuuti. Mari-Ann istus nagu valatud looma seljas, ja sosin käis läbi rahvahulga, kui ilus, sale neiu võitis osavalt ja kärmelt takistused.

„Tulise pihta, tulise pihta!“ kiitis kapten Mende ja kumardus Stephan Wiethi poole, kes jälgis uhke naeratusega oma tütart. „Ratsutada ta võib, see preili tütar; noh, vaadake ainult, kakskümmend takistust silmigi pilgutamata! Ilusamat amatsooni ma pole siin Kaiserdammil kunagi näinud. Ja „Achmed“ — tema nimi peaks Hobusekoodeksis omama tähe. Jah, Wieth, Brandensteinil on olnud ikka esmaklassilised hobused.“ Mende hoidis uuri käes.

„64½ sekundit. Wieth, teie tütar sooritas oma hüpped kõige kiiremini. Õnnitlen. Vaevu usutav, et üks naine säärase asjaga toime tuleb!“

Ann polnud kübetki väsinud, kuigi hüpped olid sel aastal raskeimad kogu turniiris; ta rõõmustas, et ta võis koju kaasa viia kuldlinde. Pärast seda, kui ta oli hobuse kuivatamist pealt vaadanud, tormas ta ratsutamiskleidis Wiethi juurde üles looži.

„Noh, Stephan, kas oled rahul?“

Palju noori ohvitseri lasi end esitleda, ungari sangar, kange välismaalase-kütikumardusega, krahv Tjönyk Kekessy suudles vaimustatult Mari-Anne kätt.

„Imeline, madam. Teil peab küll kuradiveri soontes voolama, et võite nii ratsutada!“

Kõik naersid tormilise komplimendi üle.

Ann oli väga õnnelik ja naeratas igalepoole.

Hiljem tuli veel noor leitnant Blad Hannoveri Kavaleridekoolist; ta oli näinud Anne ratsutamas ja tahtis teda nüüd ilmtingimata tundma õppida. Mari-Ann mängis parajasti piitsaga, lüües sellega endale vastu lakksaabaste sääri. Oli väga käärikas nende loožis, all mängiti husaaride galoppi; kui neiu pilgu üles tõstis, nägi ta väga pruuni ja kõhna mehenägu.

„Leitnant Blad,“ esitles kapten Mende ja vabastas oma koha Mari-Anne kõrval, et nõjatuda loožiäärele, kuna all algas uus number.

Blad pomises mingisuguse reeglipärase komplimendi, vahtides ise seejuures liikumatult neidu. Osata nii ilusasti ratsutada ja olla peale selle veel nii ilus, mõtles ta võlutult ja hingas noorte kannikeste lõhna, mis tõusis Anne riietest.

Siiski ei tundnud neiu end millestki eksitatud; ohvitser rääkis vähe, ent ta silmad rääkisid palju.

„Sööme täna Heszleri juures õhtueinet. Wieth, kas te ei soovi sellest ühes preili tütreaga osa võtta?“ küsis Mende.

Stephan oli nõus; ta võimaldas Annele selle kena vahelduse kümnel Berliini-päeval. Neiu pidi kõik kaasa tegema, mis talle lõbu valmistab, sest siis järgnesid taas pikad, üksikud nädalad Deltovis.

Sellest ajast peale oli ilus Blad Mari-Anne lahutamatu saatja. Ta sooritas neiega hommikuti sisseoste, sest Wieth oli olnud suuremeelne ja annud Annele ta võidu tasuks pangatšeki, mille eest neiu nüüd kokku tassis igasuguseid pisisasju. Eriti Doreti lastele ostis ta terve kastitäie mänguasju.

Blad oli olnud juures, kui Ann ühes Taudentzieni äris — ise vaimustatud nagu laps — soris pildiraamatute, pallide ja nukude keskel. „Vaadake hetkeks siia, leitnant Blad. Kas ma võtan blond nuku või selle pruuni, patsidega ja plika-kleidis?“ oli ta küsinud.

„Loomulikult pruunijuukselise.“ Blad oli vaadanud Annele sügavasti silma, ja ta hääl kõlas erutatult.

„Kas armastate lapsi väga?“ küsis ta hiljem, kui neiu lahkus säravil silmil nukukauplusest ja nad sõidutooliga ülemisele korrale sõitsid.

„Kuidas võite veel küsida! See on ju kõige ilusam, mis üldse võib olla. Tahaksin kord omada kümme last, kui olen abielus!“ plahvatas ta kartmatult. Ent siis ta sattus kohutavalt kimbatusse, sest Blad oli võtnud ta käge ja suudles tema peopesa, ise tasa sosistades: „Aitab kolmestki, Mari-Ann!“

Ann läks nüüd üsna vaikselt tema kõrval koju; ta häbenes pööraselt, et oli jutustanud talle kümnest lapsest. Arvatavasti kujutles ta endale ei-tea-mis, see ilus Blad; tulevikus pidi olema ettevaatlikum.

*

Berliinis viibimise krooniks Mari-Ann võis oma elus kaasa teha esimese pressiballi. Ema oli kirjutanud, Ann võivat minna sellele ballile rahulikult oma roosas hiinakrepist kleidis, ta nägevat lihtsaimaski kleidis välja küllalt kena.

„Mida see ema ka ei mõtle! Pressiballile, Stephan, kus kõik naised teevad end nii ilusaks kuis veel vähegi võimalik?“ ütles Ann teedilt. „Olen otsustanud, et selles kleidis ma ei lähe kuhugi!“

Ja Stephan Wieth mõistis. Tema, kes oli Deltovis teelikult ülilokkuhoidlik, läks Annega õmbleja juurde ja vaatas esimest proovi isiklikult pealt. Mari-Ann oli valinud endale tuhm sinise kreppsaatanist kleidi väikese, musta sametkeebiga. Kleit pidi eraldi valmistatama, kuna Anne sale poisikuju ei sobinud ühtegi valmisolevasse modeli. Seejuures kandis ta pikki, musti kindaid ja väikest sametmütsikest. Oo, ta oli võluv, see Mari-Ann Wieth. Seda ei leidnud üksnes leitnant Blad ja kõik teised loendamatud tantsitajad, kes seisis parvena Wiethide looži ümber, seda leidis ka Press ja Berliini tuntuma kirjastusäri ilusa moejoonistajanna välkuv pliiaats.

Pühapäeval võis juba Ann end ühes päevalehes imetleda, kus kirjutati ainult kõige ilusamaist ja elegantsemaist pressiballi naistest.

Noor naisvõitja raskes riietuses, Mari-Ann Wieth, ilmus taevasinises sataänsoleil'is musta keebiga jne., seisis seal muuseas.

Ann naeris pisarateni, kui ta avastas üheksakümne naise seas oma näopildi. „Noh, Stephan, vaata nüüd siia, milline õnnetus! Siin su tütrele on poogitud külge väike nõbinina, kus ma olen ikka nii uhke oma kreeka profiili üle!“

*

Ann naeris ikka, kui istus juba rongis ja veeres oma kodumaa poole. Aga oli ka tore olla Berliinis. Ilus Blad tõi jaama sireleid ja võttis rõõmuga vastu neiu kutse nepijahile. Tore oli kõik!

Jah, ja nüüd oli Ann jällegi kodus ja imeveidratest elamustest jätkub jutustada kogu nädalaks.

„Ratsaohvitser, ütled sa, Ann?“ küsis ema ja polnud just väga vaimustatud. „Kõige enam 200 riigimarka teenib Blad kuus! Ja siis — ühest garnisonist teise! Panen ette talle kutse tagasi saata. Sel pole ju mingit mõtet!“

Ikka ema pidi mõtlema abiellumisest, kuna Ann võttis kõike seda vaid väikese, kena flirdina. Vanaisa mõistis tüdrukut täielikult; ta leidis enesestmõistetava, et säärane ilus laps nagu Mari-Ann ka pisut flirdiks, ilma igasuguse tagamõtteta.

Siiski Gina Wieth leidis olevat eriti imeliku, et Stephan oli külla palunud selle võhivõõra Bladi otse nüüd, kus parajasti Buschenhageni asi tema emasüdan ootel hoidis. Nimelt oli proua Wieth veendunud, et Ann valib lõpuks siiski Carl-Ernsti.

*

Vaatamata kõigile tema vastuvaidlustele külastas Blad neid märtsi lõpul siiski. Tal oli kaheksa päeva puhkust ja ta ise sama lõbus ja lustakas nagu tookord Berliinis.

Loodetavasti on ta need kümme last unustanud, mõtles Ann piinlikult puudutatult, kui ta seisis taas tema ees. Noormees oli väga ilus oma spordiülikonnas, kuigi neiu tookord leidis, et vormirõivas talle eriti sobis.

Kahju, et ta pole blond, võibolla armuksin temasse, mõtiskles neiu. Tal peaksid olema sügavsinised silmad ja üsna heledad juuksed, ta peaks välja nägema nagu tõeline sakslane, mõtles ta unistades.

Kahtlaselt kiiresti oli talv kadunud.

29. märtsil, Bladi saabumispäeval, lõhnas õhk juba kevadest, ja pehme, peaaegu soendav päike säras maa kohal.

Jää oli sulanud nagu üleöö, vaid tiba-tillukesed lumeribad põldude ja metsääre vahel meenutasid põgenenud talve, ja varajased linnud siristasid kevadest lõhnavais oksis. (Järgneb.)

VERA ENGELS
ja HANS ADAL-
BERT von SCHLETTOV
mängivad traagilisi osi
uues filmis „Stenka Rasin“.

UUSI

HANSI KNOTECK ja KURT FISCHER-FEHLING
uues „Ufa“ filmis „Tütarlaps sootalust“.

ROLF VANKA ja SUSE GRAF uues „Ufa“
filmis „Hilda Petersen nõudmiseni“.

FILME

LIL DAGOVER.

Juhust, kuidas ilus Lil Dagover sattus filmi, võib tõesti nimetada eriliseks. Ka isegi tema elutee on kaugel igapäevsusest. Ta sündis 30. septembril maalilisel Jaava saarel väikses hütis, mille katuse üle kummardusid troopilised palmid. Kui Lil oli kuue-aastane, suri tema ema. Varsti peale ema surma Lili isa, kes oli siin ülemmetsavahiks, hakkas tundma kojuigatsust. Ning varsti nad sõitsid tagasi Saksamaale. Lil sai oma kasvatuse ajaloolise Weimari pensionides. Siin läheb ta ühel õhtul teatrisse, kus Goethe kangelasi mängib Fritz Daghofer. Lil armub näitlejasse esimesest pilgust.

Pool aastat hiljem on ta juba näitleja naine, olles vana ainult seitsmeteist aastat.

Kogu Weimar kõneleb Lilit ja ta omapärasest ilust. Ühel päeval kõnetab teda keegi tundmata härra: „Armuline proua, Teil on filmiks nägu. Ma olen...“

Proua Lil eemaldub temast järgmiste sõnadega: „Teie viis tutvusi otsida pole originaalne ja meie linnas üldse mitte moes.“

Ning ta jätab kuulsa filmirežissööri tänavale juhmakalt seisma, aimamata et sellega oli avanud ukse oma uude elujärku.

Õhtul režissöör külastab üht kunstnikkude pidu, kus kohtab oma kauaaegset sõpra Fritz Daghoferit, keda mitmel aastal pole näinud. Režissöör räägib oma sõbrale imeilusast mustajuukselisest naisest, keda ta olevat tänaval kõnetanud, kuid tulemuseta. Akki tormab saali Lil. Režissöör näitab vaimustatult sõbrale Lili: „Süäl ta on. Kas sa ei võiks mulle tutvustada seda daami?“

Daghofer vastab: „Häämeelega! Ta on nimelt minu naine!“

Varsti filmib Lil Berliinis, kus Daghoferist saab Dagover. See oli aastal 1922. Film järgneb filmile. Hüpates tummfilmist helifilmi, saavutab ta ka siin suure edu. Viimane film temaga praegu on „Kõrgemal käsul“, milles ta mängib peaosas ühes Carl Ludwig Diehliga.

ALBRECHT SCHOENHALS.

Arst elus ja filmis.

ALBRECHT SCHOENHALS

oli varem andeline sõjaväearst. Kindlasti ei sündinud teda keegi nimeliseks elukutses, ta oli selle valinud armastusega. Kuid ühel päeval tekkis temas igatsus saada näitlejaks. Ning siis juhtus, et ta vahetas oma senise elukutse näitleja karjääri vastu, muutudes varsti armastatavaks filminäitlejaks, kes lühikese ajaga on saavutanud suure edu.

Oma uues filmis „Arst sisetungist“ esineb ta oma vanas elukutses, arstina dr. Felgentreu nime varjul. Tema partneriks filmis on Karin Hardt.

LIL DAGOVER.

Mängib peaosas uues „Ufo“ filmis „KÕRGEKASUL“.

Peatükk kodusest haigeravist

Kodune haigeravi pole lihtne ülesanne, esitades suuri nõudmisi ravitsejale. Sageli on tagajärjeks terve majapidamise ümbermuutmine, kui tahetakse haigele anda vajalist hoolitsemist ja ravi, mida ta vajab tervenemiseks. Alljärgnevalt anname paar juhust koduse haigeravi kergendamiseks.

Esmajoones on tähtis, et haige oleks paranemist soodustavas ja talutavas ümbruses. Kui vähegi võimalik, valitagu haigetoaks rahulik, eraldi tuba, kus ei toimuks igapäevse elu askeldused. Terve inimene suudab enesele vaevalt kujutleda, kui rahuvajav ja tundlik on haige. Eriti, kes kannatavad suuri valusid ning unepuudust. Kui sellele pööratakse vähe tähelepanu ning haige ei oma paranemiseks küllaldast und, siis annab see end väga valusasti tunda.

Haigetuba peab olema võimalikult valge ja õhurikas. Päike on haigele väga tähtis, kuna keha teda vajab tervenemiseks.

Kõik üleliigsed mööbliesemed haigetoast eemaldada, et ta näiks korralikuna ja ülevaatlikuna ning oleks ühtlasi kerge puhastada. Otstarbekohane on see nõue eriti siis, kui on tegemist nakkushaigusega, mis nõuab hiljem toa desinfitseerimist.

Haige voodi asetada nii, et mõlemalt poolt juurde pääseks. Sellelabi kergendatakse haige ümberasetust voodis. Väga raske haige puhul peab seda kaks inimest tegema. Voodit ei tohi asetada säärastelt, et haige nägu on akna poole ning hele valgus talle kogu aeg näkku paistab. Voodi seisku rohkem seinääres või pea akna suunas. Edasi silmaspidada, et voodi ei asuks ukse ja akna vahel, kuna siis haige võib toa õhutamisest uksest käimisel saada tõmbetuult. Kui ruum teisiti ei luba, siis hoolitseda õhutamisest ukse suletuks jäämise eest, või kaitsta voodi varjuga.

Asjatundlik haigevoodi valmistamine omab haige heaolu suhtes suurima tähtsuse. Haige vajab sagedasti asendi

vahetust. Peab ta lamama nädalaid või on asendi muutmise operatsioonihaava või vigastuse tõttu takistatud, siis tal on väga raske saavutada õiget, mitte pingutavat asendit. Ravija olgu siin alati iga haige soovi suhtes kannatlik. Haige oskab olla tänulik.

Üldiselt lamab haige magamisel väljasirutatult, kuna ta ärkvel olles, söömisel, lugemisel jne. meelsamini tõstetud ülakehaga lamab. Kui haige selga toetatakse kahjuks paari pehme padjaga, siis väsib ta kiiresti, kuna padjad vajuvad kokku ning moodustavad seljale väga ebahühtlase toe. Tagajärjeks on sageli vaevavad, tõmblevad, und segavad muskli-valud. Paremat tuge saavutatakse toolikorju asetamisel tagurpidi madratsi alla, kus tema vastu padi paigutatakse. Keha aegajalist allapoole vajumist takistada kokkurullitud tekiga, millele toetuvad põlved. Ka jalad vajavad pikemal lamamisel tuge. Seda saavutatakse jalarulliga voodi jalutsis. Väga nõrkadel haigetel on voodis söömine seotud suure pingutusega, mis mõjub isule halvavalt juba enne söömist. Lihtsa seadeldisega saab asendada haiglate ideaalset liikuvat söögilauda: vasemale ja paremale poole voodit paigutada kaks ühesuurust, mitte väga kõrget tooli ning asetada üle korjude triikimislaud.

Haige voodit peab vähemalt hommikul ja õhtul seadma, kui tarvis, siis ka mitu korda päevas. Sealjuures hoolsasti silmaspidada, et linalt kõik voldid eemaldatud oleks, kuna need rõhuvad. Ömbluste ja paikadega voodilina on haigevoodi jaoks kõlbmatud. Pärast söömist ei tohi voodisse jääda ainustki leivaraasu. Haigete juures, kes kaua lamama peavad ja end väga vähe liigutada võivad, on alati karta lamatishaavu. Seepärast kõrvaldada iga moment, mis seda soodustada võiks. Suure tähtsuse evib haige puhtuse eest hoolitsemine. Nahale väga värskendav ja vereringet elustav on ta reeglipärane sissehõõrumine piiritusega, mida peab tegema iga õhtu.

Tervis vähestes ridades

LAIENENUD VEENID. (Vaariksed). Väga palju naisi kannatab selle haigusnähu all, mis üksi valu ei valmista, vaid ka esteetiliselt seisukohalt lähtudes ebamugav on. Põhjustena esineb esmajoones krooniline kõhukinnisus, alakeha organite, sisikonna, allavajumine, songad, rasedus, liig palju seismine elukutselisel põhjusil, jalgadest vere tagasivoolu pais, liiga kitsad, ümmargused sukapaelad ning tugevasti nõõritud puusad. Nii kaua kui laienenud veenid ei sünnita raskusi ning ei näita tendentsi suurenemiseks, jätkub jalgade varahommikustest ja õhtustest hõõrumistest pehme, kuiva harjaga, õlitatud peopesadega ülevalt alla silitades, sellejärele jalavanni tehes. Suurima tähtsuse omab korraliku seedimise eest hoolitsemine. Kerge võimlemine, jalutuskäigud, hiljem jalgade kõrgele asetamine tugevdab kude. Vahetevahel on soovitatav ka niiske-jahedad jalgade kompressid. Valude, tugevate pistete ajal jalgadele teha kuuma istevanne ning ööseks sooje kompressid keha ümber. Kui laienenud veenid nende lihtsate vahendite abil ei kao, siis kanda päev läbi elastilisi sukke, veel parem korsetisarnaseid gipsimudeli järgi tehtud sidemeid. Eriti rasketel juhtudel tuleb võtta appi radikaalseid abinõusid (injektsioonid, operatsioon). On väga tähtis, et alustatakse juba varakult, esimeste tunnuste ilmne misel, arstliku raviga. Ei esine sugugi harva nähud, mil hoolitusse jäetud laienenud veenidest tekivad haavandid, milliste ravimine nõuab väga kaua aega ning on ka võrdlemisi valu rikas. Niisugustel juhtudel võetakse ravimisel abiks kuum õhk, aurutamine jne.

KONNASILMAD. Need tekivad alalisest rõhumisest liig kitsaste jalanõude puhul. Tavaline ravimisviis on sarv-

kihi kõrvaldamine konnasilmalt. Selline radikaalne kõrvaldamine noaga omab aga mõningaid hädahohte. Vilumatuse või puudulike ettevaatusabinõude tõttu võivad tekkida väga suured häired (veremürgitus).

Palju proovitud abinõu on järgmine: ajada vähese veega lahjendatud äädik keema. Sellesse lahusesse panna 24 tunniks ligunema pool kooritud sibulat, mille lõikepind on vastavalt konnasilmale õõnestatud. Järgnevalt panna seesugusest prepareeritud sibul ööseks konnasilmale. Hommikuks on sarvkiht täielikult pehmeks muutunud ning teda võib valutult eemaldada. Mainitud meetod on eriti soovitatav visade, krooniliste juhtude puhul.

Daamidele elegantseid kingi

maitsekas ja rikkalik valikus leiate alati

K. Konfen'i
jalanõude tööstusest

Tartus, Riia tän. 18,
telef. 12-85

Parimad kingid

Parfüümid, tualett- ja kristallasjad, kleidi- ja kaelaehted. Palju uudiseid.

F-a PROV. J. HIMMELHOCH, Tartus, Riia t. 1

154

155

156

157

158

159

160

154. Huvitava esiosaga moodne suvemantel. Nööbid on valmistatud siidnöörist.

155. Kerge suvemantel villasest või siidist. Vöö on ees seotav.

156. Huvitav suve- või kevadmantel segakirja villasest riidest.

157. Kevadkomplee jersey; koosneb kitsast sirgest seelikust ja laiast pikast jakist.

158. Nooruslik kraeta kostüüm diagonaalriidest. Sobiv lõige ja huvitavalt säetud jooned annavad kostüümile elegantse ilme.

159. Kerge komplee ruudulisest villasest. Koosneb kahest riidest suure tepitud kraega kleidist ja lühikesest avarast jakist.

160. Lihtne ühereane kostüüm. Huvitavad taskud.

161. Raglanlõikeline kleit villasest või mõnest pestavast materjalist. Kaunistusteks on tumedama siidiga läbitepitud osad ja ilus nööel ees, mis on ühtlasi kinnitusabinõuks.

162. Huvitava kraega suvekleit ühevärvilisest siidist või puuvillasest riidest. Krae ja nööbid valged.

161

162

163

164

165

166

167

Plissee on suurmood! Pildil olevat krepp-
satäänist pluusil on kogu esitükk ja varrukad
ülendi plisseeritud. Selg sile. Pluusi
värviks on roostepunane, mis mõjub suure-
pärast helehalli kostüümi juures. Kostüümjaki
tasku ääred ja ületõmmatud nõõbid on pluusi
materjalist.

Lihne nooruslik jumper-
kleit ruudulisest mater-
jalist. Ees valge pikeest
seos. Lõige I lõikelehel.

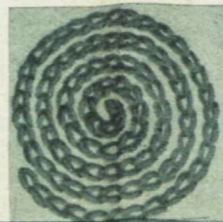
Elegantne õhtukleit
tumesinisest taftist.

Tänavkleit moodst nopp-villasest mater-
jalist. Huvitav vöö ja ees kokkukõidetud
värvilised südnõõrid. Pluusil suured taskud.

Suvine tänavkleit tumedal põhjal valgete
täppidega klopeest. Tähelepanu köidavad
huvitav krae ja seosed taskutel. Ees ilusad
nõõbid.

Valgest siidilinasest kimonolõikes pluus. Kaunistuseks ees laiad
voldid ja lihtsas ahelpistes värvilised spiraalid, nagu näha üleval
proovil. Lõige II lõikelehel.

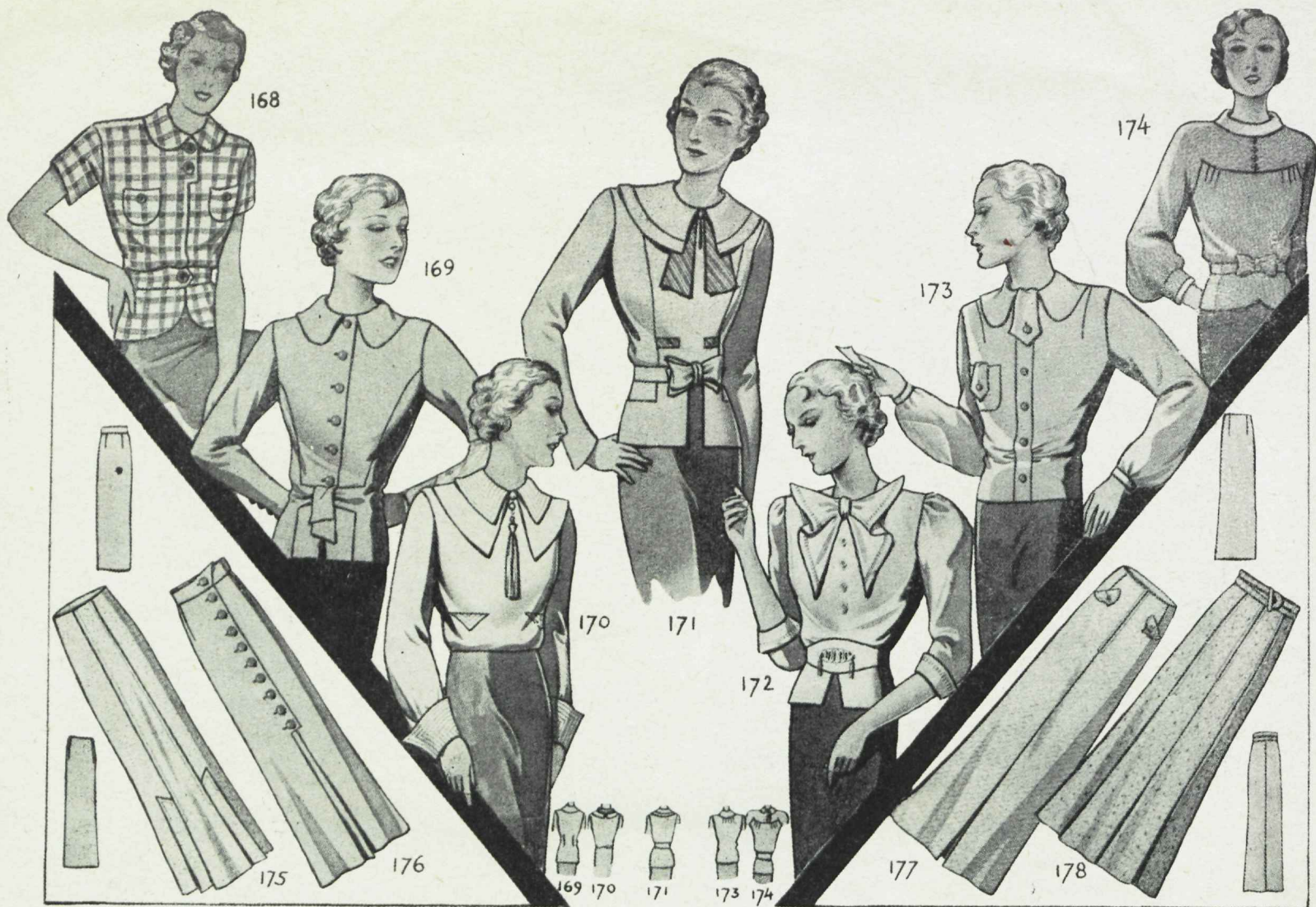
Sportlik kostüüm ruudulise seeliku ja ühe-
värvilise jakiga, milline moodus on moe-
ilmas leidnud suurt poolehoidu.

Laiääreline kevadkübar mustast ölest.
Kaunistuseks on kimp tulipunaseid siidist
roose.

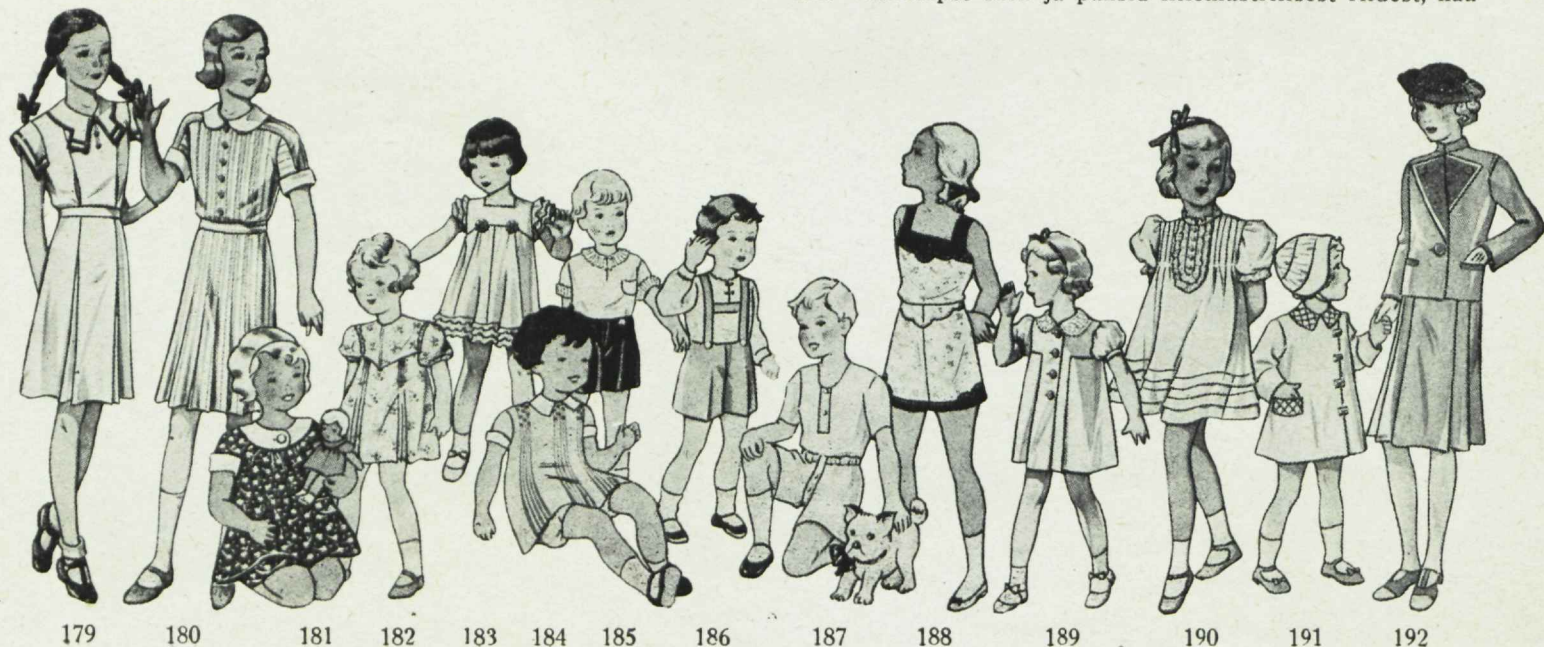

Moodne suvekübar siidiriipsist. Kaunistu-
seks hele viltpael ja põimik ääres.

163. Lihtne kleit triibulisest riidest, näiteks hallil põhjal punased jooned. Kaunistuseks punased nõöbid.
164. Suvekleit siidist, puuvillasest või peenest villasest. Kehaosa ja varrukad on kergelt kroogitud ümmarguse passe külge. Krae ja taskud läbitõmmatud mõne värvilise siidiga.
165. Huvitava lõikeline kleit grupeeritud smokk-kroogete gruppidega.
166. Suvekleit ruudulisest pesusiidist.
167. Nägus suvekleit peenekirjalisest tagasihoidlikust materjalist. Nahkvöö ja värvilised nõöbid.
168. Lihtne ruuduline pluus puuvillasest riidest. Lõige III lõikelehel.
169. Nägus siidpluus pika soosiga. Ees ilusad klaasnõöbid.
170. Moodne hiinakrepist pluus kahekordse kraega. Pealmine krae, kätsed ja tasku kujutised on tepitud mõne pastell-toonis siidiga. Ees sama värvi sõlmik.
171. Soospluus triibulise lipsu ja taskukujutistega.
172. Elegantne pealelõunaplus valgest siidist. Žaboo ja kätsed on kaunistatud piluga. Kinnis seljal.
173. Lihtne pluus mõnest pesuriide sordist. Ees ilusad nõöbid.

174. Nägus kimono-pluus peenemustrilisest siidist. Lõige V lõikelehel.
175. Moodne seelik.
176. Nööp-kaunistusega seelik. Lõige IV lõikelehel.
- 177—178. Kaks nägusat seelikut.
- 179—180. Kaks suvekleiti suurematele tütarlastele.
181. Kleit ühes samast riidest pükstega väikesele tütarlapsele.
182. Suvekleit kuni 3 a. tütarlapsele lillemuustrilisest marki-setist või pesusiidist. Lõige VI lõikelehel.
183. Volangidega suvekleit väikesele tütarlapsele. Kinnis seljal. Volangid tulevad lõigata ringidest, et nad hästi kukuksid.
184. Kleit ühes pükstega 1 a. tütarlapsele. Lõige VII lõikelehel.
- 185—186. Poisikese suveülikond. Võib valmistada kahte viisi. Lõige VIII lõikelehel.
187. 4—6 a. poisi päevapesu. Särk võib ka varrukateta olla. Lõige IX lõikelehel.
188. Tütarlapse särk ja püksid lillemuustrilisest riidest, kau-

- 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192

193

194

195

196

197

198

199

nistatud värvilise pesuriidega. Lõige X lõikelehel.

- 189—190. Kaks ilusat tütarlaste kleiti. Pits-kaunistus.
 191. Mantel 1 a. tütarlapsele. Lõige XI lõikelehel.
 192. Tütarlapse kostüüm.
 193. Suvekleit meresinisest valgetäpilisest kunstiistid. Vest ja krae valged. Ees sinised nõöbid.
 194. Sinisest villasest kolmveerandmantel kleit nr. 193 juurde.
 195. Elegantne teekleit pruunikas hallist villasest. Krae pastellroheline, tumerohelise klipsiga ees.
 196—197. Kaks suvekleiti kergest lillemuustrilisest materjalist.
 198. Suvekleit kreemvärvi tooressiidist. Tikitud õismustrid.
 199. Suvekleit õrnsinisest markisetist, kaunistatud nägusasti käsi-auktikandiga.
 200. Huvitava lõikeline kevadkleit peeneruudulisest mater-

jalist. Ees seotav krae ja kätised sametist või läikivast siidist.

201. Tikitud suvekleit siidilinasest. Tikkimise muster muustrilehel.
 202—203. Lihtsa tikandiga valge linane suvekomplee. Iga tikkimisejoon võib teha ise värvi, näit. sinine, punane, kollane, pruun, või roheline, kuldpruun, vanarosa, tumesinine jne. Iga värvijoon on tikitud erisuguse pistega.
 204. Kleit villasest riidest. Seos siidist. Huvitavad on kätise asetuse mõttes kleidi varrukad.
 205. Rikkaliku tikandiga suvekleit linasest või siidist. Muster muustrilehel.
 206. Moodne tikitud kleit. Muster muustrilehel.
 207. Hommikukleit muustrilisest kretongist. Krae ja vöö satäänist või valgest pikeest.

200

201

202

203

204

205

206

207

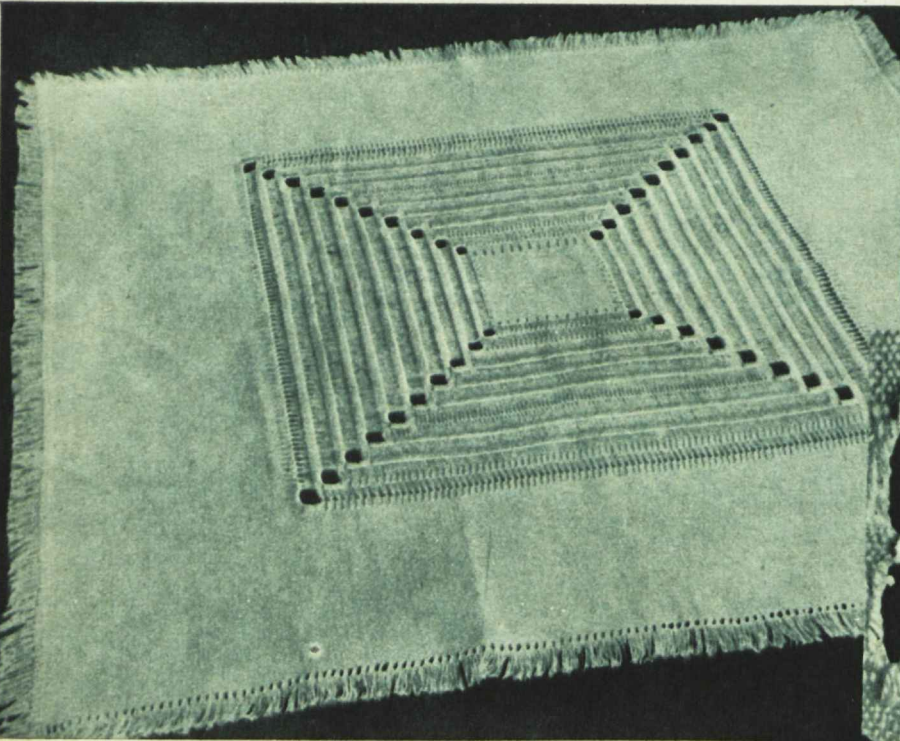
Nelinurkne sohvapadi.

Nägus nelinurkne sohvapadi, mida võib õmmelda rist- või keelimpistes või ka telgedel põimida. Padja suurus on 156 x 156 ruutu. Kui õmmelda peenele käsitööjutele iga ruudu asemele üks rist, siis saame padja küljepikkuseks umbes 52 sm. Otstes on 10 sm. pikad heledad narmad. Värvid CB kaardi järgi: tumepruun nr. 118, sinine nr. 560, tume vanaroosa nr. 573, hele vanaroosa nr. 571, hele beež nr. 595, kuldpruun nr. 539, roheline nr. 593. **Muster muustrilehel.**

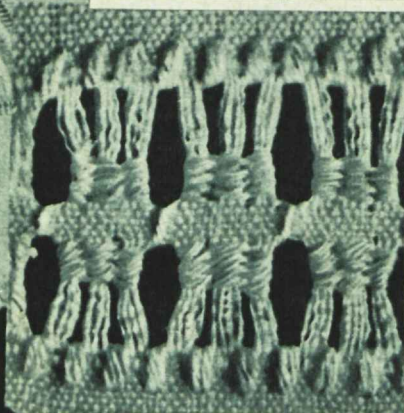
Laia heegelpitsiga stoor.

Materjali kuulub 220 gr. ekrüüvärvil läikenüit nr. 20. Ülemise osa materjaliks võib olla filee, markisett, või ka peeneruuduline telgedel kootud filee. Pitsi laius võetakse vastavalt aknale. Pits heegeldada antud mustri järgi. **Muster muustrilehel.**

Lihtne linane laudlina.

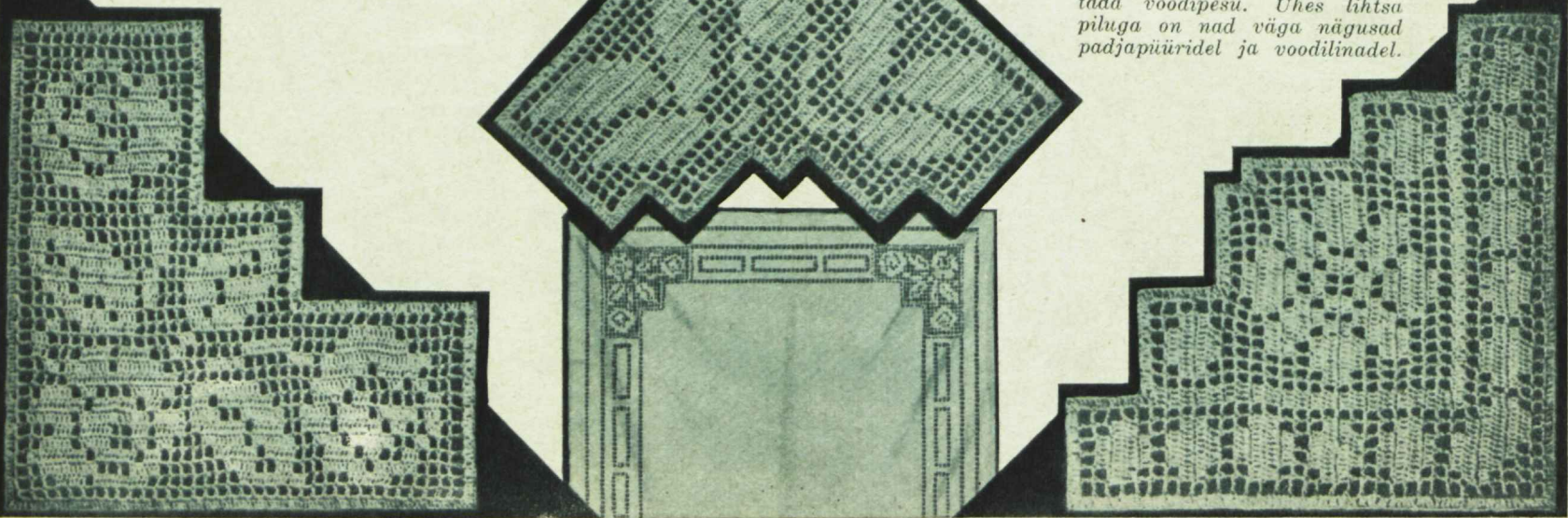
Lina on nelinurkne. Suuruse võib võtta vastavalt laua platele. Lina on kaunistatud laiade piludega, milliseid võib õmmelda värvilise perleeniidiga. Pöördenurkades augud.

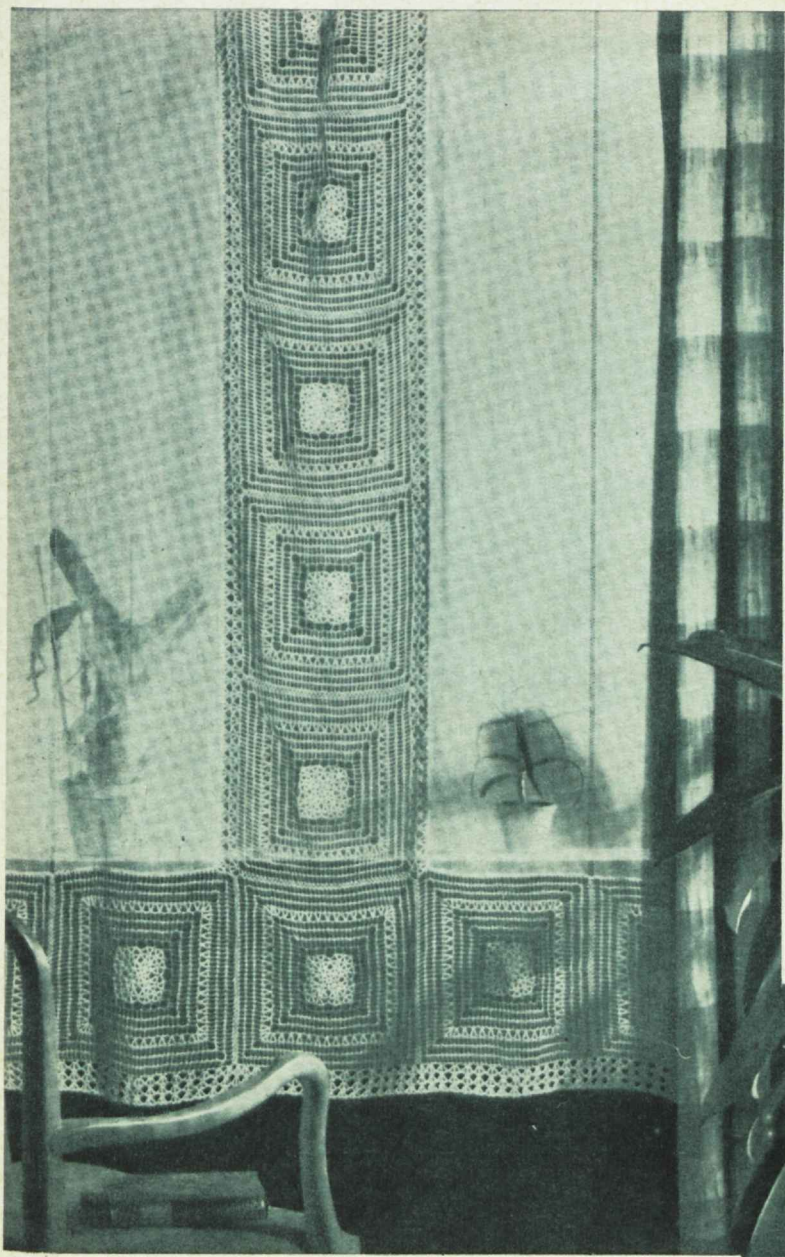

Laudlina pilu tööproov.

Kolm heegeldatud motiivi.

Antud motiividega võib kaunistada voodipesu. Ühes lihtsa piluga on nad väga nägusad padjapiiridel ja voodilinadel.

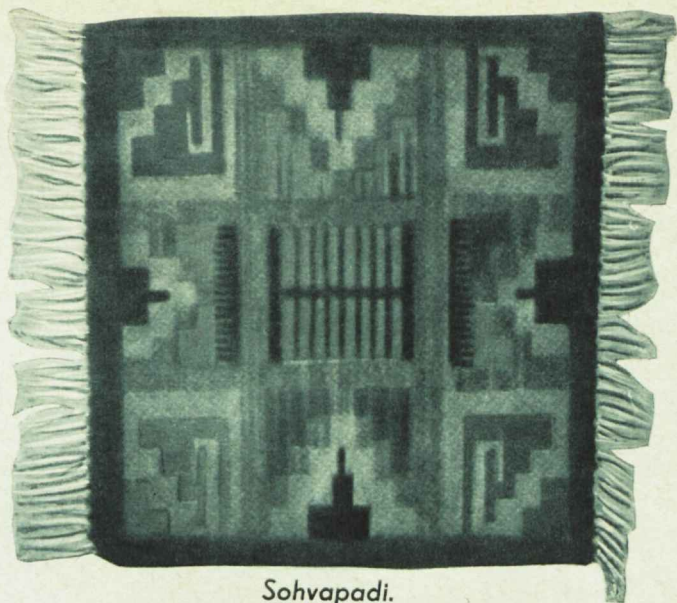
Stoor ruutudest koosneva heegelpitsiga.

Materjali kulub 10-ne heegelruudu jaoks kuni 300 gr läike-
niiti nr. 20. Ruudud heegeldatakse üksikult. Tööd alatakse
ruudu keskelt väikese õhusilmade ringiga.

I ring: 8 korda vahetades 2 kolmekordset sammast ja 3
õhusilma.

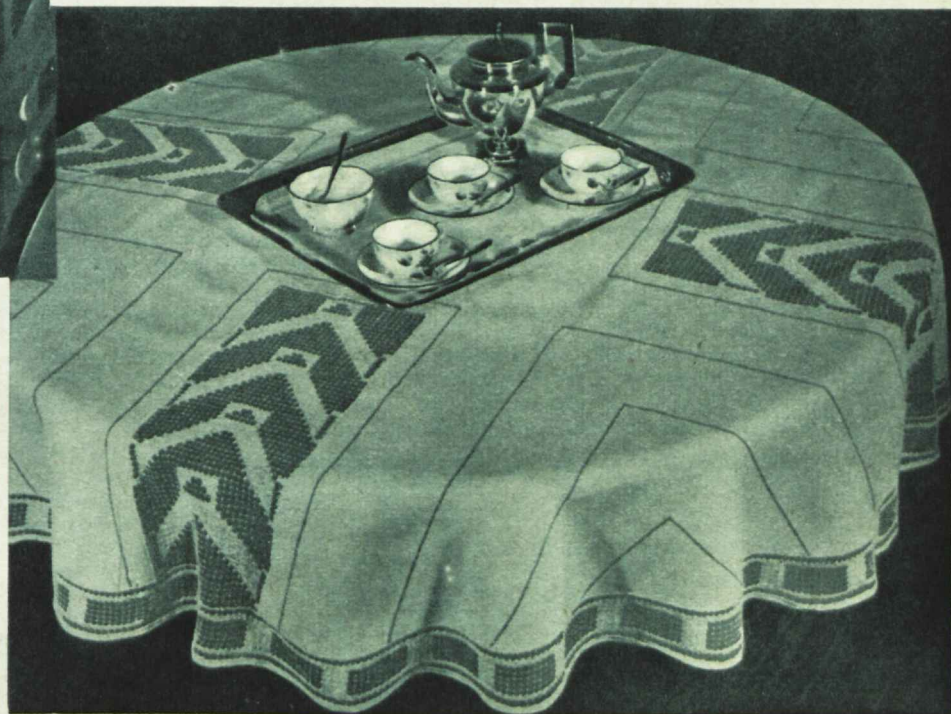
II ring: vahetades üks kinnissilm ja 4 õhusilma.

Edasi heegeldada antud mustri järgi. Arvud näitavad mitme-
kordsed on sambad. Perpendikulaar- või viltujoon näitab
sammast, + üht kinnissilma ja väikesed ringid õhusilmi.
Üksikud ruudud heegeldatakse kokku, võttes üks kinnis- ja
üks õhusilm vaheldumisi. Äärepits koosneb 6-st heegelreast,
nagu näha mustri. Viimase rea sambud on heegeldatud järg-
miselt: 5 õhusilma ja siis üks kinnissilm, mis kinnitada esi-
messe õhusilma. Stoori ülemine osa võib olla markisetist, mis
kaunistatud lihtsa või sik-sakpiluga. **Muster mustri-
lehel.**

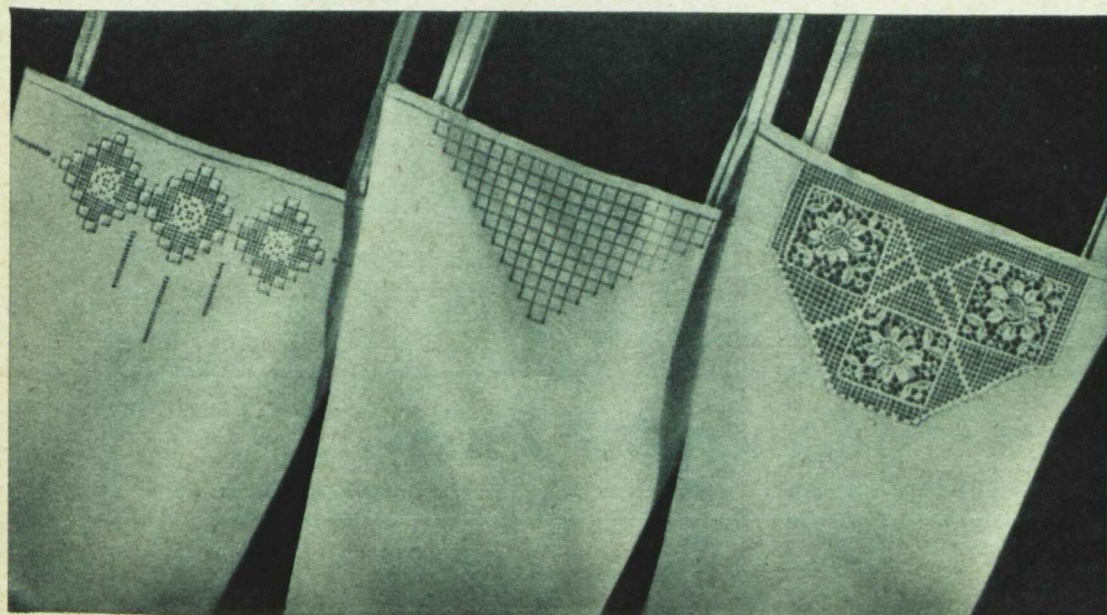
Sohvapadi.

Padja suurus on 172 × 172 ruutu. Kui õmmelda
käsitööjutele iga ruudu asemele ühe risti, siis saame
umbes 58 sm. suuruse padja. Narmad põhja värvi ja
kuni 10 sm. pikad. Värvid on CB kaardi järgi: hele
pruunikas hall — 182, t. pruunikas hall — 184, hele
sinine — 742, t. sinine — 746, pruun — 116, t. punane
— 51, hele pun. — 48. Mustrilehel on antud padja
asetuse järgi ¼ mustrit ülemisest parempoolsest
osast. Sellest alumine nurga motiiv on hele punane,
vasakpoolne alumine hele sinine ja vasakpoolne ülemine
tume punane. 8-haralises keskmises motiivis esinevad
värvid, alates ülevalt paremalt antud ¼-ga järgmiselt:
hele punane, tume punane, hele sinine, tume sinine,
tume punane, hele punane, tume sinine ja hele sinine.
Muster mustrilehel.

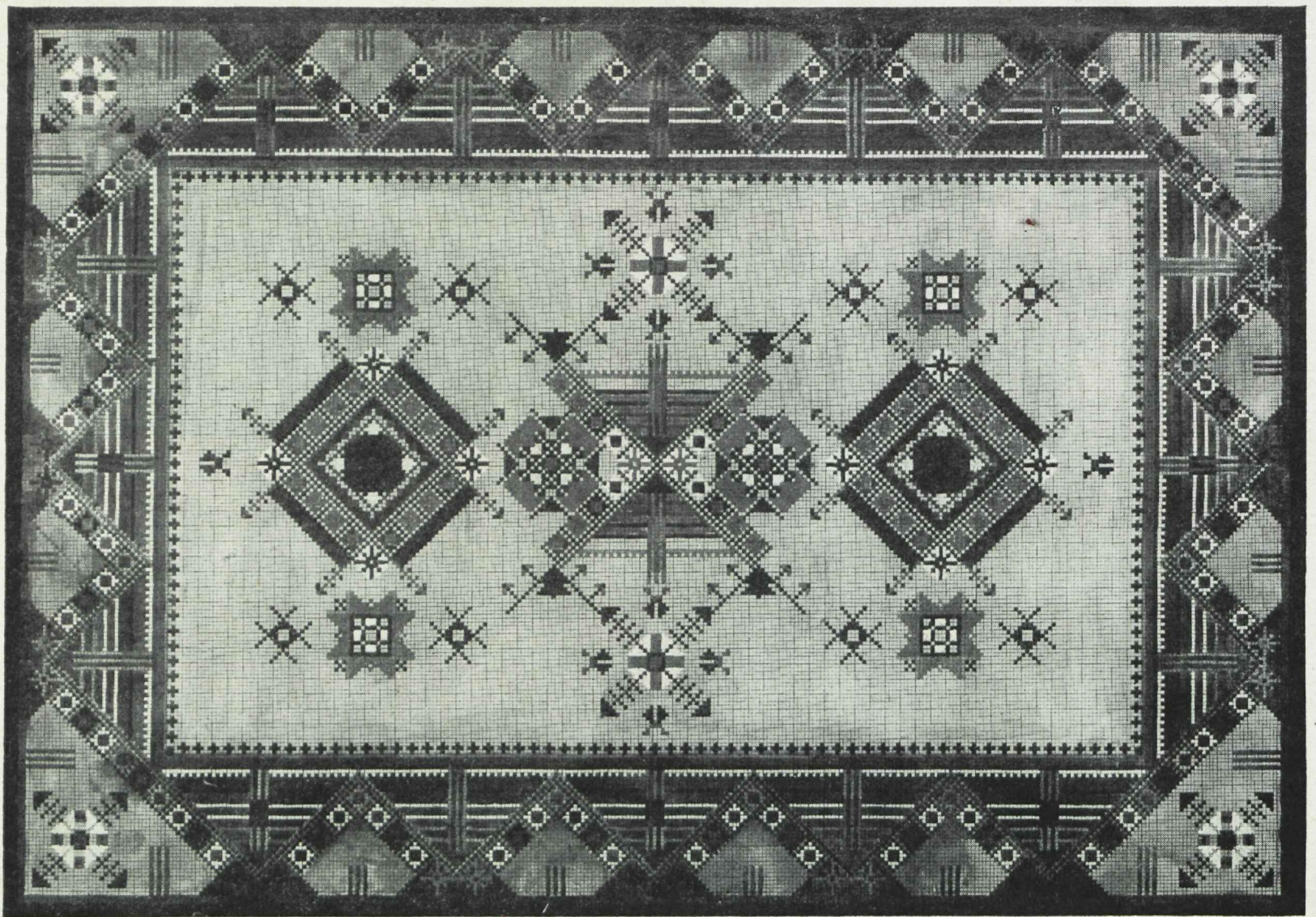
Nägus kohvilaudlina.

Lina on valgest linaest riidest ja kaunis-
tatud filee ääre- ja vaheosadega ning
piluga. Lina suurus võib võtta vastavalt
laua suurusele ja selle järgi filee ruudu-
suurus suurem või väiksem. **Muster mustri-
lehel.**

Kolm kaunistatud särki.

Esimene särk on kaunistatud toleedo- ja
pilumustriga, teine lihtsa piluga ja kolmas
heegel- ning nõelatöös suure esimotiiviga.

Setukirjaline vaip

Anita Oeste (Obst)

Muster muustrilehel.

Vaiba suuruseks on 241×345 ruutu. Vaipa võib õmmelda igasuguses tätepistes, näit. rist, keelim- jne. Väga nägus on vaip ka sõlmtöös. Kui õmmelda vaipa ristpistes peenele käsitööjutele iga piste üle kahe jute lõnga, siis saame 180 sm laia ja 258 sm pika vaiba. Kui õmmelda iga ruudu asemele üks rist jämedale vaibajutele, mille lõngavahe on ½ sm,

siis saame vaiba suuruseks 120×172 sm. Hästi suurt vaipa soovides võib õmmelda iga antud ruudukese asemele jämedale jutele 4 risti. Siis saame 241×345 sm vaiba suuruseks. Värvid „Ekstra“ värvikaardi järgi on järgmised: 1) punane nr. 44, 2) must või mustjaspruun nr. 55, 3) valge või kollakasvalge nr. 61, 4) roheline nr. 3, 5) sinine nr. 7, 6) keskmine põhi-kollakas beež nr. 60, 7) kuldpruun nr. 13.

ÕPPIGEM ISE NÄGUSAID SUVIKLEITE VALMISTAMA.

Et suvi oma õhulise kirevusega palju ja mitmekesiseid riideid nõuab ning, et seda kõike odavamalt saavutada, selleks korraldab Tartu Naisühingu Kutsekooli vil! kogu oma kursuste seerias kevadsemestri viimase kursusena suvekleitide õmblemise kursuse kõikidele asjast huvitatud daamidele. Kursus algab 20. aprillil kl. 18, Kaluri t. 12, Kutsekooli ruumes.

Nimetatud vil! kogu sügissemestri töökava teeme teatavaks „Mareti“ augustikuu numbris.

Soovikorral saab ka värvilist mustrit kasutamiseks üheks nädalaks 50 sendilise tasu eest. „Ekstra“ lõngaproove saab tasuta toimetusest. Postiga tellijatel lisada saatekuludeks 10 s. postmark.

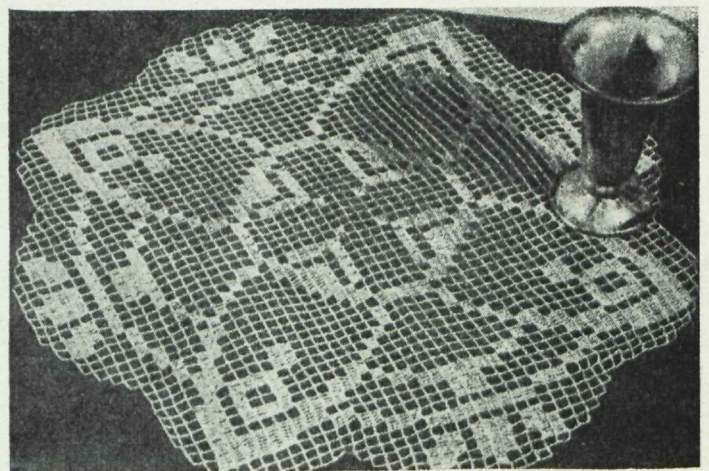
A. Käsi Tartus, Narva tän. 12.

Riide värvimine, vanutamine, pressimine, käärimine;

Villa kraasimine, ketramine, korrutamine

võistlemata odavate hindadega.

OSTAME JA MÜÜME MAALAMBA VILLA.

HEEGELDATUD LINAKENE.

Lina on heegeldatud heegelsiidist. Lina läbimõõt on 40 sm. Sama mustrit võib valmistada ka fileetöös. Muster muustrilehel.

Pühiks ilmub müügile Katrin Hollandi romaan

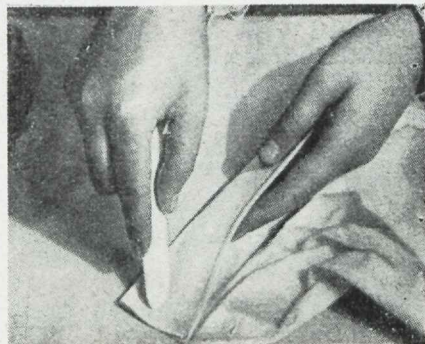
Südamete mäng

Hind Kr. 2.-

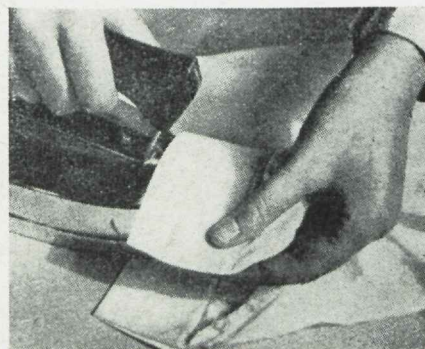
Kes raamatu hinna Kr. 2.- maksab sisse „Mareti“ posti j. arvele nr. 2201, sellele saadetakse raamat saatekuludeta kätte

Kuumutatud triikrauda hõõruda enne triikima asumist marli sisse mähitud steariinitükiga.

Triikida hästi kokkupandud varrukaid ja mansette.

Lõpuks anda mansetele veel paremalt poolt õige kuju. Otsad kergelt veel kord üle triikida.

Peale kaeluse triikimist alustada seljapassega.

Rinnaesise triikimine: väga praktiline ja aegahoidev on rinnalaua kasutamine.

Läiketriikimine

Kui tahetakse tärgeldada, siis võtta kas ostetud valmistärklis või valmistada ise. Kahe tosina väikeste pesutükkide jaoks tehakse teda järgmiselt:

Ained: 130 g. riisitärklist, 1 supilusika täis booraksit, 1 liiter vett.

Tärklis sulatada $\frac{3}{4}$ liitris vees. Booraks keeta $\frac{1}{2}$ liitris vees ning lisada tärglisepiimale. Booraks takistab triikimisel põiekeste tekkimist. Tärklis valmistada alati mitu tundi enne tarvitamist. Selleks ajaks hoida valmis puulusik tärglise segamiseks (mitte kätt kasutada!) ning keedunõu booraksi lahu jaoks.

Tärgeldamine: iga krae üksikult tärglisepiimas hästi läbi pesta ja tugevasti välja suruda. Siis mõlema käe vahel hästi hõõruda ning asetada siledalt rätile. Järgnevalt eemaldada niiske lapiga üleliigne tärklis ning mähkida kraed rätikusse.

Pealissärgi tärgeldamist alustada kaelusega. Järgnevad rinnaesine ja mansetid. Särgiriie haarata tugevasti käe vahele ning hoolitseda, et tärglisset ei läheks midagi kaduma.

MEESTESÄRGI TRIIKIMINE.

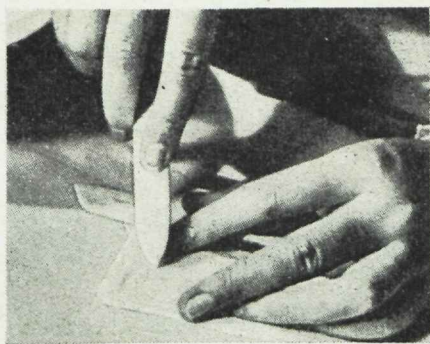
Kaelus asetada siledalt lauale, vasem külg ülespoole, triikida, pöörata ümber, triikida kõvaks ning kumerdada nagu kraed. Siis triikida seljaosa hästi kuivaks. Varrukad panna kokku ning triikida mõlemalt poolt. Mansetid triikida alul vasemalt, pärast paremalt poolt kõvaks. Ümberpöörataval mansetil pöördekoht niisutada ning käämata eesmine pool väljapoole. Tähelepanu, nõopauk nõopaugu kohale asetada! Murdekoht kõvaks triikida. Kumerdamisel tõmmata manset kord triikraua alt läbi ning siis manseti väliskülj vasemalt ja paremalt poolt keskjoone poole. Lõpuks kui manset kokkupandud (nõopauk nõopaugu kohal), triikida mõlemalt küljelt veel hästi üle. Selja triikimise puhul tõmmata särk üle triikimislaua. Sünnib triikimine harilikul laual, siis seljaosa panna keskest kokku ning triikida. Ömmeldud voldid triikida kõvaks. Kui ka esikülj on triigitud, siis järgneb tärgeldatud rinnaesine. Särk asetada nii triikimislauale, et kaelus on vasema käe poole. Esikülj tõsta veidi üles ning seljaosa silitada käega sirgeks. Rinnaosa triikimiseks on soovitatav rinnalaud, mis lükata alt sisse ning asetada täpsalt rinnaesise kohta. See silitada siledaks ning anda ka kaelusele õige kuju. Kinnis peab hästi üksteise kohal asuma, s.t. nõopauk nõopaugu kohal. Triikimisel alata parema rinnaesise poolega. See triikida üle ning lükata kõik tekkinud voldid välise ääre poole. Siis triikida tugevalt kõvaks vajutades.

KRAEDE TRIIKIMINE.

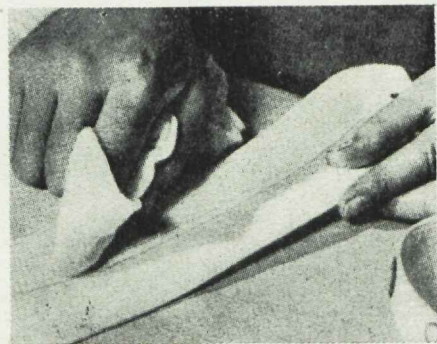
Krae asetada siledalt lauale, vasem külg ülespoole. Triikida vajutamata kergelt üle, kusjuures vasema käega veidi kinni hoida. Siis pöörata ümber. Nüüd kiirelt kõik voldid ja voldikesed puuspaatliga ülemise ja alumise ääre poole lükata. Järgnevalt samalt poolt veel kord kergelt üle triikida ning siis tugevasti pealesurudes edasi triikida. Enne kui kraed täiesti kuivaks triigitakse, torgata spaatliga nõopaugust läbi. Triikimisel tekkinud väikese voldikese kohta niisutada veidi kuni krae ääreni, et volti saaks selles suunas liütamine. (Järg lhk. 126.)

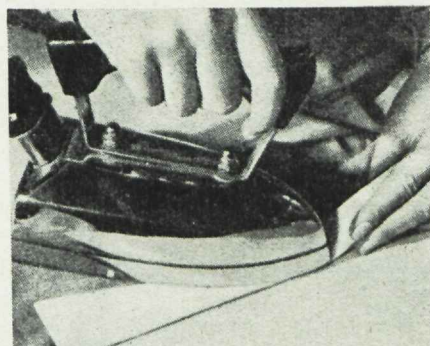
Moodsaid poolkõvu kraesid ei kasteta tärglisse vaid ainult hõõrutakse sellega.

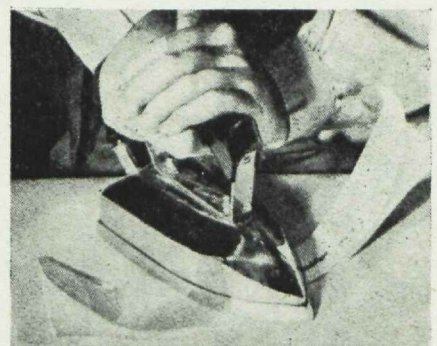
Tekkinud voldike silitada spaatliga siledaks.

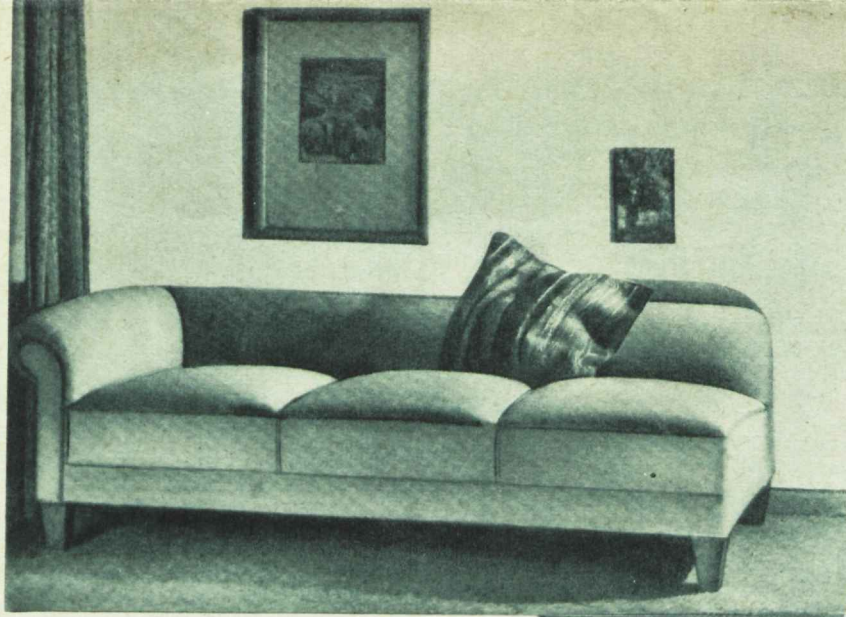
Ka särgi küljes olevat kraed murdekohalt hästi niisutada.

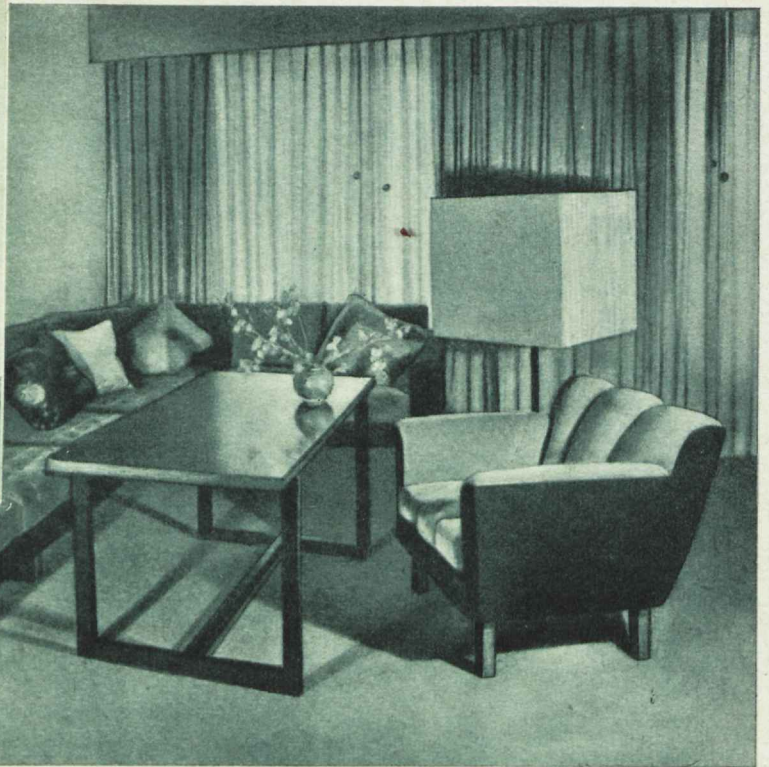
Mahatriikimisel asetada pehme flanellrätik vahele.

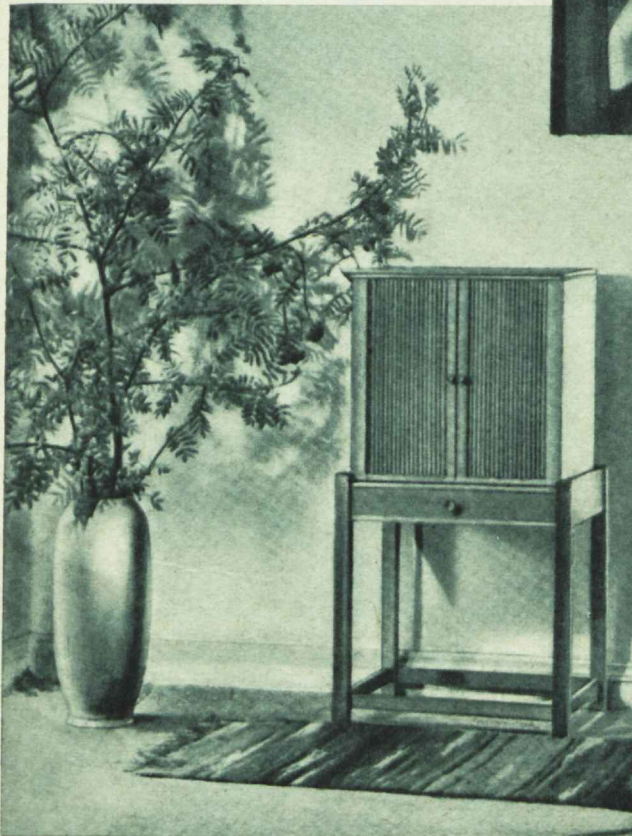
Lõpuks krae kumerdada.

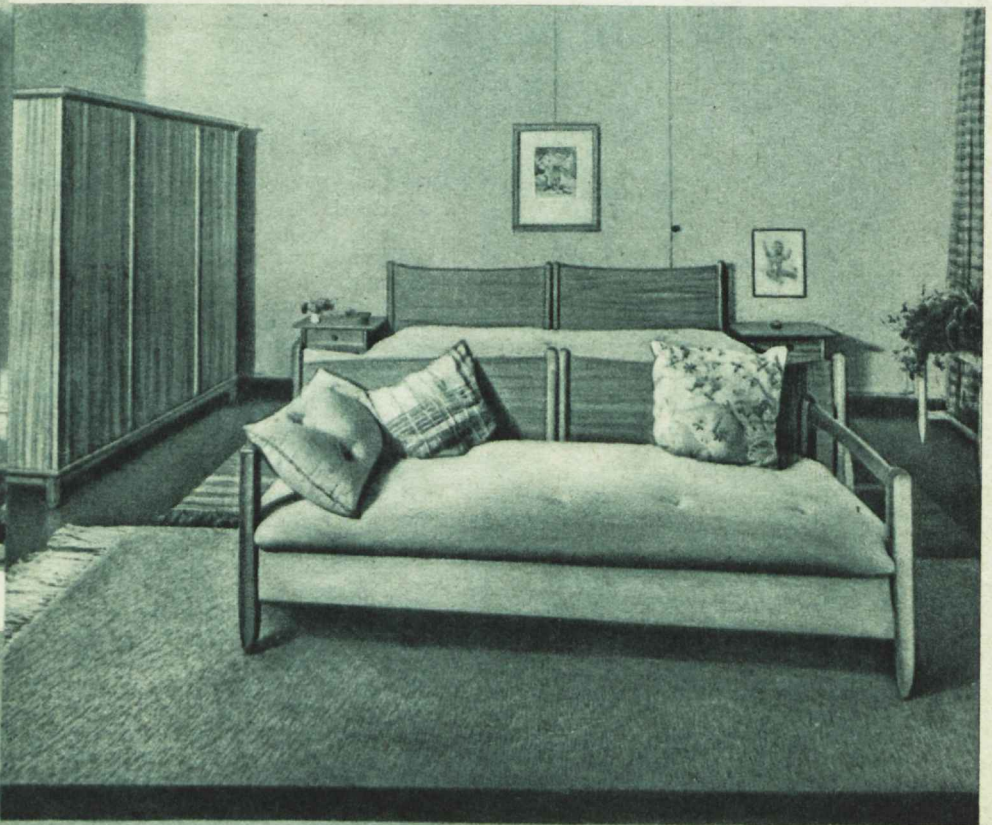
Lamamisdiivan, mida võib vajaduse korral kasutada magamiseks.

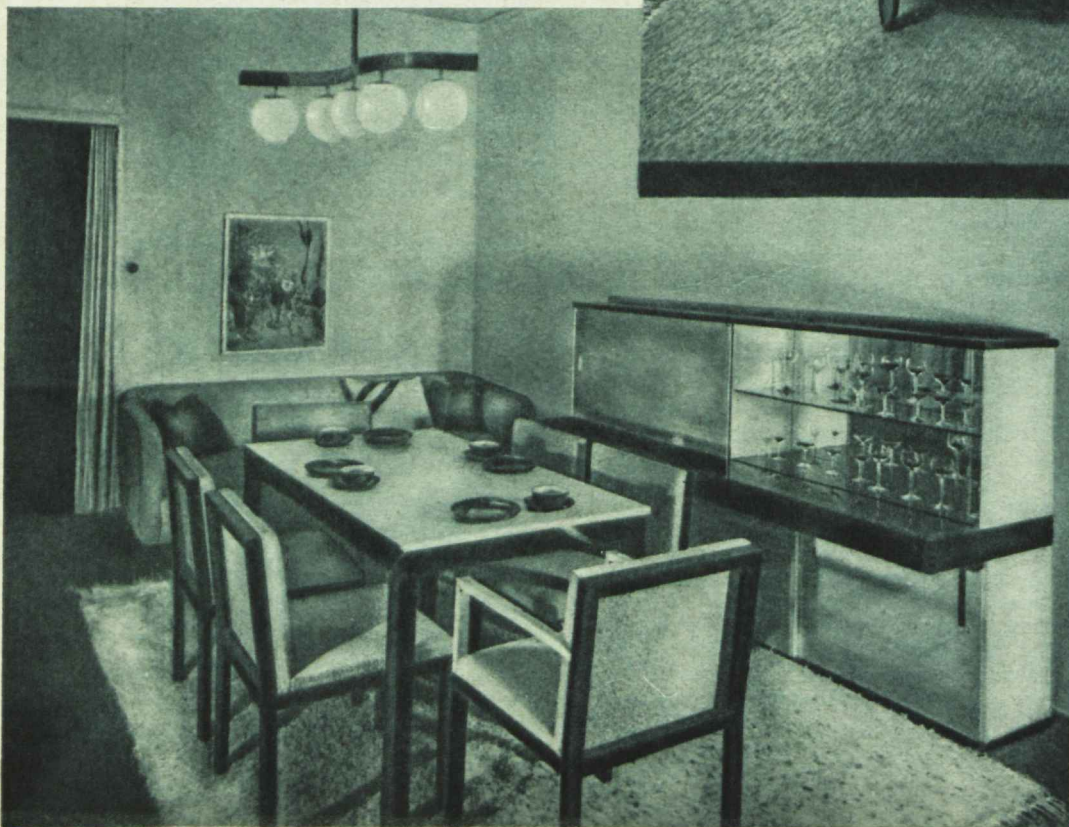
Nurgake moodsast elutoast.

Nägus raadiokapp.

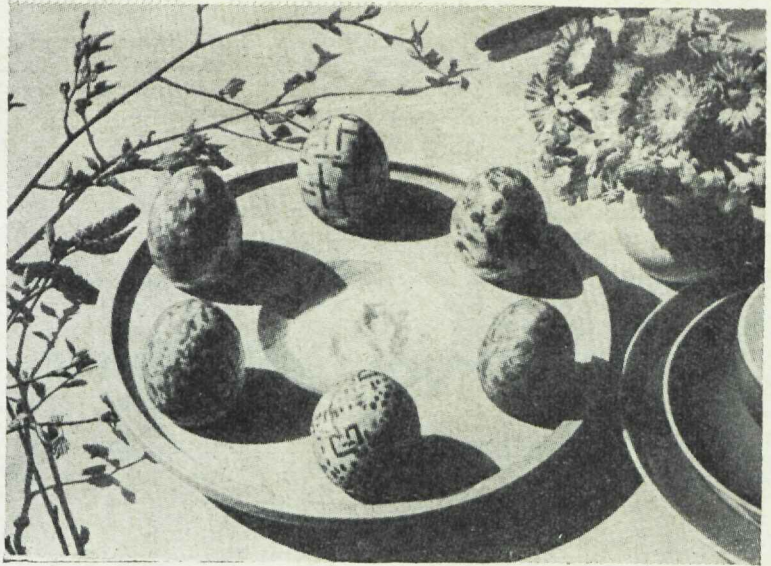
Lihne magamistuba. Ka diivani võib tarvitada asemeks.

PILTE MUČAVAST KODUST

Kõrvalolev pilt kujutab mugavat söögitoa nurka, mis on sisustatud praktilise mööbliga.

Lihavõtte toite

PASHA.

1 kg head kohupiima pressitakse täiesti kuivaks ja hõõrutakse kaks korda läbi sõela. Lisatakse juurde 400 gr. suhkrut, kuni $\frac{1}{2}$ ltr. rõõska koort, näputäis soola, hakitud magusaid mandleid, 100 gr. rosinaid, üks kang peenendatud vanilli, 3—4 vahustatud munakollast ja 200 gr. sulavõid. Segatakse hästi ja põhjalikult läbi, asetatakse puuvormi, kuhu enne pu-

huks, millele lisada veidihaaval $\frac{1}{2}$ klaasi külma vett juurde. 300 gr. jahu segada küpsetuspulbriga ja samuti vähehaaval segule juurde segada.

Kolmest munavalgest lüüa kõva vaht ja segada kiiresti kergelt juurde. Küpsetatakse hästimääritud vormis parajas soojuses kuni 40 min. Jahtunult võib lõigata kolmeks viiluks, vahele asetada kas marmelaadi, vanillikreemi, vahu-koort jne. Pealt kaunistada.

Pasha.

has marliriie pandud. Vormile jäetakse külgedele kitsad avausead, et vedelik välja saaks nõrguda. Massi hoitakse selliselt kokkupressitud vormis kuni 12 tundi. Kaunistada rosinatega, sissetehtud puuvilja ja kirsikeedisega. Et pasha kauemat aega seisaks, selleks võib teda enne puuvormi asetamist nõuga kuumas vees keeta, alati ümbersegades, kuni saame paksu valge massi.

ŠOKOLAADI-PASHA.

1 kg hääd kohupiima hõõruda läbi sõela. $\frac{1}{4}$ ltr. rõõska koort lasta keema kerkida, lisada umbes 2 klaasi suhkrut, 300 gr. riivitud šokolaadi, $\frac{1}{2}$ kauna vanilli. Kui veidi jah-
tunud, lisada kohupiim, 200 gr. vahustatud võid ja asetada puuvormi marliriidesse. Sobib süüa kohvi juurde.

MAGUS MUNATOIT.

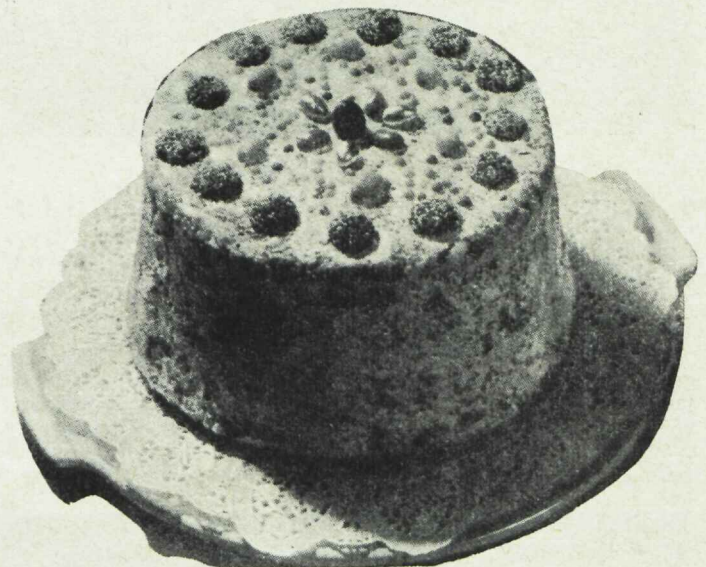
Ained: 4 muna, 100 gr. suhkrut, 2-he sidruni mahl, 4 spl. vett, 4 lehte kalaliimi ja mõned aprikoosid. Munakollased hõõruda suhkruga vahule, lisada sidrunimahl. Külma veega pestud kalaliim sulatada 4 spl. keevas vees ja segada munamassile juurde. Segada niikaua ringi kuni paksuks muutub. Siis lisada kiiresti munavalge vaht, jaotada väikestele klaas-aldrikutele ja asetada peale üks aprikoos.

LIHAVÕTTETORT.

150 gr. võid, 150 gr. suhkrut, ühe sidruni mahl ja $\frac{1}{2}$ riivitud koort, vanillisuhkrut ja kolm munakollast segada va-

KULITŠ.

1 kg. jahu, $1\frac{1}{2}$ kl. leiget piima, veidi pärmi segada taig-naks. Kui tõusma hakkab, lisada 2—3 munakollast, 1 terve muna, 200 gr. sulavõid, $\frac{1}{2}$ klaasi suhkrut, veidi soola, noa-

Kulitš.

otsatäis peent kardemoni, rosinaid ja magusaid mandleid ning kasta tugevasti läbi. Kui nüüd hästi ülestõusnud, kastetakse veelkord läbi ja asetatakse määratud vormis ahju küpsema. Kaunistatakse rosinate ja mandlitega. Süüa võib vahustatud munakollase ning piimaga.

HALVAA.

Ained: 400 gr. mett, 1 kl. suhkrut, 1 kl. vett, 4 muna-valget, 200 gr. pähkleid või mandleid.

Suhkur ja mesi lasta ühes klaasi veega keema minna ja keeta kuni tärdeb külmas vees. Lisada munavalgevaht ja keeta veel kuni muutub üsna kõvaks. Tõsta tulelt, lisada peenekshakitud mandleid või pähkleid ja kallata mageda võiga võitud liuale 1—2 sm. paksuselt. Kui täiesti külm, siis lõigata katki.

VÄIKESED MANDLIKOOGIKESED.

Ained: 150 gr. võid, 150 gr. suhkrut, $\frac{1}{8}$ ltr. haput koort, 2 muna, 150 gr. jahu, 100 gr. mandleid, veidi kaneeli ja sidrunikoort. Või, riivitud sidrunikoort, munad ja hapu-

koor hõõrutakse hästi vahule, lisatakse jahu juurde ja panakse segu õhukeselt hästimääritud plaadile. Riputatakse peale kooritud peenendatud mandlid, kaneel ja veidi suhkrut ning küpsetatakse palavas ahjus 15—20 min. Lõigatakse soojalt väikesteks tükkideks ja süüakse kohvi juurde.

VANILLI MAGUSTOIT PUUVILJAGA.

½ ltr. piima 100 gr. suhkruga keema minna lasta, lisada veidi soola ja vanilli, 100—150 gr. mannat ja läbi keeta.

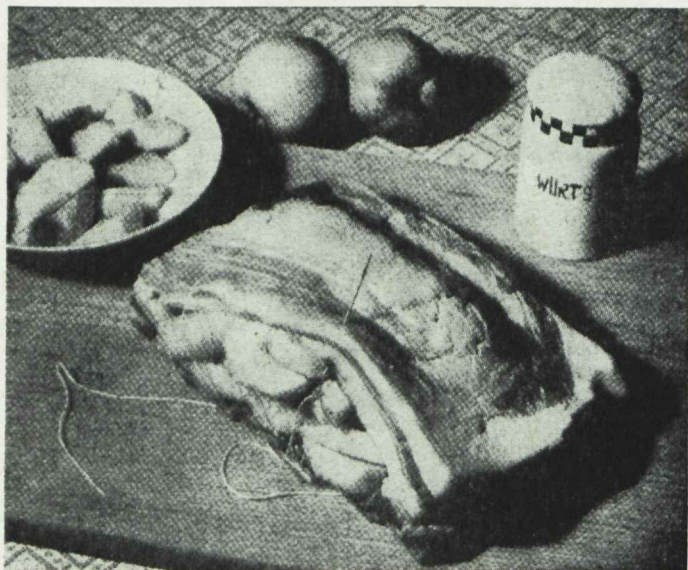

Vanilli magustoit puuviljaga.

Tulelt võttes lisada 5 lehte kalaliimi ja vormis jahtuda lasta. Lüüa liuale, valada üle ¼ ltr. vahulelöödud koort. Riputada üle moonidega, kõrvale asetada vekitud puuvilja ja süüa marjamahlagaga.

TÄIDETUD SEARIBI.

Umbes 1 kg. värsket searibi, pikem kui laiem tükk, lõigatakse lõhki taskutaoliselt. Vürtsitatakse majoraani, pipra ja soolaga. 500 gr. tooreid õunu kooritakse ja lõigatakse viiludeks, täidetakse ribitüki sisselõikesse ja õmmeldakse avaus kinni. Liha asetatakse ½ kl. kuuma veega moormise katlasse ja lastakse küpseda kinnise kaane all. Praad

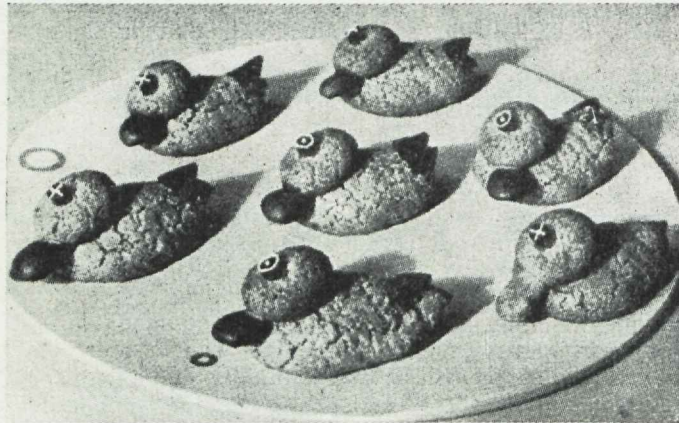

Täidetud searibi.

pööratakse ümber ½ tunni pärast, lisatakse veel keevat vett ja lastakse ½ tundi kaane all seista. Siis pruunistatakse praeahjus. Kastele lisatakse veidi jahu, lihaleent ja hapukoort. Süüakse kartulite ja hapukapsastega.

LIHAVÖTTE-LEIVAKESED.

Valmistatakse harilik pärmitaigen 1 kg. jahust, 100 gr. sulavõid või rasva, 2 muna, ¼ ltr. piima, 2 spl. suhkrut, soola ja 50 gr. pärm. Taigen kastetakse kaunis paks, lastakse

Lihavõtte-leivakesed.

tõusta. Siis rullitakse üsna paksult saialaualle, lõigatakse ringid mõne klaasiga välja ja määratakse toore munaga. Ülejäänud taignast veeretatakse sõrmpaksused rullid ja asetatakse peale. Määratakse munaga ning küpsetatakse kuumas ahjus. Säärased leivakesed valmistavad rõõmu iseäranis lastele.

MAHLAKAS LOOMALIHAPRAAD.

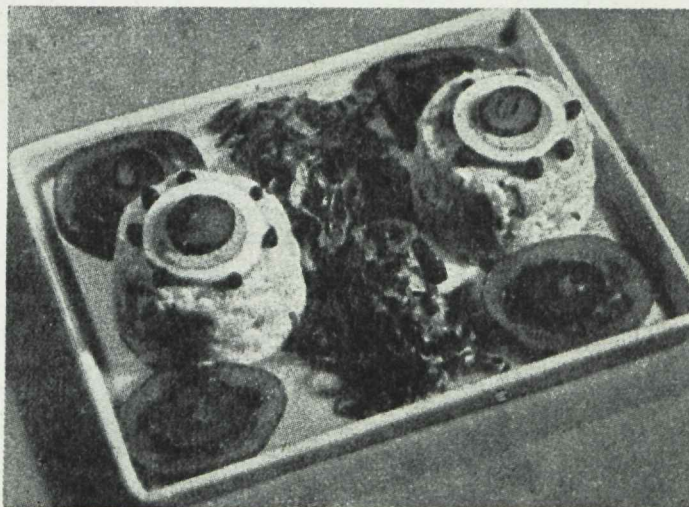
Paras tükk sisemisest reiest puhastada nahkadest, klopida ja pikkida pipraga üleriputatud pekiribadega, juustu ja piprakurkidega. Pajas pruunistatakse rasv või või, veidi üdi, supijuuri, 1 sibul ja lastakse lihatükk mõlemalt poolt pruunistuda. Nüüd lisatakse juurde niipalju lihaleent, et praad kaetud oleks ja lastakse kinnise kaane all pehmeks haududa.

Liha võetakse välja, kaste aetakse läbi sõela, lisatakse jahu, haput koort, lihaleent juurde ja keedetakse paks kaste. Liha lõigatakse viiludeks, asetatakse kastesse ja lastakse seal seista 10 min. Mitte enam keeta. Antakse lauale riisi, makaronide või nuudlitega.

KÜLM KALAVORM.

3 munakollasest, 5 spl. sulavõist valmistatakse paks majonees. Maitsestatakse sidrunimahla, suhkru ja soolaga ning segatakse juurde 5 lehte lahustatud kalaliimi.

1 kg. mingisugust kala keedetakse aurust. Puhastatakse ettevaatlikult nahast ja luudest. Jaotatakse parajateks tükkideks ja asetatakse kihtimisi majoneesiga vormidesse. Kui tاردunud, lüüakse välja ja kaunistatakse majoneesi, kurkide, kõvakskeedetud munadega. Riputatakse üle peenendatud petersellilehtedega ja lisatakse juurde lehesalatit. Maitsev õhtu- või pidulauale.

Külm kalavorm.

Suuräri Firma M. Jänes'e meeleoluline aknadekoratsioon

Möödunud vabariigi 18. aastapäeval üllatas suuräri M. Jänes tartlasi Eestis seninägematult viimistletud meeleolulise ja mõjuva ärivaateakna dekoratsiooniga.

Tartus, Kaubahoov nr. 9-12 asuva suuräri vaateaken oli kaunistet ilupuude ja lilledega, millede keskel kodumaa mullal seisis härra Riigivanema Konstantin Päts'i elusuurune, kunstiliselt hästi väljatöötatud kuju.

Härra Riigivanemakuju pea kohal asus vabariigi vapp ja jalgealust mullapinda kaunistasid sõnad „Jumal kaitse kodumaad“.

Kõrvaloleval pildil on näha nimetatud riiklikult meeliülendav vabariigi aastapäeva kohane dekoratsioon.

Kodu- ja väliseestlaste kuukiri

VÄLIS-EESTI

Sisaldab: huvitavaid kirjeldusi eestlastest terves maailmas reisikirjeldusi, seiklusi, mälestusi jne. võõrsil sõnumeid väliseestlaste elu-olust teateid organiseer. eestlaste tegevusest ja rahvuskultuuril. tööst huvitavaid ülevõtteid välismaadest, väliseestlastest jne.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised ning suurem. raamatukauplused

Tellimise hind aastas Kr. 2.50
Üksiknumber - 25 senti

Väljaandja **Välis-Eesti Ühing**
VANA POSTI 8, TALLINN

Mustriküllasema valiku kevadhooaja uudiskaupadest

leiate

Herman Rõivase

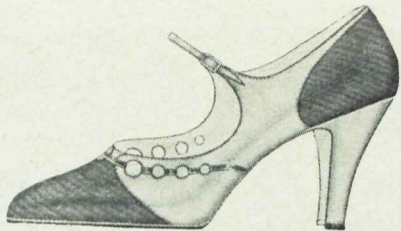
KODUMAA VABRIKUTE'RIIDKAUPLUSEST

Müük suurel ja väikesel arvul

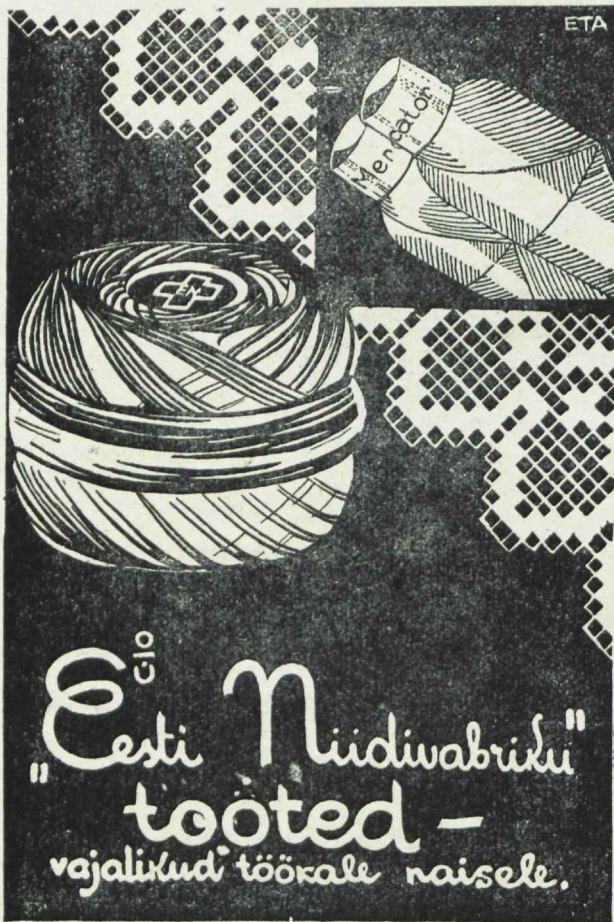
Tallinnas, Estonia puiestee 11

Jalanõude kõrge kvaliteet ja odavad hinnad on iga jalanõude ostja õigustatud nõue.

Elegantsed jalanõud daamidele, härradele ja lastele.

Suurim ja täielikum jalanõude tööstus ja kauplus
A. VASK Tartus, Kaubahoov 38, tel. 13-06
on Teie soodsamaks ja parimaks jalanõude ostukohaks.

„UNIVERSAAL“

Raadio-elektrotehnik

Tartus, Narva tän. 25, tel. 4-77

E. Kurs Kullasepa äri ja tööstus

TARTUS, UUETURU 16

Soodsam väärtasjade ostukoht ja tellimiste korralik täitmine. **Hinnad mõeldukad.**

LIHAVÖTTE ŠNITSEL.

Ained: 4 vasikašnitslit, 2 spl. tomatipüreed, 100 gr. šveitsjuustu ja võid praadimiseks. Šnitsel klopitakse läbi lihavasaraga. Poolele pinnale asetatakse tükk juustu ja teisele poolele tomatipüreed. Asetatakse vastamisi ja pistetakse puutükukesega kinni. Praetakse võis pruuniks mõlemalt poolt. Kasteks jääb praevõi.

RAGUU SEAKEELTEST.

Puhastatud keeled keedetakse supijuurte ja sibulatega soolases vees pehmeks, võetakse välja ja lõigatakse parjateks tükkideks. Pannil pruunistatakse 2 spl. võis üks hakitud sibul, lisatakse jahu, lihaleem ja keedetakse kaste. Kastele lisatakse veidi paprikat, haput koort ja köömneid. Kallatakse üle keeleviilude ja lastakse seista 10 min. kuumas kohas. Antakse lauale kartulitega või makaronidega.

SPINATISUPP.

Spinatid puhastada, pesta ja sõelale nõrguma panna. Katlas pruunistada võis üks hakitud sibul ja lisada spinatid. Lastakse seista kuumas 10 min. kinnise kaane all. Siis hakitakse spinatid, lisatakse katlasse juurde parasjagu vett, 3 spl. võis röstitud saiatükikesi. Lõpuks lisatakse 1 kl. rööska koort, 2 kõvakskeedetud hakitud muna ja maitse järgi soola.

Köögilaud

Köögilaudade plaadid on tehtud päämiselt tammest, mille on kaalult raske. Paljudes kohtades puhastatakse sääraseid kõvast puust laudu liivaga. Liiv tehakse märjaks ja hõõrutakse harjaga lauale, mille järele plaat muutub heledaks. Tammepuu säilitab kergelt kollaka tooni, mis tal juba looduse poolt omane. Kuid ajajooksul võib liivaga hõõrumisel kaotada sileda pinna. Sellepärast on soovitatav liiva mõju seebiga veidi pehmendada. Seep üksi ja eriti sooda teeb puu halliks. Rasvapekkide säilimisel asetada neile kartulijahu ja hõõruda liivaga teraliseks pudruks. Kartulijahu imeb enesesse rasva. Hiljem pesta. Kui plaat on liimitud kokku mitmest lauast, siis ei kannata ta liigset niiskust ega vett, kuna laud võivad liimist lahti minna. Tekkinud pilusse tuleb liimiga panna kitsas sile liistuke.

Sugugi niiskust ei kannata pehmest männipuust tehtud lauaplaadid. Sellepärast on soovitatav niisuguseid laudu katta vahariidiga. Viimast tuleb aga sageli uuendada. Vahariide puhastamine sünnib lihtsalt sooja veega pühkimise teel või hiljem kergelt seebitamisega. Teiseks parimaks katteks köögilauale on linoleum. Selleks võib valida lihtsalt, ühevärvilist linoleumi või mustrilist graniit-linoleumi. Viimaselt ei näe nii kergesti plekke. Linoleum liimitakse laua külge või kinnitatakse sinna liistudega. Hoolitseda selle eest, et vesi ei pääseks lauaplaadi ja linoleumi vahele. Ka linoleumi puhastada sooja veega. Aegajalt pesta nõrga leeliseiga. Pike-mate vaheaegade järele võib teda väheses õli või vahaga poleerida.

Uuemal ajal tehakse plaate asbestist ning tsemendist, millised sarnlevad kiviplaadidele. Need plaadid on kõvad, põlemiskindlad ning vastupidavad kui kivi. Neile võib asetada isegi kuuma triikraua. Neid võib laua külge kruvida või liimida. Ka on neid igas värvitoonis olemas. Nad ei kõlba üksi köögilauale, vaid nendega võib ka toole ja teisi mööbliesemeid katta. Sellised plaadid omavad ilusa mattläike. Neid võib julgesti pesta ja seebitada. Erilise läike andmiseks tuleb neid vahutada, kusjuures veidi vaha hõõrutakse lauale pehme rätikuga. Mõningate tööde jaoks köögis on soovitatav selliseid kiviplaate ka varuks hoida, milliseid võib mitmesugusteks otstarveteks kasutada. Nii näiteks võib neid panna pudelite alla, kuumade kausside alla või kasutada koguni küpsetusplaadiks, millel rullitakse tainast. Kus köögilaud asub seinääres, seal säärase plaatidega katta peale laua ka sein, et viimast rikkumise eest hoida. Pliidil ja loputuslaual omavad nad samu ülesandeid.

Kevadrõivastus

Moodsad KLEIDIRIIDED

Elastne INTERLOKK TRIKOOPESU

Parimad KODUMAA COTTON-SUKAD

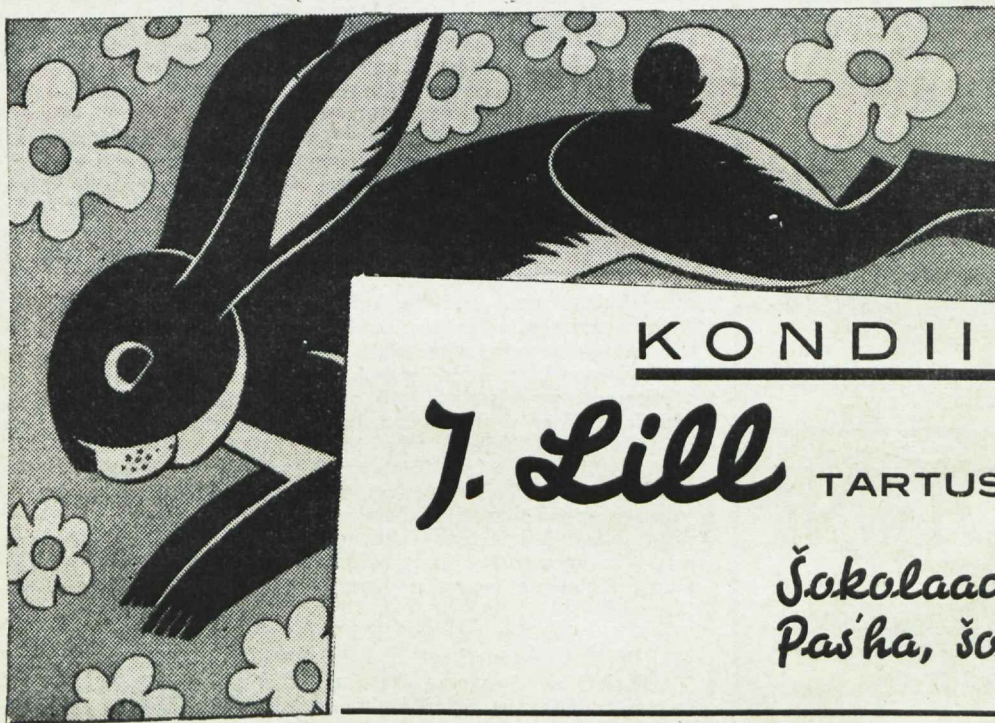
Huvitavais MUSTREIS PITSID JA PAELAD

j. n. e.

A/S.

OSKAR KILGAS

TALLINNAS

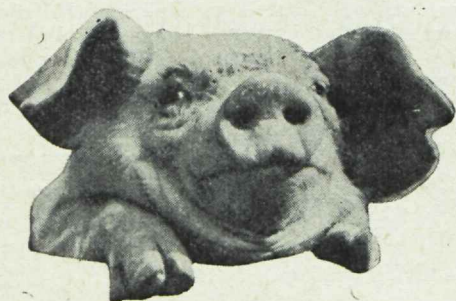

KONDIITRIÄRI

J. Lill TARTUS

Šokolaad, martsipan.
Pašha, šokolaadipašha.

Perenaised!

Kõik kaubad kvaliteetsed !!

Koondage kõik oma pühade
ostud meie kauplustesse:

1. Ülikooli tän. nr. 7	4. Narva tän. nr. 123
2. Tähe tän. nr. 72	5. Riia tän. nr. 125
3. Narva tän. nr. 9	6. Valga, Vabaduse 32

Uudisena saadaval peenemaitseelised kotletid,
verikäkikid ja kapsarullid

ÜHISUS

**«LÖUNA-EESTI
EKSPORTTAPAMAJAD»,** TARTUS

Läiketriikimine (algus lhk. 119).

kata. Krae ülemist äärt tuleb välisküljelt sisekülje poole triikida. On kraed niikaugemale triigitud, siis järgneb kumerdamine.

Krae pahemalt poolt soojaks triikida. Siis asetada triikraud veidi ettepoole vasemast nõopaugust ning tõmmata krae vasema käega kiiresti raua alt läbi paremale. Nüüd asetada raud

uesti endisele kohale, st. nõopaugust veidi ettepoole. Vasema käega võtta krae otsast kinni, tõmmata krae kuni keskkohani raua alt läbi ning pöörata ots samal ajal viltu sissepoole. Sama järgneb paremal pool. Pööratud nurgadega kraedel triigitakse nurgad kõige viimati. Viimased on enamasti stepitud. Pöördejoon hästi niisutada ka paremalt poolt, et riie pööramisel ei rebeneks. Siis nurgad käega ümber-

pöörata, triikida ning seestpoolt kuivatada.

Särgi küljes olevatel kraedel tuleb krae enne kumerdamist maha triikida ning krae ja kaeluse vaheline õmblus lapiga hästi niisutada. Siis krae ülemine pool käega ümberpöörata ning triikida. Kuivatamine järgneb krae siseküljel, kusjuures rauaga minnakse piki murtud äärt. Alles siis võib teda kumerdada.

Jga praktiliselt mõtleja daam

kannab kevadniiskusele vastupidavaid **kestvuslokke**, mis on tehtud naiste lemmik-aparaadil VELLA'l. Juustele jääb loomulik läige ja värv. Kestvus kuni väljakasvamiseni.

A. Reitsnik,

meeste- ja naistejuuksur.
Tartus, Jul. Kuperjanovi 9.

Eesti valmisriiete ja tellimisäri

A. Valdson

üle viidud uutesse avaratesse ruumidesse
Tartus, Aleksandri 1, (end. peeglit. „Kalevi“ ruumid)
tel. 12-66. • Osakond Petseris, Turuplats 12, tel. 1-13

Kevade- ja suvehooajaks suures valikus moodsaid naisterahva ja meester. üllirideid, üllikondi jne.

Hinnad mõõdukad

A. ONNI

UUESTI AVATUD

suurem matusetarvete äri

Tartus, Riia t. 2, telef. 10-34.

Alati saadaval: tamme, saare ja igasuguseid teisi puusärke

Malm- ja puuristid, metall- ja kunstpärjad

Soovitan

rikkalikus valikus

moodsaid laulutussõrmuseid igasuguses raskuses ja proovis ning **k i n k e** pulmadeks ja leerilastele võistlemata odavate hindadega

Kullasepp Joh. Alt

Tartus, Aleksandri 10, tel. 7-97

Raamat — parim sõber

George B. Shaw: PÜHA JOHANNA, k.-ü. „Loodus“.

Prantsuse rahvuskangelase Jeanne d'Arc'i kuju on õhutanud paljusid kirjanikke käsitlema teda oma teoseis, kuid ükski pole vaadelnud teda nii omapärasest seisukohast kui Bernard Shaw. Nimelt on kõik eelnenud autorid näinud Orleans'i neitsit sangarliku ja üliinimliku olendina. Shaw' aga näeb temas vaid inimest. Johanna pole pühak oma üli-loomulikkude võimete tõttu, vaid just seepärast, et ta on täiuslikult loomulik.

Shaw nimetab Johannat esimeseks protestandiks, sest ta on esimesi individualiste ja patrioote keskajal, mil selline mõtteviis tundus veel ketserlikuna, ning väidab, et Johanna oleks pidanud astuma tuleriidale ka siis, kui ta poleks sattunud vangi inglaste kätte; ka prantslased oleksid viimaks põletanud ta „ketserlikkude“ ideede pärast.

Pole oluline, kas Shaw' poolt kirjeldatud sündmused ja kujud vastavad ajaloolisele tõelisusele enam kui ta eelkäijate omad, — Shaw' ainekäsitus jääb siiski ülimal määral huvitavaks ja Johanna kuju süüvib meelde sümpaatseimana Shaw' kujuderohkes loomingus. Shaw' paradoksest ning vaimukusist tulvil stiil on nauditavamaid inglise kirjanduses üldse.

Sigrid Undset: KRISTIINA LAURITSATÜTAR II. K.-ü. „Loodus“.

Romaani 2. köide käsitleb Kristiina abieluastaid Erlendiga. Eeskujuliku pereemandana omandab Kristiina kõikide kodakondsete lugupidamise talus, mida ta seisusehke mees vaevalt viitsib juhtida, nii et kogu töörasekus lasub naise õlgadel. Oma varasemate pattude lunastamiseks harrastab Kristiina heategevust ja käib usinasti kirikus. Kuid kõigest hoolimata ei tunne ta end oma kergemeelse mehe kõrval päris õnnelikuna. Erlend, kellel on villand kodusistumisest, lahkub rannakaitse ja piirikindlusepealikuna Põhja-Norrasse, kus ilmub suurt vaprust. Kui mees ja naine aeg-ajalt kokku saavad, on nende vahekorrad enamasti teravad, lahusviibimisel aga kisuvad neid tunded võimsalt taas teineteise juurde. Kõige jõulisemalt tuleb nende vastastikune armastus nähtavale, kui Erlend riigipöörde septsuste pärast vanglasse satub. Kristiina jätab nüüd maha kodu ja lapsed, piüdes kasutada kõiki võimalusi tema päästmiseks. See õnnestubki lõppeks Kristiina esimese peigmehe Simon Andresepoja kaasabil, kes teda ikka veel armastab. Kuid kõik oma maad ja varandused kaotab Erlend riigile ja nad siirduvad elama Kristiina isa tallu Jörundgaardi kehvadena ja maha-jäetuna.

Sigrid Undset: KRISTIINA LAURITSATÜTAR, III. K.-ü. „Loodus“.

Kristiina elab oma isatalus. Kuigi ta päästis Erlendi surmast, suurenevad lahkkelid tema ja mehe vahel, kes pole harjunud elama lihttalupoja elu väikestes oludes. Samal ajal aga areneb naabertalus elava Simon Andresepoja vana armastus Kristiina vastu, kuni juhusliku sõnavahetuse tõttu Erlendi ja Simoni vahel katkeb läbikäimine õemeeste vahel. Kristiina oma metsikute, uhkete poegade ja naabreid üleolevalt kohtleva mehega jääb täiesti üks ja ilma sõpradeta. Isegi mees jätab ta maha, asudes elama erakuna üksikus talus mägedes. Kristiina pere laguneb: poegi siirdub laia maailma, paar nooremat surevad; sureb ka Erlend. Kõledaks muutub elu vananeva Kristiina ümber. Lõpuks jätnud talu ainsale tema juurde jäänud ja vahepeal abiellunud pojale, siirdub Kristiina nunnakloostriisse elandisaajaks, kuni katk lõpetab ta elu, mis oli olnud küllalt isemeelne ja kõrk, aga ka ustav ja armastav ning jumalakartlik kuni lõpuni.

NUKUKLIINIK

(asut. 1901)

Kuperjanovi (Maarjamõisa) tän. 26—6.

Igasuguste nukkude parandamine. Saadaval odavasti ilusaid valmis nukke.

«Regina»

Eau de Cologne * Lõhnaõli

Puuder * Kreemid * Küünelakk

o n k õ r g e k v a l i t e e d i g a !

A.-s. Prov. J. Lill, Tartus

Kortsud ja voldikesed ninal, laubal, silmade kõrval ja silmade all võivad tekkida ka

silma defektist,

mis ei ole õieti välja arstitud. Ka peavalu ja peale pikemat lugemist või tikkimist end tunda andva raskuse silmade kohal jne., peapööratuse, tähtede ja ridade laialivalgumine on sageli põhjustatud samast defektist.

Pöörduge silmaarsti poole või küsige nõu firma B. Schultze'lt, optika eriäri Tartus, Rüütli 10.

Firma B. Schultze, Tartus, Rüütli 10.

Optika eriäri.

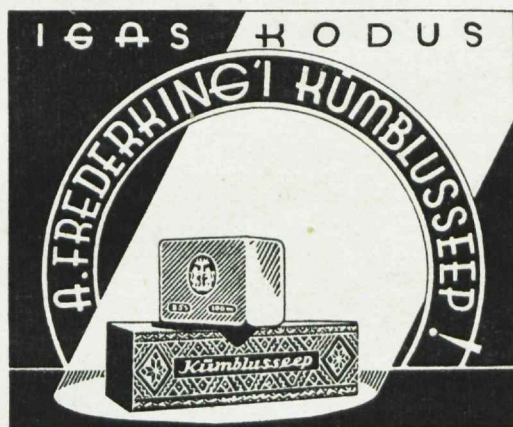

PRAKTILISI PÜHADEKINKE

vajalikke majapidamistarbeid jne. ei põlga keegi. Seepärast külastage meie ärisid pühadeostude tegemisel.

A.-S. D. MIRVITZ & POJAD

TALLINN, S. Tartu mnt. 13, telefon 306-81.
TARTUS, Raekoja tän. 6.

Pitaajalised järelmaksu tingimused - Soodsad - Luumatsud

Singer õmblusmasinate ühisus
Oma kauplused igalpool

Tartu Vanemate Mööblipolsterdajate Ühing

"SPETSIAAL"

Valmistab

kõiksuguseid polsteriõid odavate hindadega.

Meie töö headust garanteerib meie patenteeritud vedrude sidumise süsteem.

Gustav-Adolfi tän. 16

Teie küsite — meie vastame

Mareti tellija Kohilast: 1) Raudvoodi otsariide võite valmistada täiesti oma maitse järgi, kuna siin ei kirjuta mood midagi ette. Praegu on moes ainult madalad puuvoodid. Rie tehke siiski üsna lai, mitte ainult madratsi laiune. Materjali valik on väga suur, kui voodi päevatekk on valge, siis võite kasutada valgel riidel valgetikandit, kui aga värviline, siis kas värvilist satääni, ilusat kretongi jne. Võimalusi on palju. Värvilise valikul katsuge säilitada siduvust toa üldvärvidega. Otsariide võite asetada sirgelt või korraldada ilusasti voltidesse või krookidesse, sidudes teda paeltega voodi külge.

2) Kui soovite valmistada maastiku-mustriga seinavaipa, siis kindlasti vaid stiliseeritud, mitte realistlikku. Praegu meil midagi säärast pole, kuid loodame muretseda edaspidi, siis vast ruumi lubades avaldame mai nr-is või saadame Teile postiteel koju.

„L e e n i“. 1) Kahjuks ei saanud Teie soovile selles nr-is vastu tulla. Naismootorratturi riietus sarnaneb suuresti suusaülikonnale. Enamasti on see ühine püks-pluus mingist pestavast materjalist. Püksid pikad, alt kokkuvõetud ja pluusi kinniseks ees tõmbelukk. Siia juurde kuuluks veel nahkjakk ja müts.

2) Praegune aeg ei kirjuta ette leerikleitide jaoks mingisuguseid erinevaid moode. Selleks sobib iga pealelõuna- või õhtukleidimood, mis on küllalt lihtne ja tagasihoidlik

„Elvi Tallinnast“. Teie soov ei olnud väljendatud küllalt täpsalt, et saada ettekujutust, millist lina just soovite, kas ümmargust, neljakandilist jne., värvilist tikandiga või midagi muud. Palume meile seda teatada, siis avaldame vastavalt Teie soovile.

„Üks tellijaist“. Halvaad saab valmistada kodusel teel meest. Ühe retsepti leiata käesoleva nr. köögisakonnast.

—? Kui arstidelgi on raske Teile otseselt nõu anda, siis ajakirja kaudu osutub see hoopis raskeks. Siiski võiks ju veel soovitada üht — ajada juuksed number nulliga maha, millele järgnegu asjatundlik ravi.

EELMISE RISTSÕNA LAHENDUS

N	U	P	K	A	S	E	M	L	O	K	U	U		
A	R	E	N	S	E	E	B	A	A	T	L	A	S	
I	V	A	S	O	O	L	A	T	U	A	A	K		
S	E	L	E	E	N	A	T	E	N	T	A	A	T	
Õ	I	M	E	A	V	A	M	E	E	L	S	U	S	
I	I	S	A	K	U	A	S	A	E	R	I	K	A	
G	N	D	E	L	I	K	A	A	T	N	E	S	A	
U	R	B	E	L	S	N	T	E	I	N	E	R		
S	I	R	P	R	E	I	T	D	A	L				
L	Ü	Ä	A	K	T	K	E	S	E	K	A			
A	N	N	E	M	A	R	I	E	R	I	R	A	N	
N	E	E	V	A	I	I	S	R	A	E	L	A	E	
E	H	T	R	I	I	K	K	O	N	D	S	U	S	
A	T	L	A	S	S	I	E	E	E	A	L			
E	T	I	T	A	E	M	A	A	B	I				
S	U	U	R	D	E	M	O	K	R	A	A	T	I	A

Eelmise ristsõna õieti lahendajatest sai preemiaks välja pandud fotoaparaadi „Zeiss Ikon“ S. K a r i k, Tallinnast.

RISTSÕNA

Paremale: 1. On troopikas. 12. Ühenduses kööginõudega. 13. Naise seisukord. 14. Käsklus. 15. Lääge, 17. Noot, 18. Linn Abessiinias, 19. Moodne ravila, 24. Isik, 25. Omadus, 26. Väike veekogum, 27. Orjuse liik, 29. Esperanto selts Viljandis. 30. Sugulane, 32. Närv, 33. Halltõbi, 36. Purje ristpuu, 37. Müügiartikkel, 39. Isik, 40. Kaardimäng. 42. Jõgi naaberriigis, 44. Satutakse mõnikord teatud palavikku. 47. Äriline lühend, 48. Omanda, 50. Isik, 51. Tegevusväli, 52. Peatusjaam sõjaväelistel transportidel. 54. Meesnimi, 56. Kiiresti, 58. Vabastamine väeteenistusest.

«M A R E T» ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. Tellimishinnad: 12 kuud Kr. 3.50, 6 kuud Kr. 1.80, 3 kuud Kr. 0.90, üksiknumber 35 senti. Kuulutusehinnad: kaantel- viimane välimine külg Kr. 120—, seesmised à Kr. 100—. Tekstis kuulutuste osas 1 mm üle lehekülje 40 senti. Kuulutajatele võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vase-sügavtrüki lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. Kuulutuste väljatöötamisele ja viimistlemisele pannakse eriti rõhku. Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. Toimetus ja talitus Tartus, Lossi tän. 7, telefon 15-20, pk. 22. Posti jooksev arve № 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises. E. K-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 7. aprillil 1936. a.

Alla: 1. Joogivabrikud, 2. Kardab mees, kes abielus, 3. Ristpuu, 4. Naisnimi, 5. Koera nimi, 6. Äriline lühend, 7. Äär, 8. Tänav Tallinnas, 9. Kujund, 10. Sageli esinev näe Londonis, 11. Türgi sauna teisend Eestis, 16. Mitte kõik, 20. Suurem jagu, 21. Naisnimi, 22. Monarhi õukonda kuuluva kõrgemast seisusest daami tiitel, 23. Väike lauakate, 25. Ametikandja söögimajades, 28. Tema — saksakeeles, 31. Isik, 34. Püha loom vanast Egiptusest. 35. Suurima palve esimene sõna — vanapäraselt. 38. Hüüe, 41. Võõrpärane meesnimi, 43. Idee, 45. Tarvitatakse puutöö juures. 46. Jaam, 47. Veinitehas Eestis, 49. Puunõu, 51. Soome kirjanik. 53. Jõgi, 55. Noot, 57. Sugulane

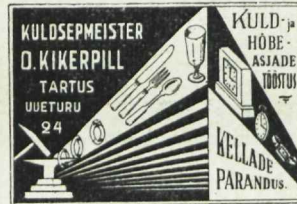
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12				13			14			
15			16		17		18			
		19	20		21	22		23		24
		25				26				
27	28			29				30	31	
32			33	34			35		36	
		37	38		39		40	41		
42	43		44		45		46			47
48		49		50					51	
52		53		54	55		56	57		
58										

Ristsõna õieti lahendajate vahel jagatakse preemiaks elektri-triikraud.

EKSITUS KESTVUSLOKI APARAADI NIMEGA.

Meie eelmises numbris lhk. 93 juuksetööstus A. Reitsnik'u kuulutus oli eksikombel märgitud, et juuksetööstuses tehakse kestva lokke aparaadil „Vello“.

Siinkohal olgu õiendatud, et A. Reitsnik'u juuksetööstus omab välismaal valmistatud kestva lokkide aparaadi „Vella“.

Mitte unustada!

Mõelge aegsasti

O. KIKERPILLI

kaasabile.

Ostan kulda ja hõbedat.

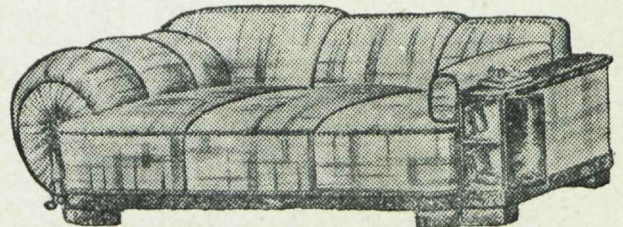
Tartu Naisüh. k. k. vil-kogu

korraldusel algab kõikidele daamidele

Suvekleitide õmblemise kursus

20. aprillil s. a. kell 18, Kaluri t. 12.

Samas registreeritakse osavõtjaid ja tasutakse ka õppemaks.

Moodsat ja vastupidavat igasugust **POLSTER- MOÖBLIT**

soovitab odavasti **A. Näksi** polstermööbli-tööstus

TARTUS, KALDA TN. 14. Kivi- ja Vabadussilla vahel.

Oma tööstuse saadustest soovitame:

rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsi kootud

mööbliriideid

Eritellimistele igasuguseid moodsaid mööbliriide kuponge.
Asjatundlik ja maitsekas nõuanne mööbliriide valikul.

Mööbliriide kavandid prl. Anita Ooste'lt (Olst)

Head kodumaa villast riidet.

Kõrges kvaliteedis **vaiha- ja käsitöölõnga** igas värvis

Juteriide lõngadele vastava ruudustikuga

Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiirelt ja korralikult võistlemata headuses.

Ostetakse maalamba villu.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. Träss

Tartus,
Narva t. 31, tel. 10-07

Tallinnas,
Suur Tartu maantee 8

RIIETURITE
ÜHISKAUBAMAJA

TALLINN, SUUR KARJA TÄN. 19. TELEFON 455-77

SOOVITAB
RIKKALIKUS
VALIKUS
IGASUGUSEID

meester. ja naister. riideid ja manukseid.

Suurim riidekaupade ladu Eestis.

SOODSAIM OSTUKOHT IGALE!

Alati laos suures ja maitsekas valikus

KODUMAA, PRANTSUSE JA INGLISE

mantli-
kostüümi- ja
komplee- } riideid daamidele

kodu- ja inglismaa vabrikute
palitu-
ülikonna- ja
püksi- } riideid härradele

M. Jänese suuräri

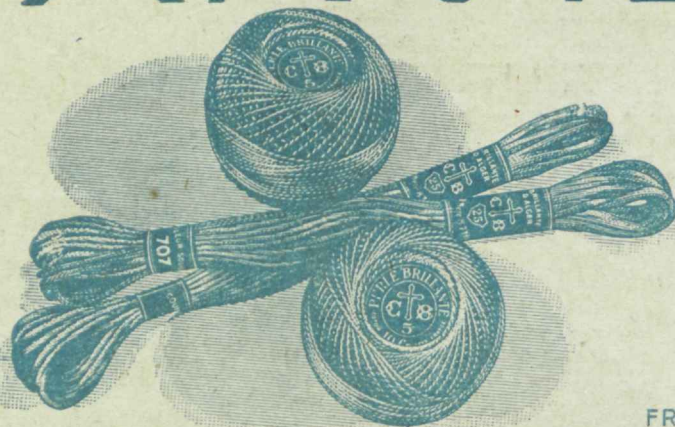
TARTUS, KAUBAHOOV 9-10-11-12, KÕNETRAAT 5-91

CARTIER-BRESSON

puuvillane käsitööniit

PESUKINDLAD VARVID

PARIS

FRANCE

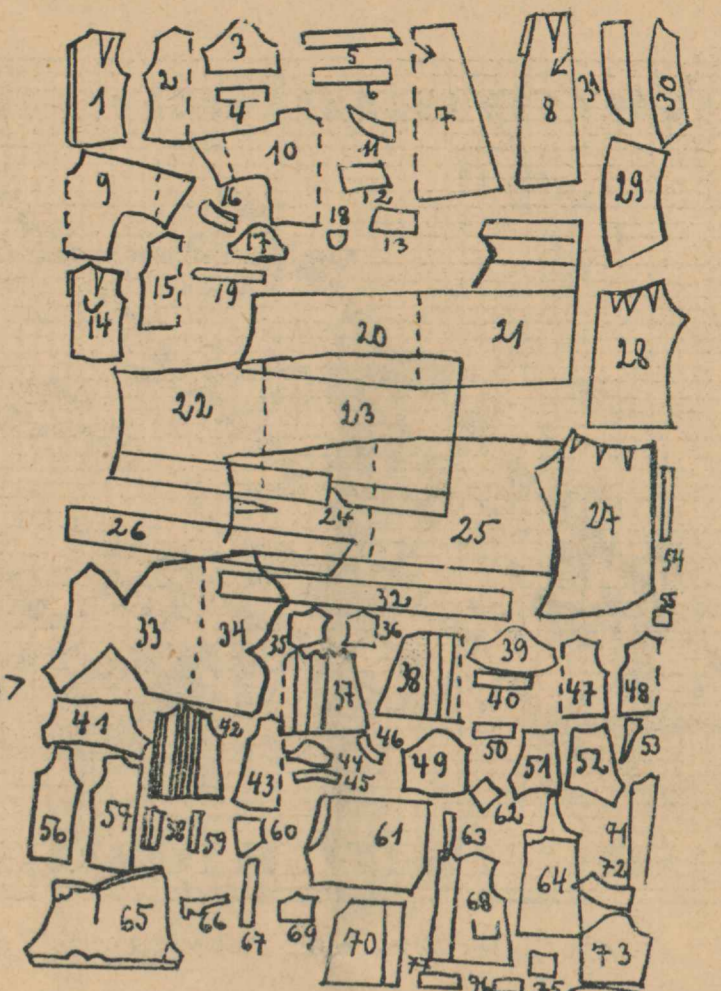
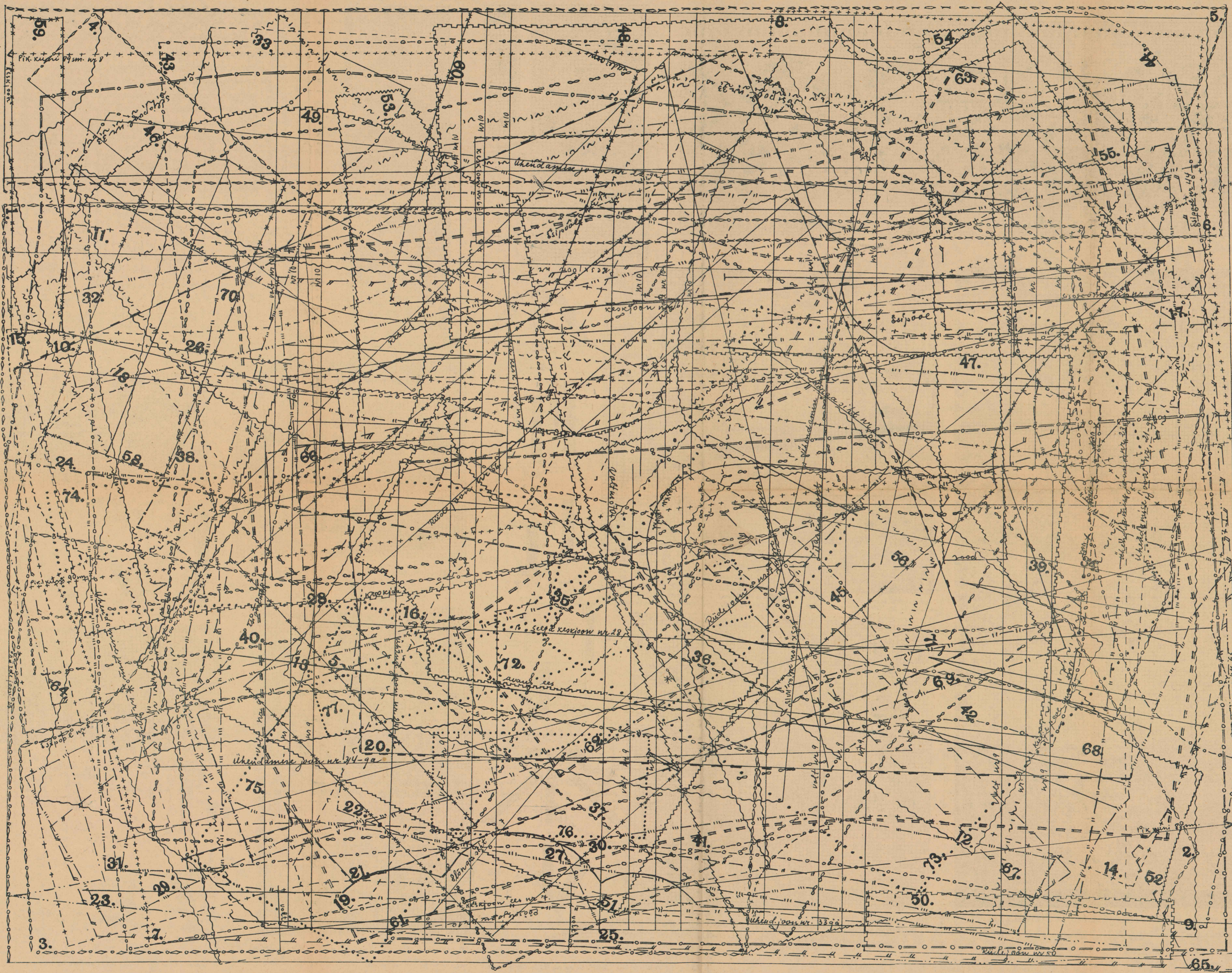
PARIM PARIMATEST

**Nõudke !
kõikjal !**

Ainuesindajaks Eestis on

Erich Kordes

Tallinn, Kloostri-Kooli 7-6,
postk. 373, telefon 450-26

Maret

Naiste ja kodude kuukiri.
Aprillikuu lõike- ja mustrileht 1936. a.

Lõige I. Moefoto. Kleit 88 sm. rinnamöödole.
1. esitükk
2. seljatükk
3. varrukas
4. mansett
5. seos
6. vöö
7. esilaid
8. tagalaid

Lõige II. Moefoto. Pluus 96 sm. rinnamöödole.
9. esitükk
10. selg
11. krae
12. soosi esipool
13. esipool

Lõige III. Pluus nr. 168, 102 sm. rinnamöödole.
14. esipool
15. selg
16. krae
17. varrukas
18. tasku
19. vöö

Lõige IV. Seelik nr. 176.
20. esilaid
21. " "
22. " "
23. " "
24. tagalaid
25. vöö

Lõige V. Pluus nr. 174, 96 sm. rinnamöödole.
27. esitükk
28. selg
29. käbis
30. krae
31. vöö
32. varrukas
33. käbis

Lõige VI. Kleit tütarlapsele kuni 2 a.
35. esitükk
36. selg
37. esilaid
38. tagalaid
39. varrukas
40. käbis

Lõige VII. Kleit ja püksid tütarlapsele 1-2 a.
41. püksi 1/2 osa
42. esilaid
43. tagalaid
44. varrukas
45. käbis
46. krae

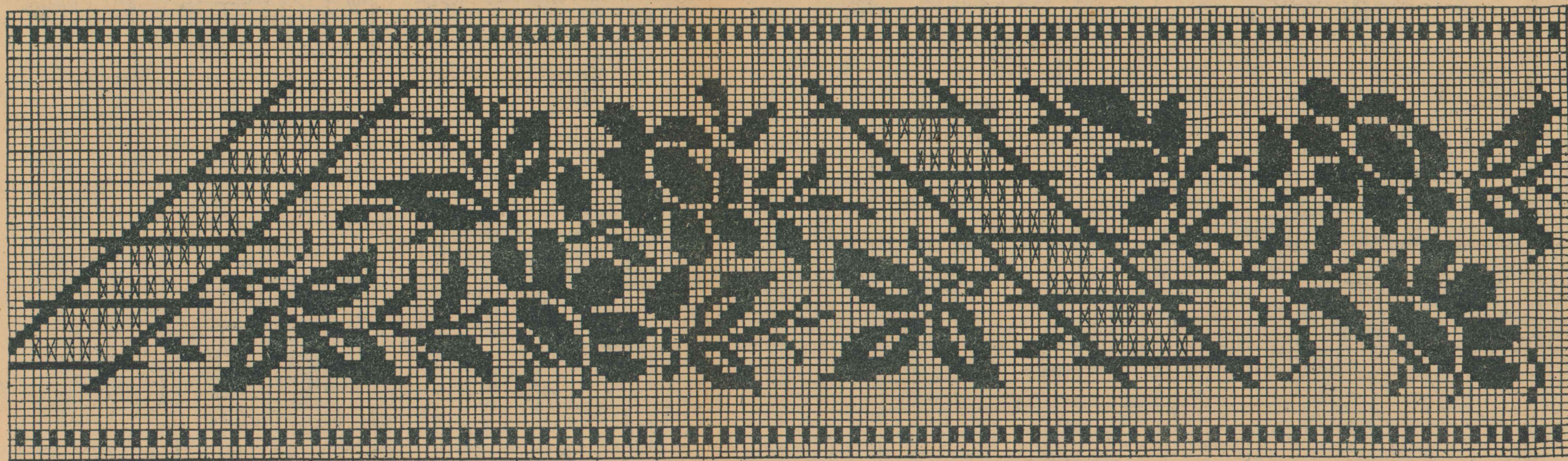
Lõige VIII. Ülitõkud poistele 1-2 a.
47. pluu-estükk
48. " selg
49. varrukas
50. käbis
51. püksi esipool
52. " tagapool
53. avaäär
54. traksid
55. " "

Lõige IX. Päevapesu 4-8-a. poistele.
56. särki esipool
57. " selg
58. kinnise ääred
59. varrukas
60. püksi 1/2 osa
61. kiil
62. avaäär

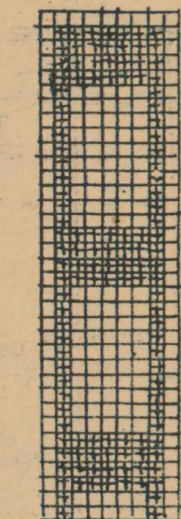
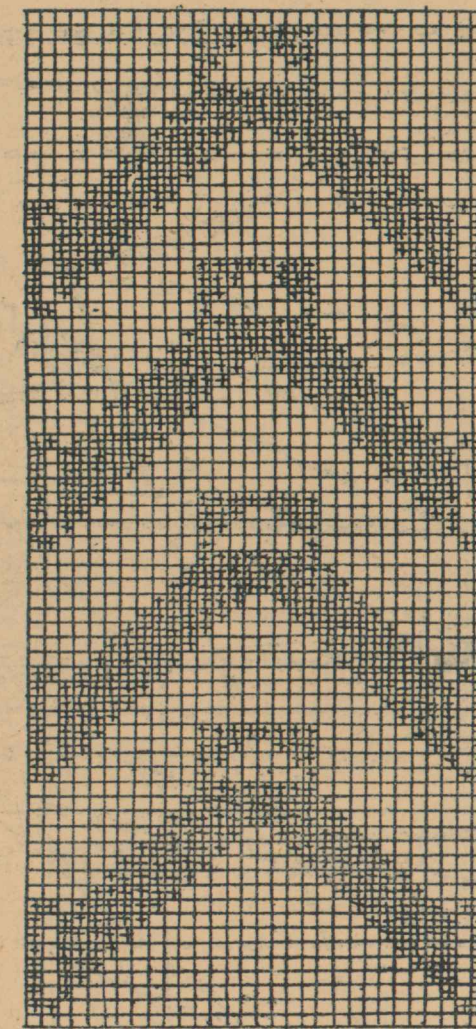
Lõige X. Särk ja püksid 8-10-a. tütarlapsele.
64. särki osa
65. püksi osa
66. esinene äär
67. tagumine äär

Lõige XI. Mantel 1-2-a. tütarlapsele.
68. esitükk
69. selja püsse
70. selja tükk
71. äär
72. krae
73. varrukas
74. mansett
75. tasku
76. " liipp
77. pöön

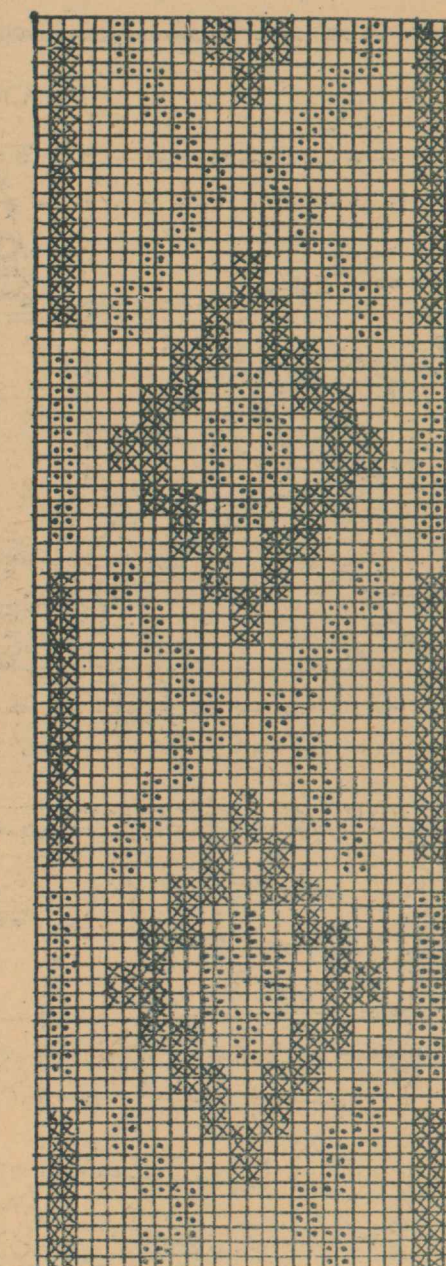
Mustrilehel esuvad:
1. Setukirjaline vaibamuster
2. Hoogimustrit
3. 2 sohvapadjamustrit
4. 3 ikleidimustrit
5. Filce vaibamustrit
6. Monogramme: 2 JT, 2 MT, 2 ER, 2 HT, 2 HV
7. Hoogedatud linake mustrit

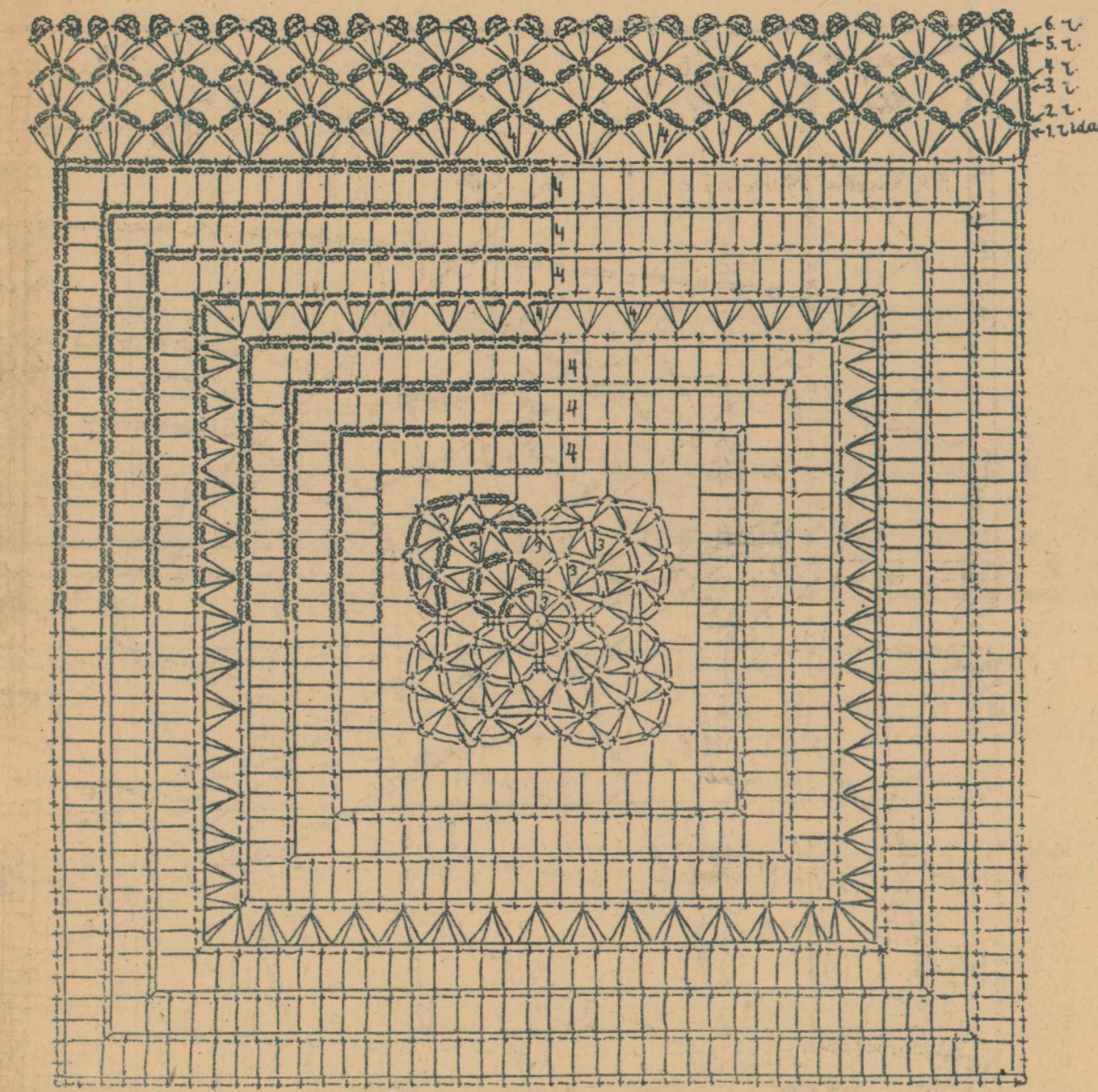
Heegelpiis muster aknaesrüdele.

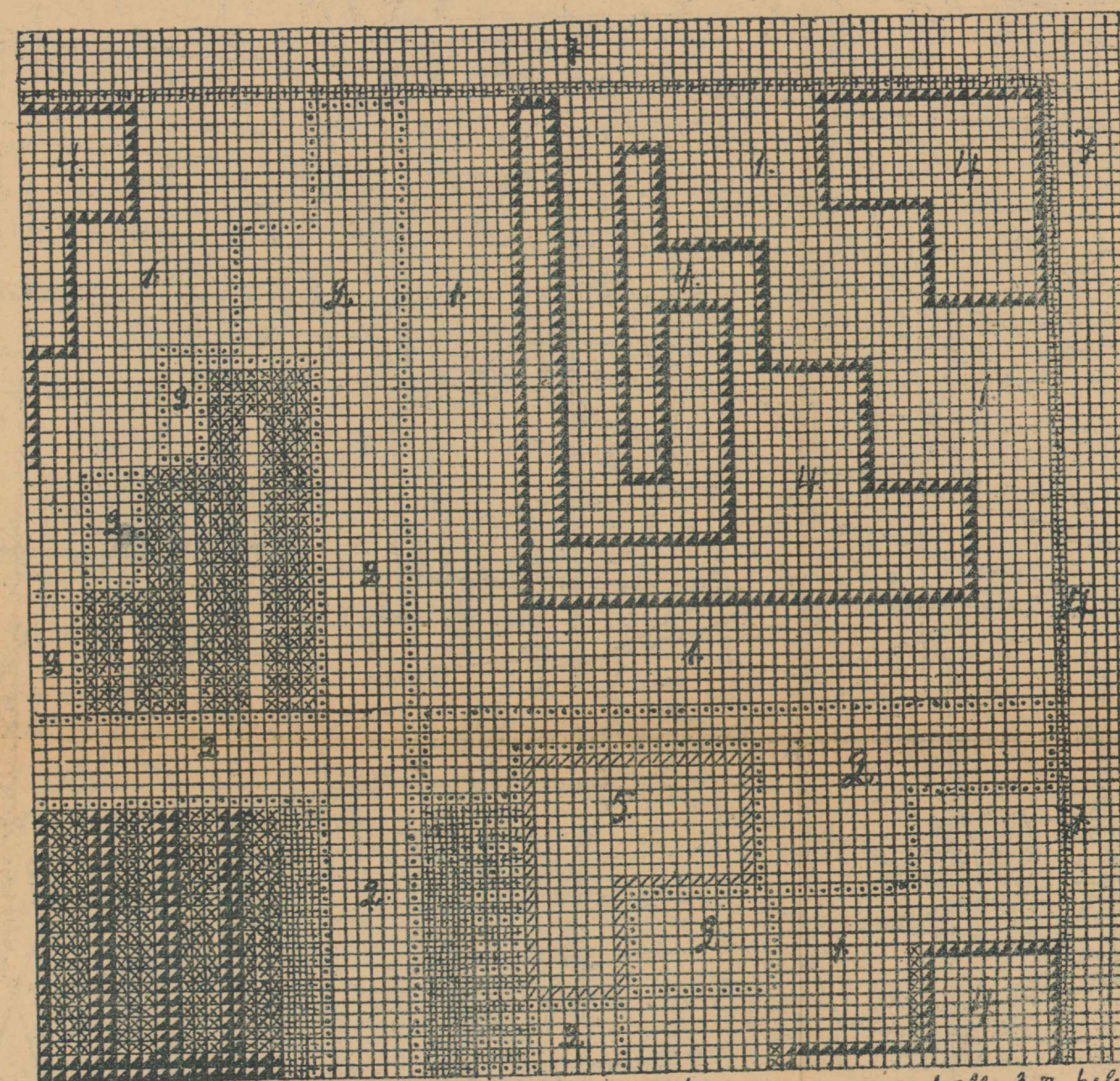
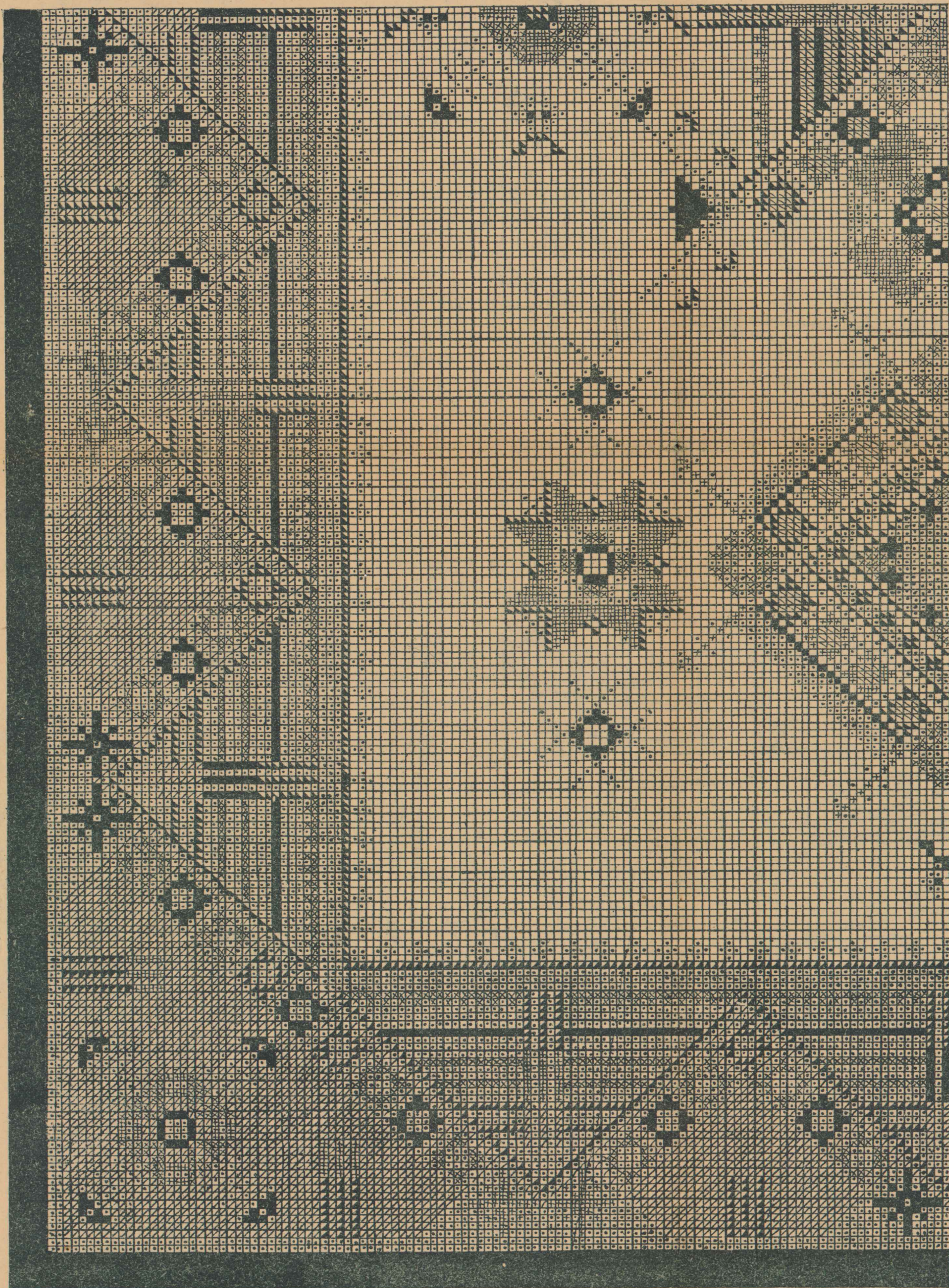
Fileemuster
kohvi laua-
linale.

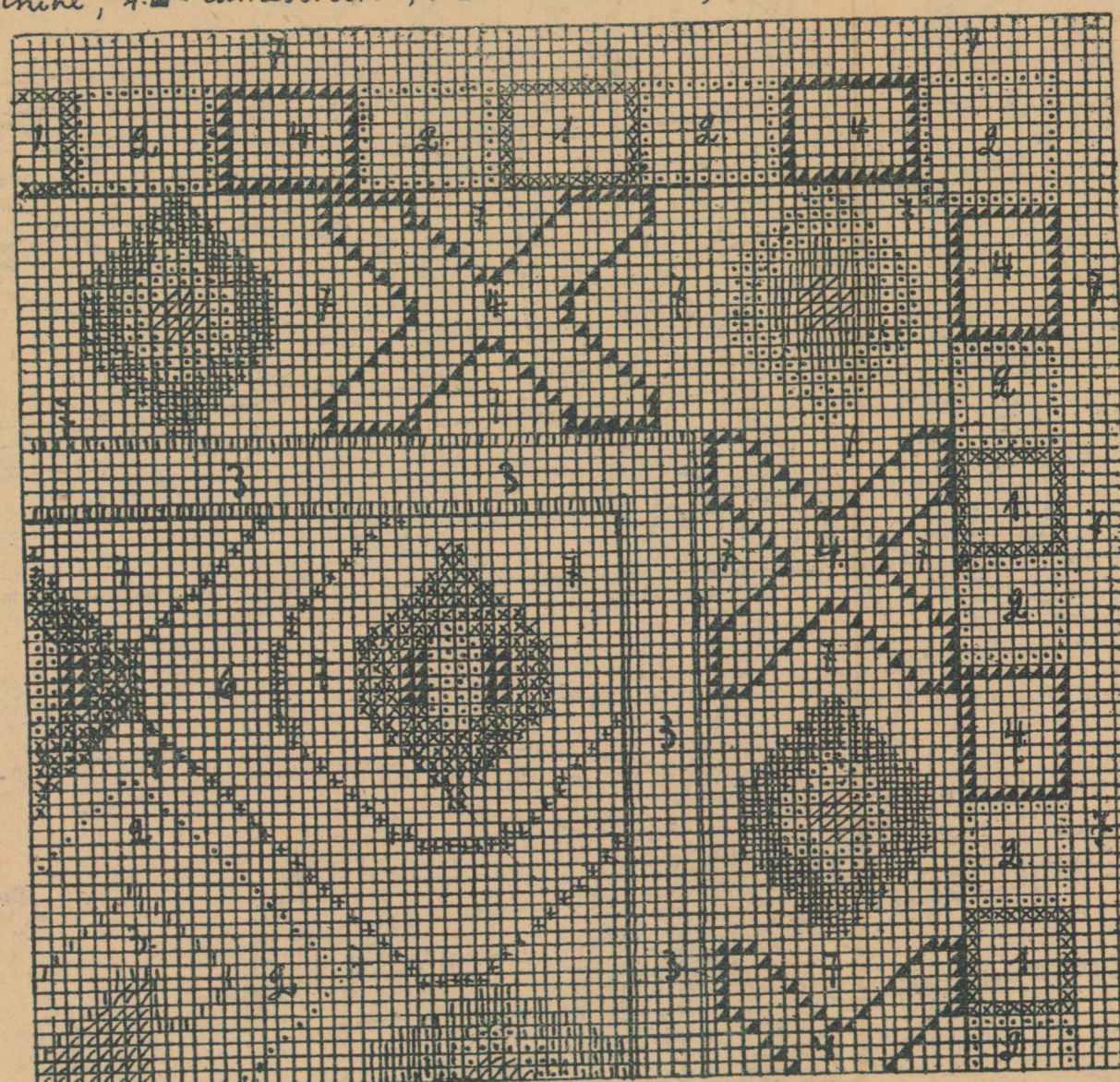
Ristpistemuster kleit nr. 206-
6
Võib ommele kahe värviga.

Nelinurune heegelmotiv aknaesrüdele.

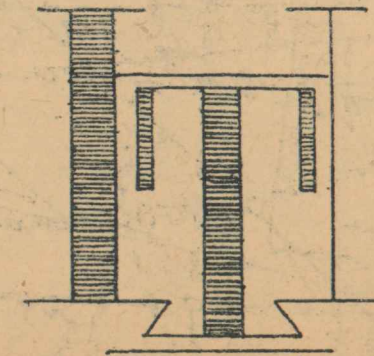
1/4 sohvapadja mustri 1. - helehall, 2. - tume pruunikas hall, 3. - hele
sinine, 4. - tumesinine, 5. - tumeroosa, 6. - heeroosa, 7. - pruun

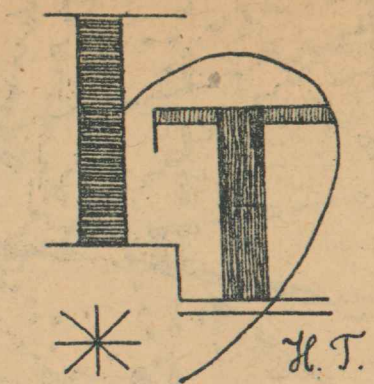
1/4 sohvapadja mustri 1. - tumesinine, 2. - hele beez, 3. - heeroosa, 4. - roheline, 6. - helepruun, 7. - tumepruun
Kaardi järgi valitud värvinumbrid
asuda tekstis.

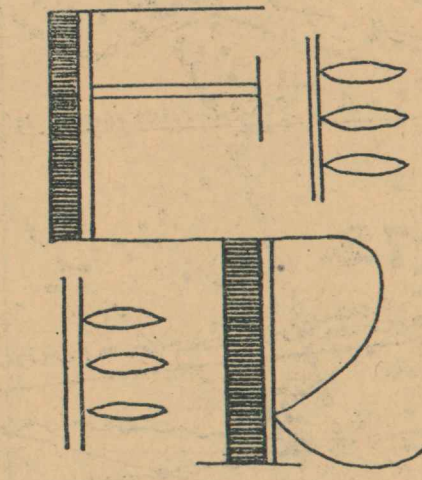
M.T.

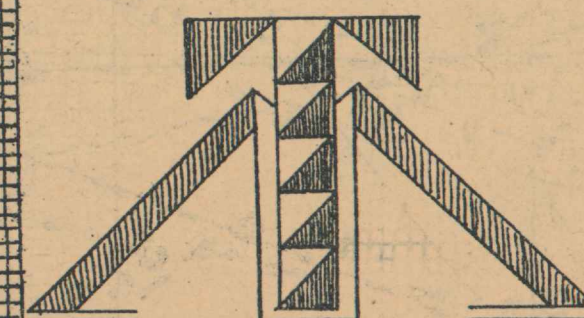
H.T.

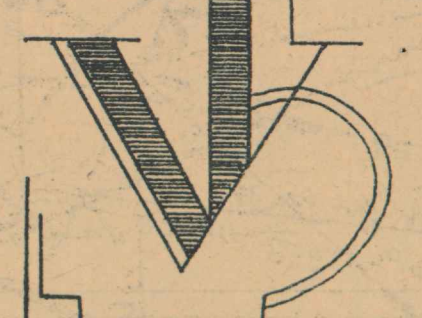
H.T.

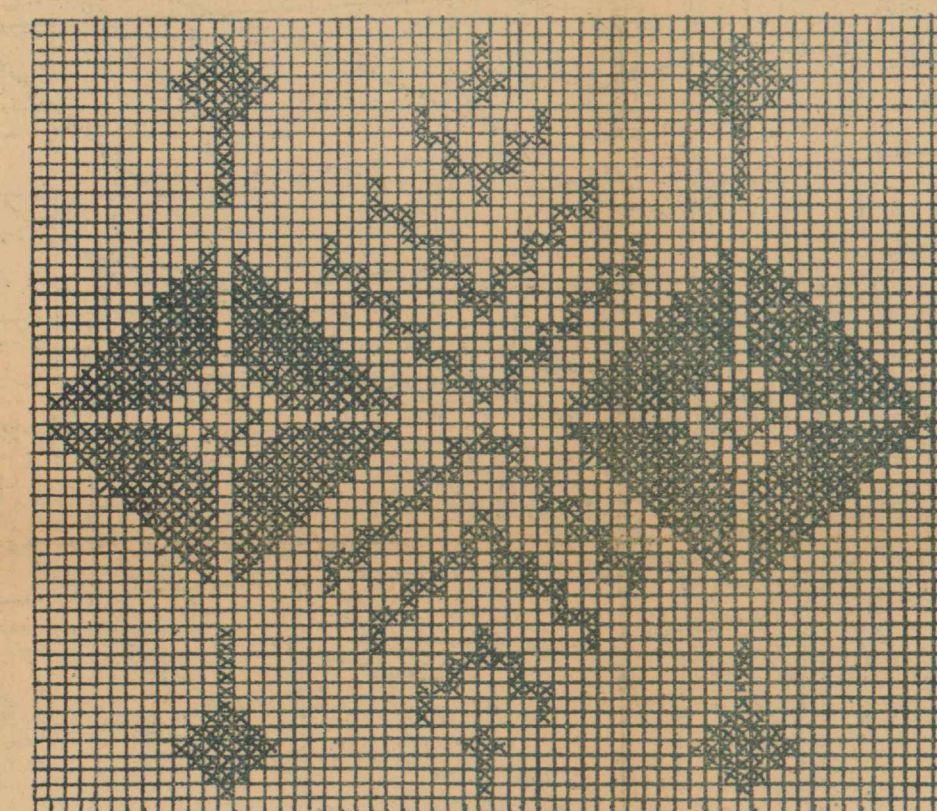
E.L.

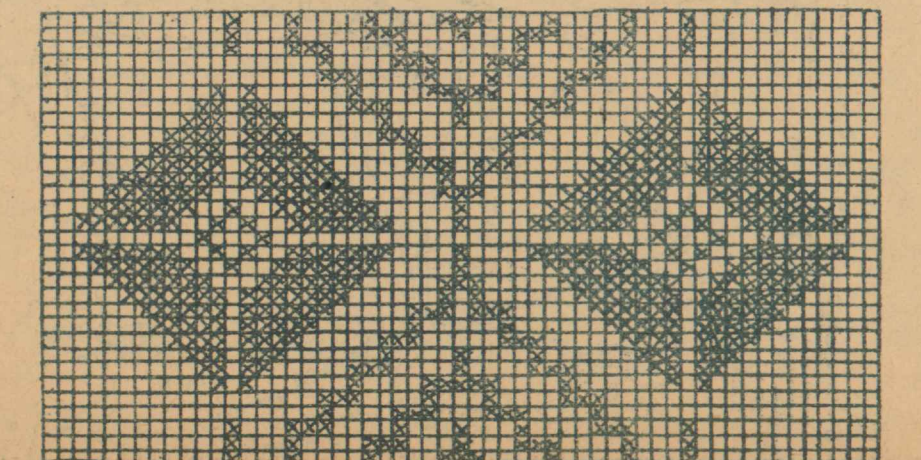
M.T.

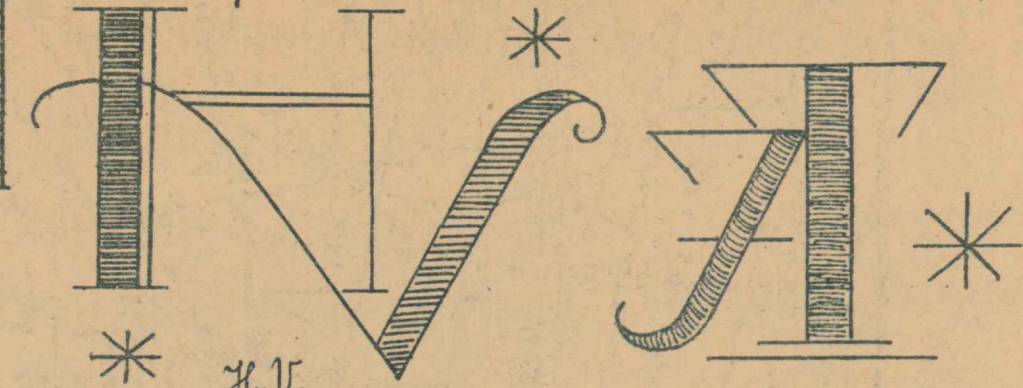
H.V.

Ristpistemuster kleit nr. 201. varrukat.

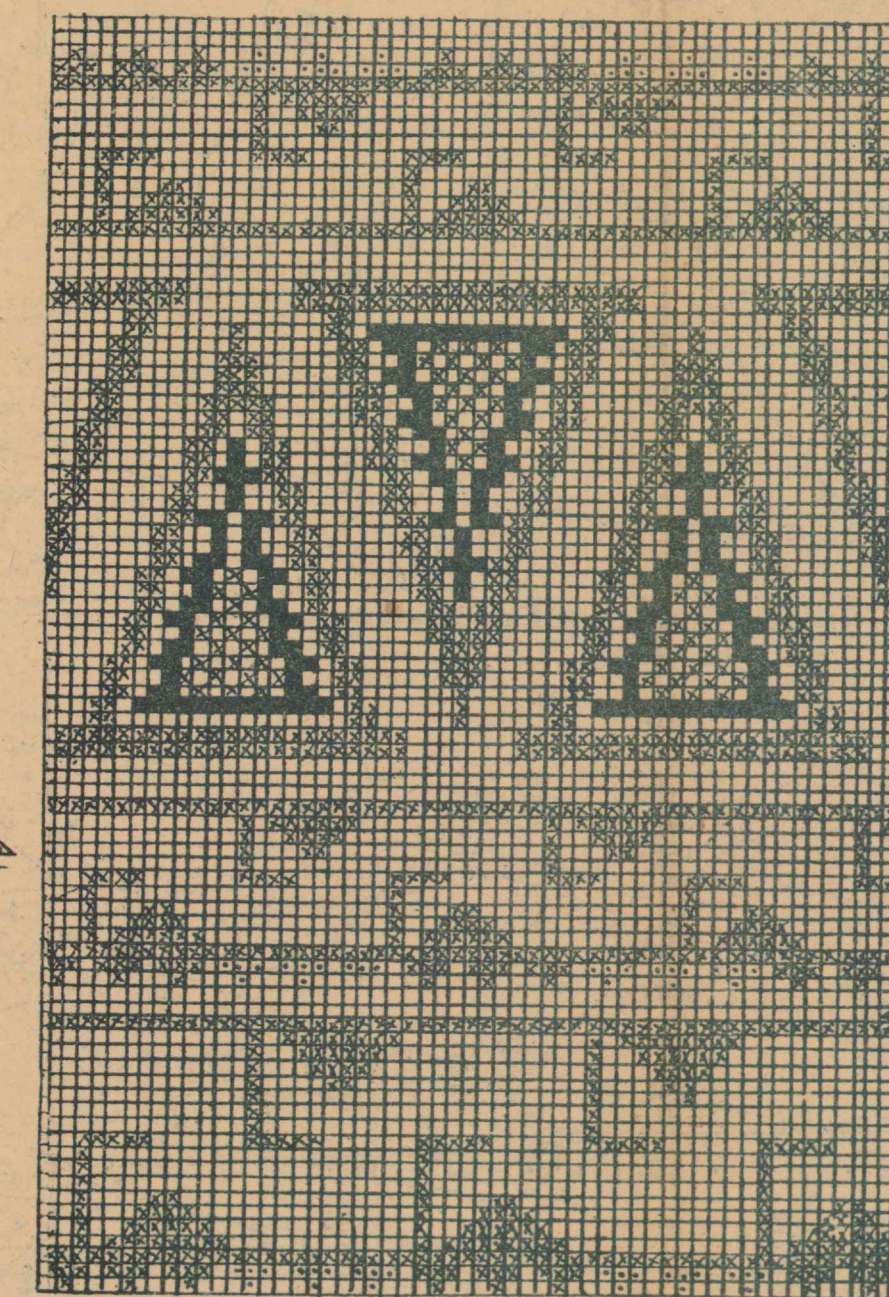

Ristpistemuster kleit nr. 201. vööle.

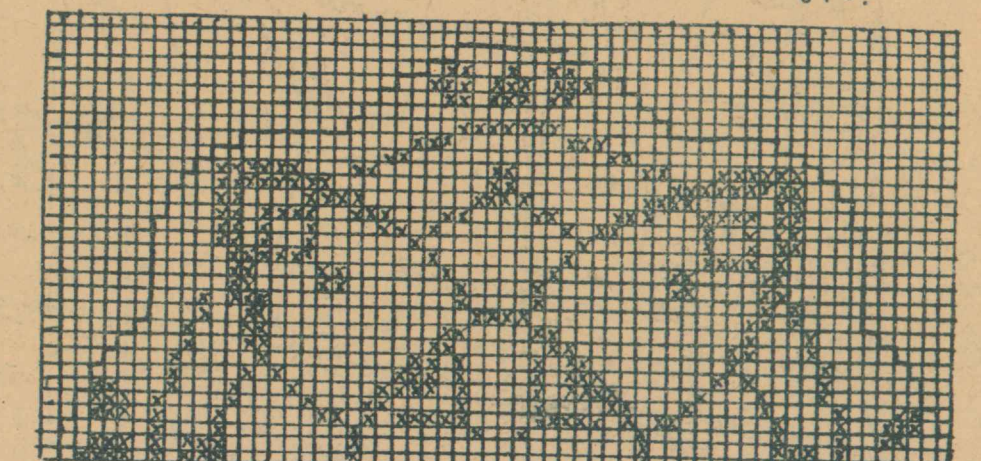

H.V.

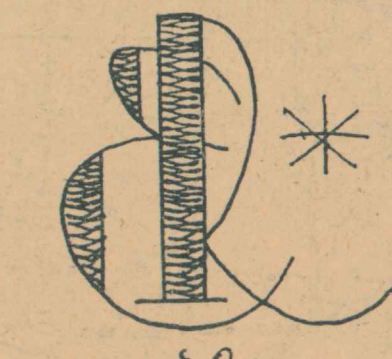
J.T.

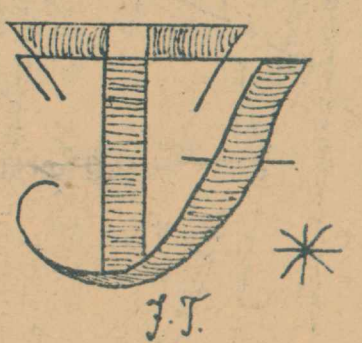
Ristpistemuster kleit nr. 206-
6
- kuldpruun, - roostepunane, - tumesinine

Väine heegeldatud linane

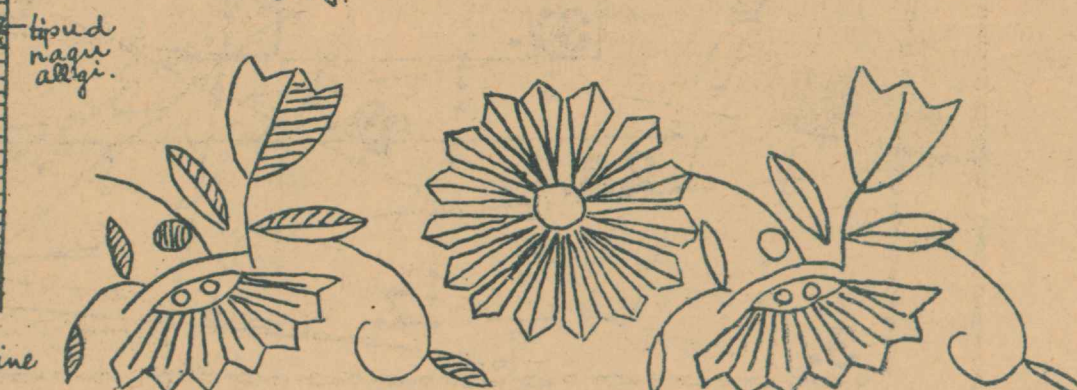

E.L.

J.T.

Setukirjalise vaike 1/4 mustri. Värvid on villatööstus, ekstra värvikaardi
järgi. - kollakas-beez, - kuldpruun, - mustjaspruun, - punane, - roheline,
- valge, - sinine.

Suveklendi Aleksandimuster.